

31/5/96

వ్రతి దిన మువ్రక టిం వ ర బ డు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ నం దీ సెంటరు 18-వ లెడి మంగళ వారము

No 216

శ్రీ విభవనాథ సంపత్కర్ మార్గశీరమాన శుద్ధ షష్ఠి.

సంచిక ౨౧౬

ఆమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవాడికే నేలకునేలు
జోగ్యతావల్లములు పొందియున్నది
తలనొవ్వుల మాన్యును. వాయువు పోట్ల
కావును. పార్శ్వపునొవ్వుల బారడోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
బావుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురక్షను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

ఆమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొవ్వులకు మంచిమందిది.

మరియు చీటి చూచి కొని

జూనము గలంగడు.

తక్కువ డబ్బితో వహ నీసా 1-కి 6-4-0

డబ్బు 1-కి రు 6-4-0 లు.

వ్రతములు ముఖ్యముగా ముందరగినది.

ఆమృతాంజనం దీక్షో

0, 7 తంబూలపిప్పి, మృదాళ

కీ

10 కుంకుమ, పొద్దు, మొలకాయ

క్విలన్ బ్యాంకు లిమిటెడ్,

ఫోను నెం 3252.

మద్రాసు బ్రాంచి. పోస్టుబాక్సు 194.

డిపాజిట్లు రేట్లు యీక్రిందలివి తగ్గించితిమి. అవి 1929 జనవరి 1 వ తేది నుండి
అమలులోనికి వచ్చును.

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు:—2 వత్సరములకు

7½ నుంచి 6½

1 వత్సరములకు

7½ నుంచి 6½

6 మాసములకు

6 నుంచి 5½

వడ్డీలు 6 మాసముల కొకమారు చెల్లించబడును.

C. P. MATTHEN, B.A., B.L.,

Managing Director.

శరభరాజీయము

జనరాజీయమునంటి ప్రాచీన వైద్యగ్రంథము. తెలు తెలుగున మలకరయోగములు గలవు. ప్రతివైద్యుని
వద్దను ఉండవలసినది. కర్త ; తల్లూరి. శరభరాజా. 34వ పేజీలు. గ్లజా కాగితములు. మల క్యా కొలెండు 1-8-0

అట్లు తెలు 1-4-0

చారుచర్య:—మృతియవ్వనచిత్రము. ప్రాచీనము. ఆకొగ్యవిధుల బోధించును. కల.

0-6-0

కూటముద్దరము:—తిదోవసిద్ధాంత విమర్శము ప్రాచీనము. మాధవ శండిత విరచితము. తెలుగు టైప్

నం. 0-4-0

విలాసము:—ఆర్షవైద్య గ్రంథములముక్తావళి. (తృప్తా)

5891

పాబ్ కోరంగులు

అన్ని పనుల కుపయోగపడును.

మీడియంకు సరియైన విలువను పొందవగును.

పాబ్ కోరంగులు ఎట్టి వికీరపు తెండలకైనను,
వానలకైనను, పగులుటగాని, కాంతి తగ్గుటగాని,
లేక చాలకాలమువరకు నుండును.

వివరములు కోరువారలకు ప్రముఖునిచే నల
హాలు ఉచితముగా నివ్వబడును. ఈ ఆపూర్వతరుణ
మును పోగొట్టుకొనకుడు. వెంటనే వ్రాయుడు.

మాస్సీ లుక్ కో లిమిటెడ్,

5265

చిస్టుబాక్సు 60, మ. చాను.

వరులు కోవలెను

నలుగురు బ్రాహ్మణ విశిష్టులకు మొదటి ఆమెకు
18 ఏండ్లు వైద్యవయసునకు కావలెను.

రెండవ ఆమెకు 14 ఏండ్లు తండ్రి కిల్లుకు రెండుశేల
రూప్యము నిలువగల ఆస్తి ఉన్నవగు.

మూడవ ఆమెకు 14 ఏండ్లు ధన్యుభారము చదువును
వృత్తి. తండ్రి ది. ఏ పూర్వము ఉపాధ్యక్షునివలనమరచియ
శ్చాకు.

నాలుగవ ఆమెకు 15 ఏండ్లు తండ్రికి జమిందారీ ఎన్న
టులో ఉద్యోగము.

పైవలగు వివాహమును స్వగృహములయందే వాకివాకి
తల్లిదండ్రులచేతనే జరపబడును. వివాహము చేసుకొనదలచిన
యువకులు ఈ క్రింది చిహ్నములకు వ్రాయవలెను

విలేంతు వివాహసంఘము గుంటూరు,

కార్యదర్శి.

వ్రకటన

(2046)

కోనలు స్వయంముగ వచ్చిగాని, బాంబుబాగాని
కోనలును, తెలుగును, కోనలను, కోనలను, కోనలను
కోనలను, కోనలను, కోనలను, కోనలను, కోనలను
కోనలను, కోనలను, కోనలను, కోనలను, కోనలను

(సంఖ్య)

బాక్సులకు ప్రాతినిధ్యమును.

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

డాక్టర్ ఎల్. నారాయణగారికి వీడ్కోలుపు విజయనగరము, 14-12-28 మహారాజావారి కళాశాలలో ఖాళిక కాస్త్రప్రధానోపాధ్యాయులుగా గత 15 సం నుండి పనిచేయుచున్న బ్రహ్మశ్రీ అప్పారెడ్డియల లక్ష్మీనారాయణ ఎం. ఏ. డి. ఎస్. సి. ఎఫ్. ఐ. పి. గారు కొండకనాలు వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడుగ 600-1250 యా వేతనము పై ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి. ఇదివరకప్పుడును యూరోపియనుల మా ప్రంగతిమైన యాయాన్నతోద్యోగము ప్రథమమున దాంధ్రులకు ఉచ్యుటలో నాంధ్రులు గర్వింతులు కలకాశము గలదు.

నారాయణగారి మేధాశక్తి, బుద్ధిశక్తి, కార్యదీక్ష, కాస్త్రాభిరుచి మిక్కిలిగాఁన్నవి. వీరు దేశీయతైక కార్యములలోనికి విస్తారము పాల్గొనుట కలకాశము లేకపోయినప్పటికి నాటి యందభిమానముచుండిరి. వీరు జిల్లాశాఖకు పర్యటించి, ఇటీవల జిల్లాశాఖకు కన్యకులుగను పనిచేసిరి. వీరికి వీరి దిగ్గజదుత్తరాను విద్యార్థులందరిప్రేమ, విద్యార్థులు కళాశాల విదలినప్పటికి నాడు ఎక్కడెక్కడ ఏయుద్యోగములో నున్నారో కనుగొని వాఁడేమరుకయ్యచుండును. వీరి శ్రద్ధయునున శ్రీ ఈ కళాశాలలో 1918 సం॥నున ఖాళిక కాస్త్రప్రశ్నగ కవ కాశిమొడివ. ఇదిగాక పరిశోధనాగారము 4 సం॥ వీరి యాధీనమునందుండి వీరి శిష్యులు నాడు పాశ్చాత్యదేశములకు పోయి జ్ఞానసంపాదనకు పోయి కీర్తి తెచ్చిరి. వీరు వెలుగులో పరిశోధనలుగా వివిధ పాశ్చాత్యకాస్త్రజ్ఞుల మెప్పుడనిరి.

ఇంతటి ప్రజావంతుని విద్యార్థి బృందమునకు కొంచెము దూరములు తోచవీయదు. ఇప్పుడైన వీరు ఆంధ్రశాస్త్రవిద్యాలయపుపనులలో జోగ్యమనవలెనని నూతనవిశ్వవిద్యాలయమునకు తమ పూర్తి సహాయము గావించెదరని ఆంధ్రులారముచున్నారు.

వీరు తువురమునండి ఈ లోకమునందులో పయన మయ్యెదర. వీరికి శ్రీయుత వెంకట్రామక, ముప్పయియేళ్లు గృహములందు విడుదలసంభవించెను. కా లేకవిద్యార్థులు, మామ్రై విద్యార్థులు, బాంధులు, విజయనగర రీడింగ్ రూమ్ సభ్యులు సభిలుజరిపి జయ ప్రద ముగా వీడ్కోలు జరిపిరి. విద్యార్థులందరిపుష్పైను సహమానముచేసిరి. పలు కలెక్టరుగ వుద్వేగాదు నారాయణగారిని విశేషముగ ప్రస్తుతించిరి. వీరికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్యములు ప్రసాదించుగాక; వీరికి ఆ శ్రోద్యముమై యెక్కుడభిమానముండుగాక.

నర్ సప్ర, మహామదాబాదు

రాజాగారు

ప్రభుత్వాపకారులుగ నెంచబడిరా?

ప్రభుత్వమువారు జబాబు చెప్పకుండుట.

అక్టో, దింబర 15:-నేడు ప్రశ్నోత్తరములు ముగిసిన వెంటనే జాతీయపక్ష కార్యదర్శియగు లాలా మధుర ప్రసాదు ముక్తాశ్ర గారు లాండు రివిన్యూ బిల్లు లో మా ర్యుల ను గూర్చి అధికారతర సభ్యులందరుగూడి ఆలోచించుటకై సభ సోమవారమువరకు వాయిదా వేయవలెనని ప్రతిపాదించగ నంగీకరింపబడిన. సభ ముగిసెను.

ప్రశ్నోత్తర సమయముందు ఒక స్వరాజ్యపక్షసభ్యుడు యిట్లు ప్రశ్నించెను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కపాయము కలిగింకగల ప్రమాదకరముగ వ్యక్తులు రాజీయతేతల జాబితాను సి. ఐ. డి. కాళివాడు తయారు చేసియుంచెరా? అందు సర్ లేజులవారు సప్ర, మ నా మ్యు దా బాదు మహారాజాగారిపేర్లను చేర్చెరా?

జ:-పోలీసువారి కవాస్తవతరగూర్చి ప్రభుత్వము వారెట్టిసమాచారము తెలుపరని మామ్రైమెంబరుగారు జబాబు చెప్పిరి. ఎన్ని ప్రశ్నలడిగినను యిదేజబాబు చెప్పిరి. (అ. ప్ర.)

నైమనుకమిషను బహిష్కారము

గూండాలు కాంగ్రెసువారిని కొట్టుట

కలెక్ట్రా, సె 16:-పయిమను కమిషనుగారు నేడదయము దుమరాగ చేరినపుడు స్టేషనువద్ద నల్లతేడా, వెలిపామును మొల ఎదురైనవి. కాంగ్రెసుప్రతిఘటన తీర్చవలె మున్నగువారి నుమహారాజావారి నొకరు లగు గూండాలు కొట్టిరి. మహారాజావారు సమమునకుమిషనువారికి విడుదలైనది ఛార్జర్లపైతిక దుమరాగలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. (ప్ర. ప్ర.)

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటుచేయబడినది)

నో టీ సు.

1928--1929

క్రిస్మస్ & నూతన సంవత్సర సెలవురోజులందు

3 వ తరగతి చౌకయైన రిటరక్ టిక్కెట్లు

3 వ తరగతి రిటరక్ టిక్కెట్లు ధరలు

			ర్య. అ.	ర్య. అ.
రై వై వై వై వై వై	రాజిపేట స్టేషను నుండి మద్రాసుకు	1 14	మద్రాసు నుండి బెంగళూరు సిటికి లేక కన్	
	కాట్వాడి	2 4	టోన్ మొంటుకు	5 12
	గుడియాలం	2 10		
	అంబూరు	3 2	" " బెజవాడకు	6 0
	వాణియంబాడి	3 6		
	జోలాపేట	3 10	" " తిరుపతి (తూర్పు) స్టేషను	
రై వై వై వై వై వై	పారింగ్ పేట	4 10	కు (రేణిగుంట మూలముగా)	2 8
	బెంగళూరు			
	సిటి లేక కం	5 12		
	టోన్ మొంటు			
రై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై	తిరు త్తణి	1 8	బెంగళూరు సిటి నుండి	} రైచూరికి 5 12
	నగరి	1 10	(గుంతకల్ మార్గముగా)	
	పుత్తూరు	1 14		
	రేణిగుంట	2 2	తుం కూ రు నుండి	} రైచూరికి 6 6
	రాజం పేట	3 4	(బెంగళూరు సిటి	
	నందలూరు	3 6	గుంతకల్ మార్గముగా)	
	కడప	4 0		
	ఎట్టుగుంట	4 6	దేవనగిరినుండి బెంగళూరు సిటికి	4 12
	ముద్దూరు	4 10	పూనా " శంక్లికి	4 0
	తాడిపత్రి	5 4	డిటో " కొలాపూరు సిటికి	4 8
	గుత్తి	5 14	డిటో " బెల్ గాముకు	5 10
	గుంతకల్	6 4	శంక్లి " పూనాకు	4 0
	ఆదోని	6 12	కొల్హాపూరు " డిటో	4 8
	రైచూరు	7 6		
			బెల్గాం " డిటో	5 10
	రై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై వై	నెల్లూరు	2 14	
పడుగుపాడు		2 14	డిటో " ముల్లికి	2 4
సింగరాయకొండ		4 0		
ఒంగోలు		4 6	డిటో " గడగ్ గు	3 2
వేటపాలెం		4 14		
చీరాల		5 0	ముల్లి " బెల్ గాముకు	2
బాపట్ల		5 2		
నిడుజోలు		5 6	బెంగళూరు	
చందూరు		5 8	సిటి లేక క తిరుపతి (తూర్పు) స్టేషను	
తెనాలి		5 10	న్ టో " నుకు (కాట్వాడి మూలముగా)	5 0
గుంటూరు		5 14	మొంటు " ముగా)	
బెజవాడ		6 0		
పవరుపేట		6 12	బెజవాడనుం	
ఏలూరు		6 12	డి(గూడూ	
తాడేపల్లి గూడెం		7 4	రు మార్గముగా)	డిటో 5 8
నిడదవోలు		7 6		
గోదావరి	7 10			
రాజమండ్రి	7 10	వాల్తేరు నం		
సామర్లకొట	8 2	డి(గూడూ		
కాకినాడపార్లు	8 4	రు మార్గముగా)	డిటో 9 2	
లేక కాను				
పితాపురం	8 2			
వాల్తేర్	9 10			

దేవనగిరి (బెంగళూరు)	గడగ్ నుండి	తిరుపతి తూర్పు స్టేషన్ నుండి
సిటి మూలముగా) నుండి మద్రాసుకు 8 10	(గుంతకల్ & రేణిగుంట మార్గముగా)	డిటో 7 0
తుంకూరు (బెంగళూరు సిటి మూలముగా) " " 6 0		
హోన్సేట్ (గుంతకల్లు మూలముగా) " " 7 6	హుల్లి నుండి	
బెల్లూరి (గుంతకల్లు మూలముగా) " " 6 12	(గుంతకల్ రేణి గుంట మార్గముగా)	డిటో 7 10
మదనపల్లిరోడ్డు (రేణి గుంట మార్గము గుండా) " " 4 0		
తిరుపతి (రేణిగుంట మూలముగా) " " 2 6	దేవనగిరి నుండి	
పాకాల (రేణిగుంట మూలముగా) " " 2 14	డి (బెంగళూరు సిటి & కాట్వాడి మార్గముగా)	డిటో 8 6
చిత్తూరు (కాట్వాడి మూలముగా) " " 2 10		
సంద్యాల (గుంతకల్ మూలముగా) " " 7 12		
నర్సారావుపేట (బెజవాడ మూలముగా) " " 6 8	హరిహర నుండి	
గుడివాడ (బెజవాడ మూలముగా) " " 6 10	డి (బెంగళూరు సిటి & కాట్వాడి మార్గముగా)	డిటో 8 7
మచిలీపట్నం (బెజవాడ మూలముగా) " " 7 0		

3-వ తరగతి రిటరన్ టిక్కెట్లు ధరలు హారా, హైదరాబాదు, సెకండ్రాబాదు మొదలగు స్థలములనుండి మద్రాసుకు, మద్రాసునుండి సదరు స్థలములకు, బొంబాయినుండి మద్రాసు.

రిటన్ టిక్కెట్లు ధరలు	రిటన్ టిక్కెట్లు ధరలు
హారానుండి (వాల్తేరు మార్గముగా) మద్రాసుకు 32 9 0 24 15 0	మద్రాసు నుండి (వాల్తేరు మార్గముగా) హారాకు 32 9 0 24 15 0

బొంబాయినుండి	మద్రాసు నుండి
(రైచూరు మార్గముగా) డిటో 20 4 0 18 0 0	
హైదరాబాదు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) " 12 2 0 12 4 0	మద్రాసు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) హైదరాబాదు 12 4 0 12 2 0
సెకండ్రాబాదు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) 12 0 0 12 3 0	మద్రాసు నుండి (బెజవాడ మార్గముగా) సెకండ్రాబాదు 12 3 0 12 0 0

ఈ 3వ తరగతి చీఫ్ రిటరన్ టిక్కెట్లు 14-12-28 తేదీనుండి 31-12-28 వరకు యివ్వబడును. ఇందులో మొదటి కడపటి తేదీలు చేరును. 14-1-1929 తేదీ రాత్రి 12 గంటలవరకు యీ టిక్కెట్లు చెల్లుబడి యగును. ఈ రైల్వేమీద ఆయా స్టేషనులందున్న టిక్కెట్లు నార్త వెస్టు లైనుమీద వాల్తేరు మద్రాసు స్టేషనులకు మధ్య రెండువైపులందును, నార్త-ఈస్టులైను మీద వాల్తేరు-మద్రాసు స్టేషనులకు మధ్య రెండు వైపులందును మెయిలుబండ్లలో చెల్లుబడికావు. మెయిలుబండ్లయందు వచ్చు నట్టియు, మరియు ఇతర రైలుస్టేషనులకు పోవునట్టి ప్రయాణీకులచే పూర్తిగా నిండియుండును.

3 నం రములకు పైన 12 నం రములకులోగా వయస్సుగల పిల్లలకు సగము రిటర్ షేరుకు టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

యాత్రపన్న వసూలు చేయబడునట్టి స్థలములందు, సదరు మొత్తముకూడ ఈ ధరలతో చేర్చబడును.

3 వ తరగతి చీఫ్ రిటరన్ టిక్కెట్లుగల వారు వ్యత్యాసముగల ప్రాంతమును చేల్లించినను పెద్ద తరగతులలో ప్రయాణముచేయ వీలులేదు లేక ప్రయాణమును మధ్యలో నిలిపి, మరలపోవ వీలు లేదు లేక ఈ ప్రకటనయందు తెలుపబడిన మార్గముల మూలముగానే తప్ప ఇతరమార్గముల గుండా పోకూడదు.

ఈ టిక్కెట్లకు తిరిగి పైక యివ్వబడును. మొదటి, రెండవ తరగతి టిక్కెట్లకు ప్రత్యేక ప్రకటనలను పెద్దప్రకటనలను, పెద్దప్రకటన కాగితములను చూడుడు.

మద్రాసు కలక్టరుగారి దర్బారు

గౌరవవిరుదములు ప్రసాదించబడుట
నిన్ను ముఖ్యము వచ్చుచున్న కాలేజీ పోలీస్, మద్రాసు కలక్టరు పి. సి. దత్తుగారిచే నొక దర్బారు జరిపబడి అందుగురు ప్రముఖులకు గౌరవవిరుదలు లాపగబడెను. నగర ప్రముఖు లనేకులు పభి వలంకరించిరి.

దత్తుగారు దర్బారును ప్రారంభించుచు ప్రభుమనస సార్యముని అవ్వవలెనని కోరితనకు ముచ్చటించిరి.

(బిటి) సామ్రాజ్యముం దంతులను గత శాలుగువారములనుండి ప్రజలందోళనపడుచున్నారనియు, ఆందోళన మంతకంతకు హెచ్చుచున్నదనియు, చక్రవర్తిగారి యాశీర్వాదు త్వరతో స్వీకృత జేయగాక యనియు మదిరి.

పిమ్మట కలక్టరుగారు విరుదములకు పొందినవారిలో నొక్కొక్కరిచే నొనర్చబడిన ప్రతాపిత కార్యములకు ముచ్చటించుచు యాక్రిందివిధమున నుడివిరి.

దివాను బహద్దరులు

శ్రీయుత సి. వేకట రంగారెడ్డిగారు అసంతృప్తరంజిల్లాలో నొక మర్యాదగల కుటుంబమున జన్మించిరి. 1902 లో కర్నూలునందు స్టేడరువృత్తి నవలంబించిరి. సానిక స్వతరిపాలనమందు చాల శ్రద్ధవహించుచుండిరి. కర్నూలు మునిసిపల సభ్యునిగను, తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునిగను, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షునిగను, మద్రాసు కాననసభ్యునిగను, తుదకు, హిందూ దేవాదాయములబోర్డు అధ్యక్షునిగను వెంకట రంగారెడ్డిగారు చాల కీర్తి గడించిరి.

శ్రీయుత పి. వెంకటరామయ్యగారు నెల్లూరు జిల్లాలో స్టేడరువృత్తి నవలంబించి, జిల్లామునపలుగను పలుజడ్జిగను తుదకు జిల్లాజడ్జిగను కడు పురుషులతో పనిచేసియుండిరి.

రావుబహద్దరులు

శ్రీయుత కె. డి. ముదలియ్యగారు యీ రాజధానిలో హాకాబోర్డుమును స్థాపించినవారిలో మొదటి వారన వచ్చును. ఈయంద్యమములో వీరికి 25 యేండ్ల యనుభవము గలదు.

శ్రీయుత పి. నారాయణపంతులుగారు విశాఖపట్నం జిల్లాలో నొక మర్యాదగల కుటుంబమున జన్మించిరి. విశాఖ పట్నంలో స్టేడరువృత్తి నవలంబించిరి. జిల్లామునపలు పదవి నుండి జిల్లాజడ్జిపదవివరకు కడుపురుషులతో పనిచేసిరి.

రావుసాహెబులు

శ్రీయుత శ్రీనివాస రాఘవయ్యగారు నెక్కోలే జిల్లాలో గుమాస్తా పదవినుండి ఉన్నత పదవులను క్రమముగా వహించి కడుపురుషులతో తమ కార్యములను నిర్వహించుచుండిరి. వీరు నెక్కోలే జిల్లామునకు బలమును స్వభావము వంటి వారని పేర్కొందిరి.

బీహారురాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

పాట్నా, డిసెంబరు 15:—కాంగ్రెసు సారా యణ శింగుగారు అధ్యక్షునిగను, దీపవారాయణ శింగుగారు (బజ్జీకోడ ప్రసాదాదు జాయరుగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను, బాబు రాజేంద్రప్రసాదు, శ్రీ కృష్ణశింగుగార్లు కార్యదర్శులుగ ను బీహారురాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు నెన్నుకొనబడిరి.

అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘభవ అజదుఖానా, హఫీదాఫూదు, హుమాయ్యుదు, అశ్రగూ నారాయణశింగు, బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు, శ్రీ కృష్ణశింగు, (బజ్జీకోడ ప్రసాదుగార్లు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

మాలపల్లి:—3 సంపుటములు రు. 3-0-0

నాయకురాలు:—నాటకము రు. 1-0-0

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే యున్నవి.

ఈక్రిందివారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

5578 పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు.

దిర్ఘగవేద్యశాల

జీవితాలెం. రమ్మ. మొడిచిక్కవ్యాధులను గ్యారంటి ఇచ్చి కుదుర్చుచున్నాము. మాది అన్నియు క్రొత్తవికీర్తనలు వ్యాధిని తెలుపును. చక్కని సలహా నిచ్చెము. "నెక్స్" ఈమందు మొండిగనేరియ, చిక్కపహమేహం, అత్యుష్ణం సమస్తకర్మల అతిమాత్రం ప్రీపురుష పర్వసుర్యస్తానవ్యాధులను గ్యారంటి. రు 2/- మందులు పనిచేయించి ఖరీదువాతము. (4456)

కన్యాయగాని సేనోక లేగాను మనోహరరూప నీకునే
జన్మించియుంటి నెలవజ్వలమంతయు సేటిదాకా గా
కన్నులరూప కావలెనుకన్నులే కాదుమనోదు, నమ్ముకా
కాదన్నను నీదుమోలినజరామృతే నానిటు కానచేసెన్ గా
సామన్యమగ నేమిమొదలయెడినా కాని నిట్లులేవలెన
నున్నది బ్రహ్మచర్యం తిలకాధిగ మున కించినచో
ప్రేయోద గ్వమనును, తప్యయోద అనతాననును జరిగె
యల సూజము, కాని యీ పద్యము, నదినీచో ఉలూపియ్య

దా ద్వేషము గాని, అభ్యుదయి యందు పరితాపము గాని మనకు కలుగదు. ప్రత్యక్షముగ చూచిన మహా విధముగు వికారము జనించును. ఈ రెంటిలో నేది ప్రత్యక్షమో ప్రత్యక్ష ప్రపంచము లో నీయానందమును గ్రహించి, యనుభవించు క్రీతి యధార్థ కవికి గలదు గాని మానవమాత్రునకు లేదు.

ఇంతమాత్రముచే కవిత్వ మెట్లు మోక్షసాధన మగునని కొందరు ప్రశ్నింతురు. ద్వంద్వప్రపంచమునం దానందము ననుభవించి, లోక సంగ్రహారము యానందము నిరతిల ననుభవించేయటం కొంతవరకు మోక్షసాధన మని కొందరనిరి. కొందరందరు గదా త్యాగరాజు, పోతన, గోపరాజు మున్నగు భక్త కవులు భగవంతుని గురికీర్తనము గావించి రక్ష్యారా మోక్ష సాధనమును బడసిరి. కాని ప్రపంచమునం దేవస్తువును జూచి గాని వర్ణించిన మోక్షప్రాప్తి కలుగునా యని ప్రశ్నింతురు. భగవంతుని గురికీర్తనములు ఉత్తమవర్ణనయే యగునుగాని, మోక్షప్రాప్తి మగుట కదియేయవలసిలేదు. ఎట్టి అల్ప వస్తువునైనను చూచి, ఆనందించి వర్ణించిన చాలాను. భగవంతుని ధ్యానమువలన నెట్టి మోక్షము గలుగునో వస్తుప్రపంచము శానందముయొక్క జాడజాలినను అట్టి మోక్షప్రాప్తి కలుగును. వర్ణించుటకు పూర్వము కవియానందించునగాని వర్ణించుట లోకముకొఱకే. లోకసంగ్రహమే మహాయోగుల ప్రవృత్తి మార్గము. లోకముకొఱకు గాక తన కీర్తికొఱకే, ధనము కొరకే అట్లు చేయువానిని నిష్కామకర్మగారు. కవులెట్టి పనులుబి నలవరయకొని ప్రత్యక్ష ప్రపంచములో ఆనందముననుభవించి, తాననుభవించిన యానందమును ఇతరులకు లభింపజేయుట యజ్ఞము మోక్షసాధనములలో గొప్పసాధనము. ఇది మిగుల గంభీరమైనది. కావ్యరచన నిష్కామకర్మ ధర్మాపేక్షగాని, కీర్తికాంక్షగాని లేక కావ్యగీతగానముచేయుకది తాను మునిగి యో లలాడుట యే గాక విశ్వమున కంతటికీని యానంద మొసంగును. దుఃఖితమగు పంచమన కానందమును గూర్చువాడే రక్షకుడు. పూర్వ కవులు ప్రతిఫలాపేక్ష లేకయే నిష్కామ్యముగ కవిత్వమును చెప్పెడివారు గావున వాటికి మోక్షము గలదు. ఈ ద్వంద్వ ప్రపంచములో భిన్నత్వమునుండి ఏకత్వమునుగ్రహించి ప్రపంచమునంతయు ఆనందముయొక్కవర్ణించుటయే మోక్షసాధనమే. ఈ రెంటివలనను కవికి మోక్షసాధనములు చేకూరగలను. జయంతి లేను కృషిలో రస సిద్ధి, కవీశ్వరః నాస్తితేహం యఃకాయ జరామరణం భయం అని వల్క్రిరి. పార్థ ధ్యనులు.

అధ్యక్షులు

శ్రీ కాళేశ్వరస్వామి సాగేశ్వరరావు పంతులుగారు పిమ్మట మాటాడుచు ఉపన్యాసములు కావ్యమును అతీంద్రియదృష్టిలో వ్రోగలకు కృత్యముచేసియూండెనని నుడిచిరి ఉపన్యాస కడు పూర్వముగ నున్నది. భారత వర్ణమునందు సకలము నకు ప్రయోజనము పురుషార్థము. చతుర్విధపురుషార్థములలోను మోక్షము ప్రధానమైనది. తత్కంఠల ధర్మార్థకామములను మొదటి మూడు పురుషార్థములను మోక్షముకొరకేర్పడినవే. జీవితాంతము మనమేమి యొనర్చినను మోక్షముకొరకే. పూర్వమునందు మన కవులందరు మోక్షము నపేక్షించియే కావ్యముల రచించిరి. కాని ప్రపంచమునం దెల్లరక్షను అది సాధ్యముకాదనికూడ వాకే చెప్పిరి.

ప్రపంచముయొక్క పరమావధి కాంక్షరసములన్నిటిలో ప్రధానమైన రసము కాంతి. దీనివలననే ఆనందము జనించును. ప్రపంచములో మనమునుభింప వలసినను లోకమును భింప జేయవలెనని ననుకొంటి ప్రధానావేశ్యము: ప్రపంచము "Objective" దృష్టితో చూచెదమా "Subjective" దృష్టితో చూచెదమా? అంతరంగిక దృష్టితో మనము ప్రపంచమును వీక్షించినచో సత్యమును, కావ్యత్వమునకు వదాంతు గోచరించును. విశ్వమంతయు ఆనందరూపమై యున్నది. ప్రతివస్తువునందును ఈశ్వరుడున్నాడు. సత్యమున్నది యోగులు, మహాత్ములు దానిని చూడగలరు. మన మీ ప్రపంచమును అనంత దృష్టితో చూచిన అనంతత్వ మేర్పడుచున్నది. సజ్జన మందరమును ఆనందస్వరూపులను గావలెను. అట్టి యాధ్వనస్వరూపము ఉపన్యాసకులు జెప్పినట్లు రూపములో సాధ్యము లాదు. భావమునందు మాత్రమే సాధ్యము. రూపము నశించునట్టిది. భావము అశ్వరము; కావ్యత్వము, నిత్యమును, కావ్యత్వమునకు భావము శాధారణమైనకొని కావ్యమును రచించవలెనే గాని అనిత్యమును రూపము శాధారణమైనకొనరాదు. సామాన్య మానవులకు కర్మబంధియముల ద్వారా విషయములు గోచరియెనటం విషయేతరములు సాధ్యము గావలెవు. సామాన్య మానవుల కెల్ల పుడును విషయములచే బుద్ధి పోయి దానినే కావ్యత్వముగ వర్ణించుచున్నార. ప్రత్యక్షమైనది ఆనందము, అత్యంతి, ఈశ్వరుడు. ప్రత్యక్షమైన వీనిని వదలి అప్రత్యక్షమైన ప్రపంచమును ప్రత్యక్షముగ భావించి వర్తమాన కాలమున దీక్షింతుల గ్రంథముల రచించుచున్నార. అతీంద్రియ దృష్టితో చూచినకేరత్వ ప్రపంచమునందెల్లరక్ష

1525

దీర్ఘ కాలమువరకు మంచి ప్రకాశముతో మీ ఫ్లాష్ లైటు వెలుగవలె నన్న అమెరికన్ ఎవరెడీ యూనిట్ సెల్స్ చే నమర్చుదు.

AMERICAN
EVEREADY
UNIT CELLS
...they last longer

ఆనందము కలుగజాలదు. అందుచే కవియగువాడు పరమప్రయోజనములకొరకు కావ్యమును రచింపవలెను. ప్రపంచము పురుష, ప్రకృతిపరయోగమువలన కలిగినది. ఇందు పురుషునిజూడగలగుటయే మోక్షము. ఇందులకే చతుర్విధపురుషార్థములను ఏర్పడియున్నది.

"కవిత్వము-భావనాసాధి"

లలితకళ లన్నిటకు కవిత్వముకావ్యమైనది. కవి గొప్ప ప్రయోజనమును కలుగజేయగలడు. లోకమునం దన్నిరసములలోను ఒకవిధమును స్థాపించుకలదు. పీఠాభ్యుదయపుని క్రోధమునందును ఒకవిధమును స్థాపించుచున్నది. అహంభావముగూడ ఒకవిధమును మోక్షసాధనము. అందుచేత కవిభావనాసాధి లేకదండ కావ్యమును రచింపరాదు.

రమార్థలక్ష్యములేకపోవుటలననే భిన్నభిన్న మార్గము లేర్పడుట కవకావ్యము లేర్పడినది. స్థాపించుకలదు టకు రసము ప్రధానమైనది. రస మెచ్చుట గలగునో అదియే కావ్యమని ఉపన్యాసకులు చెప్పినారు. రససిద్ధి కలుగుటకు జ్ఞాన, కర్మ, భక్తియోగములని యోగములు మూడు విధములు. రససిద్ధియొనర్చువారు దీనిని యోగముగ జూడజాలరు. ఈ మూడిద్యారా మోక్షము సిద్ధించును. అనంతమైన యీ ప్రపంచమునం దొక్కతరములో నొకవిధమును నిర్మించి రక్ష్యారా లోకమున కానందమును కలుగజేయువాడు కవి. కవియగువాడు మామూలుదృష్టితోకూడ విషయదృష్టితో గాంచును. అట్టి లక్ష్యముతోడనే మనము కావ్యమునులాచినచో కవికిగలిగిడి యానందమే మనకుజనించును. అందుచే కవిగాని, పాఠకుడుగాని అనిత్యమును రూపముచేగాక, రూపాంతరమును భావలక్ష్యముతోగాంచిన కావ్యత్వానందము సిద్ధించును. మన జీవితములు కావ్యత్వములుగావు. అట్టి కావ్యత్వానందమును బొందినచో జీవితమెల్లల. ఏ తుగాము అట్టి ఆనందము కలుగునో అతడు మే వారు జీవ జన్మ ముల యొద్దకు. అట్టి మోక్షసాధనమునకు కావ్యము ముఖసాధనము. ఇంద్రియానుభవము, విషయలోలత్వమునేకాక; రసానందము ననుభవించవలెను. దీనివలన మోక్షము చేకూరును అనివలెకీ ఉపన్యాసకులకు యద్యుత్తమును వారి యుపన్యాసమునకై సభ్యులందరి వత్తునను కృతజ్ఞతను ప్రకటించిరి. (పార్థ ధ్యనులు)

సభా కార్యదర్శకులలో నొకరును శ్రీ ఈమని గంగాధరగారు సభాదేవతలను దెల్పుచు మాంబలమునందు నివసించు అంధుని స్థల నొకచో తేల్చి వారి సాహిత్య, సాంఘిక, నైతికాభివృద్ధులకు తోడ్పడుటయే మఖ్యోద్దేశమనియు, అందులకై వకశాలయమును గొంధాలయ మొకదానిని దీక్షి కనుబంధముగ పాఠశాల నొకటిన్ని ఏర్పరుచు కృషి సజయ్యుచున్నామనియు, అంధు పృథులులందరు యభిమాన సహాయము లావశ్యకమనియు పల్కి అధ్యక్షులకును ఉపన్యాసకులకును వందనలు అర్పించిరి.

పిదప సభ జయప్రదముగ ముగిసెను.

బర్తా శాసనసభ నైమను సహకారము

నభ్యులు సభలోనుండి లేచివెళ్లిరి
రంగూను, డిసెంబరు 14:—నైమను కమిటీకి తోడ్పడుటకై బర్తా శాసనసభలోని సభ్యులను 7 గురిని ఎన్నుకొనిరి. ఈ ఎన్నిక జరుగవలయునను తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగా వోటునిచ్చినదానిలో చాలామంది సభలోనుండి లేచినవలె పోయిరి. సభలోనుండినవారిలో ప్రతిపక్షభావాలైనవారు లేటప్రముగానుండిరి. అంతట 7 గరు సభ్యులు ఒక సహాయసంఘముగా ఎన్నుకొనబడిరి. (ఆ.ప్రె)

కర్నాటక అఖిలవత్స సమావేశము

వికమత్వమే బలము;
వికమత్వము లేకపోవుట వినాశపేతువు

ఖద్దరు సంవదభివృద్ధికి పరమసాధనము
బీజపూరు, డిసెంబరు 15:—16 తారీఖున జరుగు అఖిలవత్స సమావేశము ఉత్తరప్రదేశ్ గా యానాడు ఉదయము భాద్ర ప్రదర్శనము ప్రారంభించబడెను. అధ్యక్షుడగు వినాశరూపుకేంధ్రగారు అధ్యక్షత వహించుచు తల్లి భారత మాతకష్టములకు ప్రత్యక్షము చేసికొని, ఆ కష్టములను బాపుటకు ఖద్దరును చేపట్టడని సభాసదులను కోరెను. ఖద్దరు ఉద్యమము ప్రబలి ననేగాని భారతదేశమునకు దార్శన్యమురాదు. సక్తవాలా గారి విమర్శలకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు కట్టా వాసులకును, గ్రామ వాసులకును స్నేహభావమును వృద్ధిచేయు మరియొక విధానమెవ్వరికిని కనిపెట్టుట కిలినాదని చెప్పెను.

డా. బెసెంటు ఆగమనము

డాక్టరు వసంతరాజుగారు హోటాగోనుండి గోవిందరావు గిరీదర్, రంగనాథ మొదలగువారుగల దయచేసెను. శ్రీనివాస్ కావల్లిగారును యితర నాయకులును శుశ్రీక్షులగు కాంతి సైనిక బృందమును ఆమెను ఆహ్వానించిరి. ఆహ్వాన సంఘము, వారి వత్తునున కావల్లి గారామెను పుష్పమాలాలంకరముగా జేసెను. జిల్లాబోర్డు గృహాలయ సంఘము మహమ్మదీయుల వత్తునున ఆమెకు పూలపాదములు జేయబడెను. ఇప్పటికి 40 మంది వర్గిని నియమింపగా వచ్చియున్నాడు. బెల్లెర్ డాక్టరు హక్కిరు లోకమాత సంపాదకుడగు రావుసాహెబ్ వత్సేకరు పురాణిక్, ముద్దోద్ కార్ కార్కి వచ్చినవారిలో యఖిలు.

బెసెంటుకు సన్మానము

సాంఘికము ౯ గంటలకు మునిసిపల్ సంఘవత్తునున బెసెంటుకు ఆహ్వానవత్తము సమర్పించబడెను. 8000 ప్రజలు సభకువచ్చిరి.

ఉపన్యాసము

బెసెంటు ఈ విధముగా నుడివెను. —
భారతదేశము నిస్వరూపిదేశము అమాంశములకు ఏకముకావలెను. వికమత్వమే బలము. వికమత్వము లేకపోవుట వినాశపేతువు. స్వాతంత్ర్యకావ్యసాసము బాగుగానేయునకు దును, వికమత్వము భంగము కానివ్యయము. అధినిత్యస్వాతంత్ర్యము ఖజానావిద అధికారము, నేన, నావికాదళముపై యధికారము గలుగజేయును. దీనివలన జాతికిబలము చేకూరును. ఉపన్యాసము కన్నడలోనికి తర్జుమాచేయబడెను. అఖిలవత్స సమావేశ ఉయొక్క విషయవిశ్లేషసంఘము రాత్రిజన గును. వభ శేపు 12 గంటలకు సమావేశమగును. (ప్రె ప్రెసు.)

ముస్లిమ్ మహాసభ

30, 31 తారీఖులను జరుగును

ధిల్లీ, డిసెంబరు 16:—హాకిమ్ అజ్ మత్ ఖాన్ గారి భవనమున మహమ్మదీయుల యొమ్మిదో స్థి సభ జరిగెను. అగా ఖాన్ గారు అధ్యక్షత వహించునట్లు ముస్లిం మహాసభ యొక్కను జరుగవలెనను విషయమును నిర్ణయించుటకై ప్రముఖులు 20 మంది సమావేశమైరి. చాలాగా మహమ్మదాలీ గారుకూడ నుండిరి. కాంగ్రెస్ మహాసభలో పాల్గొనుటకు వెళ్లువారు సభకు వచ్చుటకు వీలుగా సభకు డిసెంబరు 30, 31 తారీఖులలో జరుపునట్లు నిర్ణయించబడెను. ఈ సభకు రానిలసిన ఫసల్ ఇల్ ఖాన్ రహింతుల్లా గారు కుమారునికి జబ్బుగా నుండుటచే రాలేకపోయెను.

రాజప్రతినిధి స్వాతంత్ర్యదర్శమును ఖండించుట

సామాన్యసంబంధమువల్లనే భారతీయులు వికమత్యము పొందగలరు

యూరోపియనులసంఘపు సాంవత్సరికవిందునందర్శమున రాజప్రతినిధిగా రాసగిన ఉపన్యాసము

కలకత్తా డిసెంబరు 17:— కలకత్తాలో జరిగిన యూరోపియనుల సంఘపు సాంవత్సరికవిందు నేటిదినము జరిగెను. రాజప్రతినిధిగాను ప్రధాన అతిథిగ నుండిరి.

యూరోపియనులసంఘపు అధ్యక్షుడగు ఛార్లెస్ బెన్సన్ రాజప్రతినిధిగానికి జయముజేయుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

మైమును కవిమను బహిష్కారదోషమును కడచిన సంవత్సరమునలే ఈ సంవత్సరము వివరీతముగ వ్యాపింపకుండుట పంతోపకరముగ విషయము. మైమునుకవిమనువానికి తోడ్పడని యిది వింపబడిన కేంద్రకాసనపథ ఉపసంఘమువారు ప్రజావిశ్వాసమునకు పాత్రులైనవారని రూఢిగ చెప్పవచ్చును. అంగ్లేయుల ప్రతినిధియగు సర్ ఆర్థుర్ ప్రోబార్తె అంగ్లేయసంఘమువానికి సంపూర్ణముగ విశ్వాసముగలదని ప్రకటించుచున్నాను.

నైహూనివేదిక

నైహూనివేదిక తియ్యారుచేసినవారు భారతదేశమునకు సంబంధించిన ముఖ్యముగ నమవలసినన్నిటిని శ్రద్ధతో పరిశీలించిరి. కాని వారి నివేదిక అసంపూర్ణమైనదని చెప్పవలెను. వారి పాలనాసందర్భమున వివరముల తక్కువగా ఇబ్బందులను పోషింపించుచున్నాంక నవేదికను తియ్యారుచేసియున్నాడు. బ్రిటిషు సంబంధములన్ని భారతదేశమునకు కలుగుచున్న ఆయా అభ్యుదయ లక్షణములను నైహూనిసంఘమువారు గమనింపకయే తమ నివేదికను తయారుచేసిరి. బ్రిటిషుపౌరులు ఆనభవిష్యదును పోరవత్సపు హక్కులను నిరాదరింప వీరుదేశించుచున్నాడు. బ్రిటిషు పౌరులకు సంపూర్ణ హక్కులు లేని నిర్భాగమున ఈ సంఘమువారన్నట్టికి అంగీకరింపబడదు. భారతదేశపు పరిశ్రమ, భారతదేశ వాణిజ్యము అన్నతీతికి వచ్చుటకు బ్రిటిషువర్తకుల పెట్టుబడియే కాంక్షముగ అంగీకరింపవలెను. భారత భూమిరాజ్యాంగనిర్మాణమున అంగ్లేయుల పెట్టుబడికిని హక్కులకును నష్టము కలుగకూడదు.

వార్తాపత్రికల స్వాతంత్ర్యము

వార్తాపత్రికల స్వాతంత్ర్యముండవలయునను ఉద్దేశముతో 1922 సంవత్సరమున (సెన్ ఆక్టు) చట్టముచేయబడినది. ఈ స్వాతంత్ర్యమును భారతవార్తా పత్రికలు దుర్వినియోగము చేసిరి. వత్రికలు తమ బాధ్యతలను గుర్తెగనట్లు చేసెను. వాణిజ్యము సాధ్యమును పురిగొల్పుటకు వత్రికలు సాధనముగ ఉపయోగింపబడుచున్నవి. ఈ దృష్టిగతియును అందుట అవసరమని ఈ సంఘమువారు అభిప్రాయపడుచున్నార. వత్రికల విషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించవలయునని కోరుచున్నాము.

వ్యవసాయ వివారణసంఘమువారు గావించిన మూలములను అన్నివిధముల లాభకరమైనవి మాత్రమే అభిప్రాయము. వ్యవసాయ పరిశోధన సంఘమును ప్రభుత్వమువారు త్వరలో సాక్షింపవలయునని కోరుచున్నాము. కార్మికుల ఆకాంక్షి వాణిజ్యీకీర్తివరూపము దాల్చుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి విషయమై శ్రద్ధవహించి ప్రెస్బుడిన్స్ట్యూట్ బిల్లును త్వరలో చట్టముగ చేర్చి కార్మికుల ఆకాంక్షిని అంతమొందించుట అవసరము.

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వ గా క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము

బ్రిటిషు సంబంధమును భారతీయులు సంపూర్ణముగ అంగీకరించిన సాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుటకు వీలులేదు. భారతదేశ ప్రధాన రాజకీయపరిస్థితికీ తీర్మానము గా వినిపింది. ఈ అవస్థయను ప్రకటించుటలన్ని భారత వికమత్యమునకు కలగక కలుగననియో, గ్రేటుబ్రిటను ప్రజల అభిప్రాయము భారతీయాలయములకు వివక్షముగ మారుననియు గుర్తెగవలెను. అందులన్ని ఈ తీర్మానము భారతదేశపు తేమము కోసావానికి నివారము కలుగజేయును. భారత సామ్రాజ్యము సాక్షింపచేయు ఇట్టి వివరీత ఆశీయులను ఖండించి ఇందులన్ని దేశమునకు కలుగగల నష్టమును వివరించి చెప్పుట అవసరము. స్వాతంత్ర్య ఆశయమును ఎండమావులవలన భారతీయుల దృష్టిని త్రొక్కుచున్న దొంగన్నేహితులు దేశమునకు చేరుచున్న

మహాపకారములో పడి యున్నవంతు మాడు భారత ఆశీయులకు విముఖులైనవారు చేయబాలరు. ఆ నేతు హినుచలపర్యంతము భారతదేశమునందలి వివిధభాతులవానికి వికమత్యమును సమకూర్చుచున్న బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంబంధము అంతరించిన నిజముగ జాతీయ వికమత్యము, జాతీయ జీవితము వీధిమున వృద్ధిజేందునో ఊహింపబాలరున్నాను. సార్వభౌమమున ఆరోగ్యము చెడినప్పుడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి ఆన్నిదేశములవారు సార్వభౌమముని ఆరోగ్యముకోరుతుంటారనియు పంపిరి. విచారములేలిపిరి. ఆరోగ్యప్రాప్తికి ప్రార్థనలు సలిపిరి. వివిధదేశములవారిని వివిధభాతులవారిని, వివిధసంఘములవారిని ఈ విధమున చేరువకు తెచ్చినది రాజప్రతినిధి కదా! భారతదేశమున హిందువులు, మహమ్మదీయులు, బ్రాహ్మణులు, బౌద్ధులు, క్షత్రియులు, పంజాబీలు, మదరాసీలు, బ్రిటిషు ఇండియాపౌరులు, సంసానాధీకుల ప్రజలు అందరు సార్వభౌమముని తేమము కోరుచున్నాడు. ఈవిధమున అన్నిభాతుల వారికిని ప్రేమితముమైన వృద్ధులరాగానుభావమును నిర్మూలించి స్వాతంత్ర్య భారతదేశాధిపత్యాధిపతి అభేదమైకటలుకమును సృష్టించివట్టెను. అప్పుడు మిత్రుల ద్రోహమునకు భారతదేశము విగతవలసియుండును. బాధ్యతలను గుర్తెగిన ప్రజానాయకులు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యసంబంధము లేని స్వాతంత్ర్యదర్శమును ప్రకటించుటచే బ్రిటిషు ప్రజాభిప్రాయము వీధిమునకు మాడనో గమనింపవలెను. క్రమముగ భారతదేశమునకు బాధ్యతాయత్తవభుత్వ మొసగవలయునను బ్రిటిషు పౌరులు నోరెత్తి భారతీయాలయములను బలపరచు వీలుండదు. దొంగిలించుచు వాక్కులు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యసంపాదనమునకు సోపానము లని నాయకులు చెప్పునప్పుడు బ్రిటిషువారు దొంగిలించుచు వాక్కుల నిచ్చుటకు అంగీకరించెదరా?

మైమును బహిష్కరణము

మైమును కవిమనువారి పర్యటనసందర్భమున కొంతమంది మర్యాదలేక ప్రవర్తించుచున్నార. ఇది తక్కువైనదైన మనియో, భారతీయుల అసంకృప్తి పూర్వ మెటువారికి యొక పరమబుద్ధికి మాన్యుకాదనియు నేన్నయో పర్యాయములు చెప్పి యుంటిని. ఉద్దేశమేమైనను ఆ బహిష్కరణదోషమును అనాగరికమైనదనియు, అనివార్యమైనదనియు, వివరీతమైనదియు నొనగలదనియు గుర్తెగవలెను. బహిష్కరణవాదులు ఈ ఉద్ద్యమమును కొనసాగించుటకో గొప్ప బాధ్యతను వహించవలసినవారగుచున్నాడు. ఇట్టి వివరీతసంఘటనలను జరగకండునట్లు తగుచర్య పుచ్చుకొనట ప్రభుత్వమువారిదర్శమై యున్నది.

కమ్యూనిస్టు ప్రచారము

భారతదేశమున ఎన్నియో సంఘములవారికి వివిధసంఘములవారికి ఢిన్నములగు ఆదర్శములుండవచ్చును. భిన్నాదర్శములలో వివరీత మేమియులేదు. భిన్నముగ ఆదర్శములకు అర్హత సాని మొసగి సమన్వయము కరుర్చుచున్నా. పారిశ్రామిక ప్రపంచమున ఆకాంక్షి వ్యాపించుచున్నది. ఆకాంక్షి వ్యాపించుట వివరీతము కాకపోవచ్చును కాని ఆ ఆకాంక్షిలోపాటు కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతములు వ్యాపించుట అనర్థకాయకము. సంస్కరణాపేక్షలేరు విప్లవములేరు. సంస్కరణాధిపాన విప్లవమునకు దారిమార్పకండునట్లు భారతీయులుబాగు తపడవలెను. ప్రభుత్వమువారు యజమానులనిజముగ కార్మికులకుమిత్రులనియుకమ్యూనిస్టులు దొంగన్నేహితులనియు ప్రజలకు నష్ట దేవులనెను. యజమానుల అభిమానములనే తమనితి చక్కబడుననియు, కమ్యూనిస్టులు పదుదేశముగలవారైనను కార్మికులస్థితి చక్కబరుపబాలరనియు, కార్మికులు గుర్తెగవలెను. కార్మికులు మానవులని యజమానులు గుర్తెగి పనిచేసిన కమ్యూనిస్టుప్రచారము వ్యాపించుటకు అవకాశముండదు.

ఎటుచూచిన ఈవిధమున వికమత్యస్థితి లండముచుచున్నది. తక్కువారు తొక్కక సద్దేశముతో నిశ్చలపంకల్పముతో మనధర్మములను మనము నెరవేర్చవలెను. ఈసమయమున భారతదేశము తుపానుతో తగలుకొనిన నావలె నశింపకుండవలయునని, ప్రజలందరు కలిసి ఒకటేటత్వమును సృష్టియందుంచుకొని పనిచేయవలెను. ఈమహాసమయమున యూరోపియను సంఘమువారు ఉత్సాహముతోడను వట్టడలతోడను ఈమహాప్రయత్నమునకు తోడ్పడగలరని నిమ్ముచున్నాను.

ఈవిందునకు తెగలు గవర్నరు సర్ ఫ్రెన్సి బాక్సను గారు, సంయుక్తరాష్ట్రముల గవర్నరు సర్ మాల్కమ్ హెయల్ గారు వచ్చియుండిరి. (ఆ. (సె.))

తెనాలి (స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యంగారి రాక

శ్రీమూర్తి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు బాపట్లమీదగా మోటారువాడ తెనాలి 12-12-28 తేదీ 6 గంటలకు విచ్చేసిరి. శ్రీనివాసి మేళతాళముల పూరేగింపుతో పురమందిరమువద్దకు తీసుకొనివచ్చిరి. ఆరోజున 4 గంటల నుండియే జనులు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి చేరియుండిరి వివిధగ్రామములనుండి గూడ ప్రజలు అయ్యంగారి సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును వినుటకు వచ్చియుండిరి. పురమందిరమున గొప్పవిహారంపథ జరుపబడినది. శ్రీఅయ్యంగారికి తెనాలి కాంగ్రెసుకమిటీవారు విసతి పత్రము సమర్పించిరి. శ్రీవారు ప్రస్తుతదేశపరిస్థితులతో నైమనసంఘ బహిష్కరణము తాము అనుకొనినదానికంటె యొక్కవజయప్రదముగ జరుగుచున్న దనియు రాబోవు ఫిబ్రవరిలో కమిషన్వారు చెన్నపురివచ్చునపుడు శ్రీవారు స్వయముగ చెన్నపురిలోనుండి బహిష్కారదోషమును కడిపెదమనియు నితర ప్రాంతములందువలె చెన్నపురి తనధర్మము నెరవేర్చునాక యనికోరిరి. హిందూదేశమునకు బ్రిటిషువారి సంబంధములేని స్వాతంత్ర్యము సరియైనదనియు పాశ్చాత్యులపాత్రతో గూడిన దొంగిలించుట నేటనో ఊహించుటకు వీలులేదనియు హితుకరముగను విపులముగను చెప్పి, పత్రికల మనములను రంజింపజేసిరి. దేశములోని సుత కులకులు మనపుద్యమమును యేవిధముగను ఆడ్డగింపబాలవనియు యిట్టిని స్వరాజ్యము ననుభవించు పాశ్చాత్యదేశములనుగూడ యిప్పటికిని కలవనియు చెప్పిరి. మనరాజ్యమును మనమనడుపుకొనుటకు పాశ్చాత్యులకు మనము యేవిధముగను తీసిపోమనియు మానక క్రియాత్ము సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము వంకకు మరల్పవలయుననియు చెప్పియుండిరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులు దైర్య సైర్యములబూని ధర్మముతో ప్రవర్తించవలయునని హెచ్చరించిరి. అయ్యంగారికి జయజయధ్యానములతో సభ ముగిసెను.

మధ్యమునిదాన

మేనేజింగు ఎడిటరు శ్రీయుత కే. వి. కృష్ణస్వామి రావుగారు

10/8 పిరాజిల్లింగు, మాతుంగా, బొంబాయి

మొదటి సంపుటము 5 వ సంచిక 1928 సెప్టెంబరు నెలలో వెలువడినది. కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. గోపాల వికటాసులపదము, దళపతారములు, శ్రీకృష్ణనిరీతి, నుందర కాండ, శ్రీమధ్వాచార్యులవారి జీవితము-ఉపదేశము-తత్వమునీ, వాల్మీకి రామాయణము, భగవద్గీత, శ్రీజయతీర్థ భగవత్పాదలు (టీకాదార్యులవారు) మున్నగువానము లిందుగలవు. సాల చందా మూడురూపాయలు, విడిసంచికలెల అయిదరూపాయలు. ఇది నెలకొకసారి ఆంగ్లభాషలో వెలువడును. వలయువారు వైసి తెలుపబడిన ఆడ్రెసుకు వ్రాయవలెను.

శ్రీనివాసఅయ్యంగారు

గుంటూరు, డిసెంబరు 17:— శ్రీనివాసఅయ్యంగారు కేడువచ్చిరి. ఈ రాత్రి తెజవాడ బోయెదరు. ముగివీరలు పశ్చాన్నముచేడసి, బహిరంగపథలో నుపన్యకంప ఏలూరుబోయెదరు. 19 తేదీ రాజమహేంద్రవరం బోవనున్నాడు. (ఆ. (సె.))

తెనాలిలో ఏజంటు కావలెను

మా దినపత్రికకు చందాదారులను చేర్చుట, నెలచందాలు వసూలుచేయుట మొదలగు పనులు చేయవలసియుండును. నగదుగా సెక్యూరిటీ చెల్లించవలెను. వయస్సు, వృత్తి మొదలగు వివరములతో దరఖాస్తులను 30-12-28 చేరునట్లు పంపవలెను.

వ్యవస్థాపకుడు, ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

మదరాసువార్తలు

న్యాయమూర్తులు తిరువేంకటాచారిగారు:-
మద్రాసు ప్రాంత న్యాయమూర్తులు తిరువేంకటాచారిగారు
యీ వెలఖండనకు తమ పదవిలో నున్నారు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము:- ఈ విశ్వ
విద్యాలయము వారిచే ఇటీవల గావింపబడిన ఎం. బి. డి.ఎస్.
ఎల్.ఎం. ఎస్. పరీక్షల ఫలితములు ఈ నెల 22 తేదీన సాయం
త్రయ 4 గంటలకు సెనేటు మంజురమైన ప్రకటనబడునని రిజి
స్ట్రార్ కగారు ప్రాయశ్చిన్నున్నారు.

అ. భా. ఆదిద్రావిడ మహాజనసభ:- ఈసభ
యొక్క ఆహ్వానసభ సభ గత ఆదివారమునాడు జరుగుటకు
ఏర్పాటుచేయబడిన గాని పానగలురాజాగారు వరమనంది
నందున ఆనాడు సభజరగకుండా ఆపివేయబడినది. పానగలు
రాజాగారి మరణమునకే తమ సానుభూతిని తెలుపుటకు శ్రే
రాత్రి 7 గంటలకు సేనాంపేటలో పెంపరెన్ను లెక్కరు
హాలునందు కె. వి. స్వామిగారి యధ్యక్షత నొకసభ వరకు
బడినది.

ఒక నవరణ:- నిన్నటి ఆంధ్ర పత్రికలో 11 వే
జీలో మూడవకాలంలో కీర్తిశేఖరైన పానగలురాజాగారు,
అశుభికి క్రింద పానగలు రాజాగారు తెలుగునందు అనుటకు
బదులుగ సంస్కృతమునందు ఎం. ఏ. పట్టము పొందినయ్య,
1915 విశాఖపట్నమునందు జరిగిన అనుటకు బదులుగ 1925
విశాఖపట్నము అనియు, శనివారమునాటి రాత్రి 9 గంటల
నుండి వాడికల్లును అనుటకు బదులుగ కుక్రవారమునాటి రాత్రి
9 గంటలనుండి అనియు పొరపాటున ప్రకటించబడినది. కీ||
శే|| పానగలురాజాగారు తెలుగునందు ఎం. ఏ. పట్టము నొం
దివరియు, గత శనివారము నాటిరాత్రి ఒంటి గంటకు వరకు
పరిచివరియు చదువరులు గ్రహించ ప్రార్థితులు.

రాకపోకలు:- ప్రిన్సిపాలు ధ్రువగారు నేటి ఉద
యమునకు మద్రాసు వచ్చిరి. పీరికి పెంట్టలు నేడునాడు స్వాగ
త మొసగబడినది. శ్రేష్ఠ మద్రాసులో జరుగు భారత వేదాంత
కాంగ్రెసునకు ధ్రువగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఎ.కె.రెడ్డి
ఎం. ఎ., బి.ఎం. సి. డేవిస్, శ్రీనాథన్, మన్ను భారత
వేదాంత సభా ప్రతినిధులగుట నేటి ఉదయమునకు మద్రా
సు వచ్చిరి. సయ్యద్ ముర్రూజ్ సాహెబ్ ఎం. ఎల్. ఎ.
బి.ఎల్. అహమ్మద్ సయ్యదుగార్లు గతరాత్రి తిరువూరునకేగిరి.
ఎస్. సత్యమూర్తిగారు నేడు మద్రాసువిడిచి కలకత్తా
కేగినరు. అచ్చల పర్యవక్ష మహాసభకు మద్రాసు మహాజన
సభ, సంస్థాన పరిజలసభ, మద్రాసు కాసనసభ, ఆఖిలభారత
కాంగ్రెసుపంఛాయతుక్కు, ప్రతినిధిగా హాజరుదరు.
బి.కృష్ణ వైట్ హెడ్డుగారు సతీసమేతముగా నేడునాడు
మద్రాసువచ్చిరి. నుమారు మాడువారముల వరకెచ్చుటనే
యందున పిమ్మట ఉత్తర యండియా కేగెదరు.

డాక్టరు శర్మనందగారు:- నేటి రాత్రి మద్రా
సునండి కలకత్తాకు ఏగెదరు. వీరు తిరిగి 14-1-29 తేదీకి మద్రా
సు వచ్చెదరు.

ప్రభుత్వ ఋణములు:- మద్రాసు ప్రభుత్వ ప్ర
కటన మొకటి యీ క్రింది విధమున వెలుపుచున్నది. లోన్లు
(ఋణములు) చట్టముక్రింద రయతులు బాకీయున్న చిన్న మొ
త్తములమీదనుగూడ పెనాల్టీలను విధించుటవలన రయతులకు
యొచ్చుండి కలుగుచున్నదని ప్రభుత్వమువారికి వెలుపుకొనబడి
నది. అట్టిపెనాల్టీలను విధించుట నిర్బంధముకాకున్నను పిసాల్టీ
లు విధించబడుచున్నది. ఈ విషయమునుగురించి రెవెన్యూ
బోర్డువారు కొందరు కలెక్టరులతో యాచించి తమ నివేదికను
దాఖలుచేసిరి. ఈ విషయమునుగురించి యొన్ని పద్ధతులు సవ
రింపబడవలెనని ప్రభుత్వమువారుగూడ అభిప్రాయపడుచు
న్నారు. బాకీలు రూ 10 ల కంటె పెక్కువలెనపుడు పెనా
ల్టీలను విధింపగూడదని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు గావించు
చున్నారు. అంతకంటె బాకీ మొత్తము లధికముగ నున్నయెడ
ల పెనాల్టీల విషయమై యాచించుటకు అందుకు సలహాధించిన
అధికారుల కధికారమొసగబడినది.

ప్రభుత్వ ఋణపత్రములకు సవరణలు:- క్రిష్ణముగ నూ
చింపవలెనని రెవెన్యూ బోర్డువారిని కోరడమైనది.

మాంబజేం ఆంధ్రసభ:- కీర్తి శేఖరులను పాన
గలురాజాగారి యాకస్మిక మరణమువలన తేజమునకు గలిగిన
యపారవస్తవమునకు వగయమ వారియందు తమకుగల అత్యంత
గౌరవమును నూచించు నిమిత్తము ప్రెసభవారు తమవతనా
లయ్యగంధాలయములను మూసివైచిరి. వరమేశ్వరుడు వారియా
త్మకు శాంతి నొసంగునాక.

శ్రీ శే పానగలు రాజాగారు

భారత వైద్యవిద్యార్థిసంఘము
భారత వైద్యవిద్యార్థిసంఘమువారు నిన్న మధ్యాహ్నము
2 గంటలకు కలెక్టరు జి. శ్రీనివాసమూర్తిగారి యధ్యక్షత
క్రింద సమావేశమై ఈ క్రింది రిజ్యుమను గావించిరి. 1. ప్ర
భుత్వభారత వైద్యవిద్యార్థిసంఘము విద్యార్థులను ఉద్యోగులను
పానగలు రాజాగారి మరణమునకు తమ విచారమును వెలుపు
చున్నార. 2. ఈ విద్యార్థులకు తల్లి, తండ్రి, స్నేహితులు
నైన పానగలు రాజాగారు మరణించినందులకు ఈ సభవారు
తమ సానుభూతిని రాజాగారి కుటుంబమునకు తెలియజేయు
చున్నార.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

సీమజవులి దినుసులు	ఇతరవి గజముల పీస్ ధరలు	చ.అ.పై
కారీకంమల్లు 22 X 22 మంగిసమాద్దు (బి)	కారీకంమల్లు 22 X 22 మంగిసమాద్దు (బి)	8.9.0
" " సరాసరికము	" " సరాసరికము	7-10-0
కారీకంమల్లు 22 X 22 "మెటాడెక్" (బి) రు 8-4-0	కారీకంమల్లు 22 X 22 "మెటాడెక్" (బి) రు 8-4-0	
తెలుపుమల్లు 1708 (నెట్) రు 12-14-0 స్టాన్ గ 8000	తెలుపుమల్లు 1708 (నెట్) రు 12-14-0 స్టాన్ గ 8000	
రు 12-6-0 ఎల్. ఎల్. 78, రు 8-5-0 88/888	రు 12-6-0 ఎల్. ఎల్. 78, రు 8-5-0 88/888	
రు 12-12-0; 1702-రు 11-2-0 8041 (నెట్)	రు 12-12-0; 1702-రు 11-2-0 8041 (నెట్)	
రు 11-12-0; 80 (నెట్) రు 8-4-0.	రు 11-12-0; 80 (నెట్) రు 8-4-0.	
నూలు	40 నెంబరు మ (5 సీసా కట్టులు) - బాక్సి రు 6-1-0	
చలన (కొంక) రు 7-6-0; చలన ("ఎనిటిక్స్") రు 6-12-6	చలన (కొంక) రు 7-6-0; చలన ("ఎనిటిక్స్") రు 6-12-6	
చలన (నాగవస్త్ర) 6-15-0 చలన (గు సి) రు 7-1-0 చలన	చలన (నాగవస్త్ర) 6-15-0 చలన (గు సి) రు 7-1-0 చలన	
(గడ్డతెంపా) రు 8.9-0 శవ్యుగ్రము (ఎల్) రు 7-8-0	(గడ్డతెంపా) రు 8.9-0 శవ్యుగ్రము (ఎల్) రు 7-8-0	
40 జపాన్ (పరిపానుకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు	40 జపాన్ (పరిపానుకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు	
రు 12-10-0 కలర్ బాల్ రు 12-5-0	రు 12-10-0 కలర్ బాల్ రు 12-5-0	
60 సీమ (5 పానుకట్టులు) - అడక్టర్ రు 14-14-0,	60 సీమ (5 పానుకట్టులు) - అడక్టర్ రు 14-14-0,	
రబ్బము (ఎల్) రు 11-0-0; రుదూరము రు 8-14-3 ఎడ్డు	రబ్బము (ఎల్) రు 11-0-0; రుదూరము రు 8-14-3 ఎడ్డు	
గడియారము రు 8-15-0	గడియారము రు 8-15-0	
ఇత్తడితములు - (డిజిట్) రు 282	ఇత్తడితములు - (డిజిట్) రు 282	
డిబ్బా (క్రూసాయర్) రు 280,	డిబ్బా (క్రూసాయర్) రు 280,	
రాగిరేకు రు 280,	రాగిరేకు రు 280,	
సిమెంట్ పీసా వెల:-	సిమెంట్ పీసా వెల:-	
గిగ్ గామ్ ("చెయ్యి") రు 11-0-0	గిగ్ గామ్ ("చెయ్యి") రు 11-0-0	
జర్మన్ గామ్ 10-0 0	జర్మన్ గామ్ 10-0 0	
చక్కెరములుయొక్క ధర:-	చక్కెరములుయొక్క ధర:-	
బావా "రెడ్" రు 26-6-0 జనవరి మార్చి నెలకు రు	బావా "రెడ్" రు 26-6-0 జనవరి మార్చి నెలకు రు	
26-4-0 టు రు 26-8-0	26-4-0 టు రు 26-8-0	
వేరుసెనగ నూనె	వేరుసెనగ నూనె	
పీసాలూ రు 97,	పీసాలూ రు 97,	
ఆముదము	ఆముదము	
(మిల్ డెలివరీ) రు 98-0-0	(మిల్ డెలివరీ) రు 98-0-0	
వరునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు	వరునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు	
అవుతోలు (7 టు 7-9) "అవ్ కంట్రిస్" రు 0.15-0, 1.1-8	అవుతోలు (7 టు 7-9) "అవ్ కంట్రిస్" రు 0.15-0, 1.1-8	
" (తేలిక) " రు 1-8-8 టు 1-8-6	" (తేలిక) " రు 1-8-8 టు 1-8-6	
" (7-9) బెంగురూచ్చు రు 1-0-0 టు 1-1-6	" (7-9) బెంగురూచ్చు రు 1-0-0 టు 1-1-6	
" (తేలిక) " రు 1-8-9 టు 1-4-0	" (తేలిక) " రు 1-8-9 టు 1-4-0	
" 6 1/2 టు 8 1/2 బెజాచ్చు రు 1-0-0 టు 1-1-0	" 6 1/2 టు 8 1/2 బెజాచ్చు రు 1-0-0 టు 1-1-0	
" 6 1/2 టు 7 1/2 బెజాచ్చు రు 1-1-6 టు 1-2-6	" 6 1/2 టు 7 1/2 బెజాచ్చు రు 1-1-6 టు 1-2-6	
" (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 1-1-6 రు 1-1-10	" (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 1-1-6 రు 1-1-10	
గజతోలు రు 0-11-6 టు 0-11-9	గజతోలు రు 0-11-6 టు 0-11-9	
గజదూడతోలు రు 1-5-0 టు 1-6-0	గజదూడతోలు రు 1-5-0 టు 1-6-0	
అవుదుడతోలు రు 1-18-6 టు 1-3-1	అవుదుడతోలు రు 1-18-6 టు 1-3-1	
పొన్నచేసిన మిగతా లు ముద్రాపత్రములు రు 1-2-0 టు 1-3-0	పొన్నచేసిన మిగతా లు ముద్రాపత్రములు రు 1-2-0 టు 1-3-0	
" మార్బులతోలు రు 2-1-0 టు 2-2-0	" మార్బులతోలు రు 2-1-0 టు 2-2-0	
" గొట్టెతోలు ముద్రాపత్రములు రు 1-0-0 టు 1-1-0	" గొట్టెతోలు ముద్రాపత్రములు రు 1-0-0 టు 1-1-0	
" " ముద్రాపత్రములు రు 2-14-0 టు 2-0-0	" " ముద్రాపత్రములు రు 2-14-0 టు 2-0-0	

బరహంపురం కళావంతుల సంఘ సంస్కరణ మహాజనసభ

9-12-26 తేదీన శ్రీమతి మల్లె చిన్నిలమ్మగారి భవన
ములో శ్రీమతి బండరు చంద్రవదనమ్మగారి అధ్యక్షతక్రింద
సభ జయప్రథమగా జరుపబడినది.

శ్రీయ్యతులు కండల పీఠము బ్రహ్మగృహ, కారం
గుల చలపతి, గుంటూరు నాగభూషణంగార్లు యీ సంస్కర
ణనుగురించిన విషయములన్నియు సుపర్యసించిరి.

గంజాం జిల్లా కళావంతుల పరిషత్తులనుగురించినను సం
స్కరణావరమును గురించినను శ్రీయ్యత ధోంకా వెంకటేశం
గార్లు బి. రాఘవయ్యగార్లు ఉపన్యసించి సభికులను తృప్తి
పరచిరి. యీసాంఘిక అనుభవించుచున్న కష్టతరంపరలన్ని
టిని ఉపన్యాసకులచే విని హోయన దుఃఖించుచు పురుషులు
జేవద సీమగూడ యీ శిగువద్దానములను జేసిరి.

శ్రీసత్య గల శ్రీపురమల్లెలరు వారివారివిడ్డలకు
తప్పక వివాహములను జేయుదుమని నిండుసభలో వాగ్దానము
లను జేసిరి.

శాస్త్రీయదేశమును జేయుచున్న శ్రీపురమల్లెలరు
యీ శిగునుండియు శాస్త్రమును జేయుచున్న ప్రస్తుతము
నేత్యుకొనుచున్న విడ్డలను వారివారి తల్లిదండ్రులకు పంపిణీ
నానియు మహాసభలో వాగ్దానములను జేసిరి. వివాహములు కా
దగిన విడ్డలను ముందునుండి మేళములకీడుకునివెళ్లమని మేళ
ద్రయకురాండు వాగ్దానములను జేసిరి. మేళములపల్ల పెళ్ళి
పవ్యమును సంపాదించుచున్న దేవదాసీలగుండరు మేళములకు
మానివేతుమని వాగ్దానమును జేసిరి.

ఈ సంస్కరణమును గురించి పెళ్ళిమండలి శ్రీపురమల్లె
లపర్యసించిరి. మేళములను తానుమాని చాలదినములైనదనియు
యీ సభములోన విలితమైయున్న దురాచారములపల్ల అస
మానముతో అనుభవించుచున్న కష్టములను దుఃఖములను భరింప
లేక కొంతవరకు సాంఘిక సేవ జేసినవియు క్షేమించనలేక
మందునగూడ జేతుననియు మొదలగువిషయములను అంత్యోక్త
శ్యామనందు అధ్యక్షు రా లు వ న న్య సించి స భికుల
శాసనంపరచినవిమ్మట యీదిగువ తీర్మానముల నేకగ్రీవముగ
నామొంది జిల్లా కార్యనిర్వాహకసంఘమునేర్పరిచి దానికి
ఉద్యోగలనెన్నుకొనిరి. ఇత్తడిపానుకాటిన తీర్మానములలో
కొన్ని దిగవ నుదహరించబడినవి.

తీర్మానములు

దేవదాసీల సంస్కరణములు జయమునబొందుటకై శ్రీ
మతి దా|| మల్లెచిన్నిలమ్మగారు వెట్టిన బిల్లు నామొంది దేవ
దాసీసంస్కరణమునకు తోడ్పడవలయునని చట్టసభ్యులను సెలె
క్షులమిటివారిని ప్రభుత్వమువారిని యీసభవారు ప్రార్థించు
చున్నారు.

దేవదాసీలనుగురించి మద్రాసు చట్టసభలో శ్రీమతి
దా|| మల్లెచిన్నిలమ్మగారు వెట్టిన బిల్లు నామొంది ప్రభు
త్వమువాడికి కిఫారసుజేసి దేవదాసీల సంస్కరణమునకు తో
డ్పడవలయునని యీశట్టణ మ్యునిసిపలు కవున్నిలువారిని, తా
లూకా జిల్లాబోర్డులవారిని, జిల్లా దేవదాసీల ధర్మాదాయ
బోర్డువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యాగంధీపీసత్వ భాసములేక అవమానపడుచు
ములో మునిగి పెక్కుకష్టపరంజరల ననుభవించుచున్న యీ
సాంఘిక పురుషులలో కొలదిమంది యెన్నియో క్రమబంధి
చదువుకొని దరఖాస్తులను అధికార్లుకు తెల్పుచున్నను చట్టకరీలు
దొరకక అల్లాడుచున్నందులకు చింతిల్లుచు సవరు సహవరులకు
ఉద్యోగముల నొసంగి యీ నాత్కర్తరణకై తోడ్పడవలయు
నని ప్రభుత్వమువారిని, మ్యునిసిపాలిటీవారిని, జిల్లా తాలూ
కాబోర్డువారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఈసంఘపు పేదవిడ్డలను విద్యాభివృద్ధి జేయుటకై
పుస్తకములను జీతములను ఇచ్చి చదువుచెప్పించుటకు గుంటూ
రులో సాపేక్షపడిన కళావంతుల విద్యాపంఛాయమునకు తగున
సహాయమును జేయవలయునని యీమండలికావంతులను యీ
కళసాంఘిక ప్రముఖులను యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

సర్వకు యీనాడులను గురించి మద్రాసుచట్టసభలో
శ్రీయ్యత శే. కోటిరెడ్డిగారు యం. యల్. సి గారు వెట్టిన
తీర్మానము దేవదాసీల సంస్కరణమునకు గొప్పఅడ్డును గలిగిం
చుచున్నది గాని సవరు తీర్మానమునకు "దేవదాసీల సత్వకరీ
యీనాడులను వివహించు" యను సవరణజేల్చి గాని తీక
ప్రతుత్తడిలో సవరు తీర్మానము నుపసంహరించుకొని గాని
దురివిధములమునా మునిగియున్న పెళ్ళి ముద్రాపత్రములను
ములకు రక్షించును యనని శ్రీ కోటిరెడ్డిగారు ప్రార్థించుచు
ప్రార్థించుచున్నారు.

[విశదీకరించి]

హిందూ దేవాదాయ ధర్మాదాయ శాసనమునకు సవరణచట్టము

(శ్రీ)యత పి. ఆంజనేయులు యం. యల్. సి. గారివల్ల రానున్న శాసనసభలో ప్రతిపాదించుటకు ఈ బిల్లు దాఖలు కాబడినది

1927 నవంబరు 2 వ ఆక్టు ప్రకారము సంస్కరించబడిన 1925 సం॥ రపు 1 ఆక్టు అగు మద్రాసు హిందూ దేవాదాయ ధర్మాదాయ శాసనమునకు సవరణ చేయుటకు చట్టము.

1927 సం॥ రపు 2 వ ఆక్టుచే సంస్కరించబడిన 1925 సం॥ రపు 1 వ ఆక్టు అగు మద్రాసు హిందూ దేవాదాయ ధర్మాదాయ చట్టమును మరికొంత సవరించవలసిన యవసరమును సద్యః ప్రయోజనమున కన్పించిన గనుకను, అర్చకులవశముతోనున్న ఆస్తుల విషయమైన హక్కులను గురించిన కొన్ని సందేహములను తొలగించవలసిన యవసరము కన్పించిన గనుకను, యాక్రింది రీతిగా శాసించబడినది:—

1 వ సవరణ 9 సెక్షనులోని 11 వ క్లాజులోని బిల్లు చివరి పంక్తి యందు “దేవాలయము” అను మాట తర్వాత గల వాక్యాంతపు అ (.) గుర్తును తీసివేసి, [2] గుర్తు వ్రాసి “అర్చకుల ఆస్తి” అను మాట చేర్చబడెను. 2 వ సవరణ 9 సెక్షనులోని 18 వ క్లాజు తర్వాత యీ (క్రింది రీతిగా 9 వ సెక్షనుకు 14 వ క్లాజును చేర్చవలెను. 14 [వ.] ఏదేతనను లేక ఏదేవాలయముతోనైనను భూమిపై నైవేద్యమును చేయుటకుగాని నిత్య నైవేద్య దీపారాధనను చేయుటకుగాని దానముచేయుటకు ఏ ఆస్తియైనను లేదా, అందులకు దానముచేయుటకుగాని వినియోగమునకుగాని ఏ ఆస్తియైనను లేదా ఏ దేవాలయమునందున్న లేక ఏ దేవాలయమునకు యాచటము అమలులోనికి వచ్చుటకు 20 సంవత్సరముల పూర్వమునుండియు అట్టి ప్రయోజనములకుగాని నిత్య నైవేద్య దీపారాధనకుగాని, భూమిపై నైవేద్యమునుగాని వినియోగమునకును, అట్టివిధులను నిర్వహించువారి భుక్తులలోనున్న ఆదాయముగల ఏ ఆస్తియైనను అర్చకుని ఆస్తిగా చేరి అర్చకుని ఆస్తిగా అన్వయించబడును.

2. ఏదేతనను ఏ దేవాలయముతోనైనను నిత్య నైవేద్య దీపారాధనకుగాని, భూమిపై నైవేద్యముగాని చేయునట్టి వాడుగాని లేదా, వానిస్థానే వాని యొక్క విధులను తాత్కాలికముగా నిర్వహించువాడుగాని అర్చకుడని భావించబడును.

(సి) వంశపారంపర్యపు అర్చకత్వ మనగా:—(ప్రతిస్థాపకుని నిర్ణయము ప్రకారముగాని, కాలానుగుణ్యమైన యాచారము ప్రకారముగాని అర్చకుడుగా వ్యవహరించుచున్నవాని చే నియమింపబడుటగాని, వంశపారంపర్యపు హక్కులను గాని ఏదేవాలయమున కైనను, ఏ దేవాలయమున అర్చకత్వము చేయునధికారము నొకడు కలిగియున్నప్పుడును లేదా యీ చట్టము అమలులోనికి వచ్చుటకు 80 సం॥ కంటే పూర్వము అర్చకత్వము నొకడు నిర్వహించుచుండినను, అదిని పూర్వకులు నిర్వహించుచుండినను, లేదా అతడును అతని పూర్వకులను నిర్వహించుచుండిన పన్ను దును వంశ పారంపర్యపు అర్చకత్వము కలిగినట్లుగా భావించబడుచున్నది.

(డి) వంశపారంపర్యధికారహితార్చకుడనగా: వంశపారంపర్యధికారముతో ఏర్పడిన అర్చకుడు కానివాడని అర్థము.

3 సవరణ:—88 వ సెక్షనులో 1 ఏ. క్లాజులోని మొదటి పంక్తియందు “ధర్మకర్తలు” అనుమాట తర్వాత (ఏ) గుర్తుననే “అర్చకులయొక్కయును” అనుమాట చేర్చబడెను.

4 సవరణ:—48 వ సెక్షనులో 4 వ క్లాజు తర్వాత యీ క్లాజులను చేర్చవలెను.

5. వంశపారంపర్యధికారము గల అర్చకుని నపుకరితో జుండి తొలగించినను పూర్తిగా బర్తరపుచేసినను తాత్కాలికముగ బర్తరపుచేసినను అతని స్థానే నియమించబడు అర్చకుని నియామక విషయములోను వంశ పారంపర్యధికారములే గాగ్రహియ్యగలవలయు ననుసరించి గాగ్రహియ్యగలవలసిన నియామకమునకు వర్తించెడి నిబంధనలే వర్తించజేయవలయును. కాని రెండింటి యీ విషయములకు కలదు.

అనిభాజ్యపు ఎట్టెట్ట విషయములో వర్తించెడి శ్రేష్ఠత్వ నిబంధనల ప్రకారము గాక హిందూ శాస్త్రాధిపతి యొద్దనున్న ప్రకారము వారసత్వ నిర్ణయము జరగవలయును.

14 వ క్లాజు తర్వాత 15 వ క్లాజుగా యీక్రింది మాటలు చేర్చవలెను:—

వంశపారంపర్యధికార యంతరంగము అర్చకుడు నపుకరితో జుండి తొలగించబడినపుడును, (తాత్కాలికముగా బర్తరపు చేయబడినపుడును, పూర్తిగా బర్తరపు చేయబడినపుడును, దేవాదాయ ధర్మాదాయ పరిపాలక సంఘమువారి తీర్పును పునఃస్పృహ చేయుటకు) శాస్త్రాధిపతి అప్పీలుచేయుట కధికారము కలదు.

6 వ సవరణ 44 వ సెక్షను తర్వాత యీ క్రిందివానిని (ఏ) క్లాజుగా చేర్చవలెను.

“ఈ చట్టములో యితరత్ర వశపరచుగా వ్రాయబడి యున్నప్పటికిని అర్చకుడు జరుపవలసిన నిత్య నైవేద్య దీపారాధనమునకుగాని, భూమిపై నైవేద్యమునకుగాని వినియోగమునకుగాని అర్చకత్వపునకుగాని చేయువలసిన చాధ్యతతో కూడి అర్చకునకు జేయియన్న ఆస్తియే అర్చకుని ఆస్తియనబడును.

6 వ సవరణ:—69 సెక్షనులో 4 వ క్లాజు అను నింకొక క్లాజును ఈ క్రింది రీతిగా చేర్చవలెను:—

ఏ సందర్భములోనైనప్పటికిని 1,2 వ సెక్షనుల ప్రకారముగా అర్చకుని ఆస్తిమీద కప్పము వసూలు చేయబడనక్కరలేదు.

7 వ సవరణ 78 వ సెక్షనుచివర ఈ క్రింది మరతు వాక్యము చేర్చవలెను:—

“అర్చకుని ఆస్తికి ఈ సెక్షను ను వర్తింపజేయుటకు ఏ ధర్మకర్త కర్తవ్యము యందులోగల విషయమేదియు అధికారము నొసంగదు.

8 వ సవరణ:—84 సెక్షనులో 2 వ క్లాజులో మొదటి పంక్తియందు ధర్మకర్త అనుమాట తర్వాత (ఏ) గుర్తుననే ధర్మకర్త అనుమాటను “వాధింపు” అను మాటకును మధ్య “లేక అర్చకుడు” అనుమాటను చేర్చవలెను.

మర: ఆక్రేయ భావమునను చట్టముయొక్క రచన శాధారణముగా గానినైన సవరణలు చేయబడినది.

ఉద్దేశ్యములు:—కారణములు

తెలుగు జిల్లాలలో దేవాలయములు అగమ శాస్త్రముల ననుసరించి ప్రతిష్ఠించబడినవి. దేవాలయములను ప్రతిష్ఠించువాడు ప్రథమమున నిత్య నైవేద్య దీపారాధనలకు కొంత ఆస్తిని యవ్వవలెనని యీ ఆగమ శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. ఈ విధులను నిర్వహించువాడు అర్చకుడు. అర్చకుడు లేనిది దేవాలయ సంబంధమున కనియేడియు జరగనేరదు. దేవాలయమును చిరస్థాయిగా నుంచుటకుగాని అర్చకులకు భూమిదానము చేయవలసిన ఆగమ శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. పిత నిత్య నైవేద్యముచేసి, నివేంప బడినవానిని తమ కుటుంబమునకు దానము వినియోగించవలెను. ఏదైన విగిరియెడల అర్చకుడు దానిని వినియోగించుకొనవచ్చును. కాని అర్చకుడు స్వామివారి కమరునితో సమానముగనుక, ఆస్తియంతయు స్వామివారికి యివ్వవలెనుగాని, అర్చకునివేర నుండరాదు. దేవాలయమునందలి చాకిరీ మానకొనుట అర్చకునికి గొప్ప తప్పిదము. అర్చకుడు హులికి పనిచేయుట గూడ తప్పని ఆగమ శాస్త్రములు ఘోషించుచున్నవి. దీని కారణము స్పష్టమే. అర్చకుడు యావత్కాలము స్వామివారి యందుండవలసినదే గాని, హులికి పనిచేసి యివ్వము వచ్చినప్పుడు లేనిపోవువాడై యుండరాదు. అతడు స్వామివారికి అప్పగియె పోయినాడు. స్వామివారికిని అతనికిని అవిగా భావన సంబంధ మేర్పడి పోయినది. కావున యిప్పుడును దేవాలయము లన్నిటిలోను నిత్య నైవేద్య భూమిపై నైవేద్యములకు యచ్చిన భూమినియే స్వామివారివేర నున్న అర్చకునకే భుక్తుమగుచున్నది. హులికధికిగాక, అర్చకునికిని అర్చకుని కుటుంబమునకును యావత్కాలము భృతి చేర్చబడుటయే యీశునిమేల్పిన కధతీయం దలి యభిప్రాయము.

(2) 1858-61 సంవత్సరములో ఈ శాసనమునబోధిస్తాండింగు ఆర్డరుల ప్రకారము వర్తన జరుపవలసిన వారైరి. ఈ స్థాండింగు ఆర్డరులలో ఈ శాసన భూములన్నియు శాలుగు తరగతులుగా భాగించబడినవి. ఈ నిబంధనలు, బోడి, క్విట్ రెంటును నిర్మించుటకు యివ్వబడినవి. దేవాదాయపు ఈ శాసనము గురించిన నిబంధనలతోనున్న భావ గుండ్లు గోపురములు మొదలగువానిని భరించు ఈ శాసనముగరించి యెయ్యం దెను. ఈ భావ 1857 సంవత్సరపు 7 వ సెక్షనులనుబోధిస్తాండింగు సెక్షనులనుండి గ్రహించబడినది. మనీయల పోషణకును హిందూ దేవాలయ పోషణమునకును యవ్వబడిన భూమిగాని, డబ్బుగాని, యిందుములకముగా రెవెన్యూబోర్డు వారి యధీనము చేయబడినది, అని రెండవ సెక్షను నిర్వచించుచున్నది. దేవాలయములకు భూమిగాని ఆస్తిగాని యిచ్చు ప్రభుత్వమువారుగాని యితరులుగాని యే కార్యమునకై ఆద్రవ్యము వినియోగించవలసినదని కోరిన ఆ కార్యమునకై ఆద్రవ్యము వినియోగము గలట్లు అవసరమగు చర్య పుచ్చుకొను రెనియ్య బోర్డు వారి కర్తవ్యముని

మునుపెన్నను తెలుసుకొని, కావున ఈ శాసనబోధిస్తాండింగును ఉద్దేశ్యముగా ఈ నిబంధనలనుబట్టి మాత్రమే వర్తన పుచ్చుకొనవలసినవైనవి. ఈ శాసనము నిత్య నైవేద్య భూమిపై నైవేద్యముల కివ్వబడినవి అర్చకులకు పంపిస్తాండింగులను యీశునివారికి యిచ్చు 8 వ కాలములో నెక్కించుచుండిరి. ఒక కాలములో సహజముచేయుట అనియు మెయిం తెన్ను అనియు, ప్రిసర్వే వన్ అనియు దానికి చేరుదును. కొన్ని సమయములలో స్వామి పూజకు అని యుండును. పీటి ఆర్ యొక్క పే. దేవాలయములకు భరించుట అని యర్థము. డెప్యూటీ కలెక్టరు 19-21 కాలములో ‘సహజ’ అని వాడెను. 8 వ కాలములో ‘మెయిం తెన్ను’ అని వాడెను. ఈ రెండును ఒక్కపే. దాక్షర్య అర్థముగాను వ్రాసిన నిఘంటువునందు యివన్నియు వర్తాయవలయు అని వ్రాసికాదు. ఇట్లున్నను ప్రస్తుత భూమిభూమియందు తెలుపవలసినవోట 16-21 కాలములలో అర్చకుల పేరులు అర్చకుడు నరసింహాచార్యులు అని వ్రాయబడినది.

ఈ శాసన రిజిస్ట్రేషన్ శాస్త్రాధిపతి శాస్త్రాధిపతి నముచేయుటయందును, దానిని విభాగించుటయందును, క్రొత్త మాన్యుగలిగినది. శాస్త్రాధిపతి రామేశంపంతులుగారి తీర్పుతో (ఆర్ డి యూ రిపోర్టు, 1928, మదరాసు, పుట 282) కొన్ని సందర్భములందు దేవాదాయ అకౌంట్ వాడినంత మాత్రముననే అది ఈ శాసన అనుబంధమును నూచించినదిగా పొర కాటున తలచబడినవియున్నవి.

1925 సంవత్సరమున చేయబడిన మొదటి ఆక్టులములలోకి వచ్చిన తరువాత దేవాదాయ ధర్మాదాయ బోర్డువారు ఈ శాసనబోధిస్తాండింగు 8-18 కాలములపై శాధారణ పదిరి వాడిననుపరించి ఈ ఆస్తియంతయు స్వామివారిదని అనేక స్థితిములను తయారుచేసివారు.

ఈ భూములు తమవేయనియు, దేవాలయములో నపుకరిచేయుటకు వారి కొసంగబడినవియు ప్రతి అర్చకుడును వ్యాజ్యములనేసినారు. ఇప్పుడు చాల కొద్దిస్థితిములు అమలులోనున్నవి. 1925 సం॥ చేసిన మొదటి ఆక్టు, 1927 సంవత్సరపు రెండవ ఆక్టు గ్రామములలో ప్రజలకు చాల కడుపుముంట గలుగజేసినవి. ఈ ధర్మముల విషయమై చాల అస్థిరత్వమేర్పడినది. తెలుగుజిల్లాలన్నిటియందును అర్చకులు యేకీభవించి ఉట్టుకునవరకు పోరాడ నిరసంకల్పరయి స్పాద. దీనికొంత వారు ప్రవృత్తమున వసూలుచేసి, యంతవరకు వ్యాజ్యములుకై ననుసంధిరయి స్పాద.

నిత్య నైవేద్య భూమిపై నైవేద్యములకు కాని వాటికి భూమిదానముచేయుటకు అవకాశమును చేయబడుచున్నట్లు లోచుచున్నది. హిందూ ధర్మశాస్త్ర రీత్యా స్వామివారు ఆస్తి గలిగియుండవచ్చును. ఇట్టి భూములు తప్పకుండా ధర్మకర్తలవశముననున్నవి. అనేకజేల దేవాలయములకు వంశపారంపర్యముగా వచ్చుచున్న ధర్మకర్తలనును నిత్య నైవేద్య దీపారాధనకై యవ్వబడిన భూములన్నియు అర్చకులవశముననే యున్నవి. ధర్మకర్తలు పరిగా పరిపాలించ లేకపోవుటచేత యీ భూములన్నియు అర్చకులకు సంక్రమించినవలె పరియగు జబాబు కానేరదు. అర్చకులకును వారి యాస్తికిని శాస్త్రము సమ్మతముగా నిరీత్యమేర్పరచుటయే, దేశములో ప్రబలిపోవుచున్న అనర్థ దాయకముగ వ్యాజ్యముల నంతమొందెయటకును ఈ బిల్లు ఉద్దేశించబడినది. అర్చకులస్థితిని స్పష్టీకరించుటకు వారివశముననున్న ఆస్తిలో వారిహక్కులను నిర్వచించుటకును ఈ బిల్లు ఉద్దేశించబడినది.

నోటీసు

పార్వతీపురం డి॥ ము॥ కోర్టు

O. S. No. 335/1916. E. P. No. 403/28.

వాదలు:—మంధాకృష్ణమూర్తి వగైరాలు.

ప్రతివాది:—వెండికొంతం సోమకాంతారాయుడు

ఈ నెంబరు ప్రతివాది తా॥ తేక్క మొఖాసాయావల్ల గుమారు య 80 లు పరిమితిగలగిచ్చి ప్రతివాది తా॥ పెద్దల్లులు చరాస్తిని యీ కోర్టు వారివలన 22-1-29 తేదీని తలం నేయించబడును.

(Sd) M. GUNNAYYA SASTRI, Plaintiff Pleader.

దంతచూర్ణము

డబ్బు 1-8 నా 0-2-0; 12-8 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో వండ్లతోముటవలన శిగుళ్లు గట్టి పడును. శిగుళ్లునుండి రక్తముకాకుండును. శోబుదర్శనము లేకయుండును. వండ్లు ముంపుములకై తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనం దిపో, బొంబాయి-మదరాసు

హైకోర్టు క్రొత్తజడ్జి

సి. వి. అనంతకృష్ణయ్యగారు, మదరాసు అడ్వోకేటు జనరలుగా నున్న వీరు హైకోర్టు జడ్జిగి తిరువెంకటాచారి స్థానే నియమింపబడిరి.

రాజపుత్ర సమాజము

చతుర్థ వార్షిక మహాసభ

ఈ సమాజము 14 వ వార్షిక సహసభ విధి పంపి త్వర మార్గము కృష్ణ ద్వితీయ 1928 ఎం. డి. 28 వ తేది శుక్రవారము రోజున ఉదయము 6-30 ఘంటలకు తూర్పు గోదావరిమండలము నందలి రాజ్ కల్యాణాలాకా అంతర్వేదిపాలెము గ్రామమున శ్రీయంతి కంఠేటి వెంకటాచార్యగారి యాహ్వానముపై వారి భవనమున ఏలూరు వాస్తవ్యులు, ఉన్నతి శాస్త్రాధిపతి శాస్త్రాధిపతులు, వచ్చి గోదావరిమండల స్థానిక సంఘాధ్యక్షులు నగు శ్రీయంతి వెంకటేశ్వరరావు బి. ఏ. బి. ఎస్. గారి యధ్యక్షతన జరుగెను. ప్రధాన పంతుల పరిపాలనా చిత్రమును సమాజవృద్ధి కరమగు మరీ కొన్ని నివేదనములు చర్చింపబడును.

సహజసంభాసనంతరము కార్యనిర్వాహకవర్గ సమావేశము జరుగెను.

- కంఠేటి వెంకటరాజు, ప్రత్యేక ఆహ్వానాభిలాషి.
వెనుమెచ్చ సూర్యనారాయణరాజు, అధ్యక్షుడు.
1. భూవతిరాజు తిలకతిరాజు, కుమార్తె.
2. అల్లూరి రామకృష్ణమరాజు, భీమవరము.
3. వేగేశ్వర శుబ్బరాజు గణపవరము.
4. తోటమూరు వెంకటాచార్య తాడేపల్లి గూడెము.
5. వెనుమెచ్చ రామచంద్రరాజు, భీమవరము.
కార్యదర్శులు.

రాజపుత్ర సమాజమునకు భూరివిరాళము

వచ్చి గోదావరిజిల్లా తణుకు తాలూకా వడ్డురు గ్రామ కాపురము కీర్తిశేఖరైన కల్యాణి నీతారామరాజుగారి కుమార్తె 1 సూర్యనారాయణరాజుగారి 2 గంగరాజుగారి 3 కొండ్రాచార్యగారు అను నీ సోదరతీతరములను సోదరుడు కల్యాణి శుబ్బరాజుగారు కొద్దిప్రాయముననే ఆవివాహితులై నిర్వాణమందినందున అయినందుల ప్రేమచే అయినత గల విద్యావైది కట్టి అయిన పేర 1,2,3 ఫారము మొదలు యొక వీధి విద్యార్థి బడితరము సహాయకరములగు మూల ప్రస్తుతం 22-11-28 తేది 316 లు మున్నుటవడియగు రూపాయలు యిప్పించి ఆ మొత్తము మీద విచ్చేవడిలన శ్రీ కల్యాణి శుబ్బరాజుగారి విద్యార్థి తేతనము అను పేరున అక్షరగల వీధి శ్రీవిద్యార్థికి 1 వ ఫారము మొదలు 3 వ ఫారమువరకు నోసంగనలనయి, ఆ విద్యార్థి 3 ఫారమునందు శ్రీ యై తరువాత మరయొక విద్యార్థి కిచ్చుచుండ వలెనయి యొక విద్యార్థి తేతనమిచ్చుచు వీధితనమునకు తోడు విద్యార్థి యొక్క చురుకైనదనుగుడ గమనింప వలెనయి ఏర్పాటులతో నీ భూరివిరాళమును దయచేయించి వారు.

శుక్రవారము జాత్యభిమానమును, ఉదారవ్యభిచారులు, యావతులను అగు ఈ సోదరతీతరమును, రాజపుత్ర సమాజము తరపునను, శ్రీవిద్యార్థి సంఘము తరపునను మిక్కిలి అభినందించుచు మరియు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నారము.

వెనుమెచ్చ సూర్యనారాయణరాజు.

రా. బ. డా॥ కె. పాండలేగారు

స్థానికాజుకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి
మదరాసు హైకోర్టు జడ్జిగి నియమింపబడిరి.

స్థానికాజుకోర్టు క్రొత్త జడ్జి

డి. బి. డి. తణికాచలం చెట్టిగారు (అడ్వోకేటు) స్థానికాజుకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ నియమింపబడిరి.

ఆప్తనిస్థానములో సిక్కులకు టోపి నిర్బంధములేదు

ఆప్తనుప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

లాహోరు, 21 నెంబరు 1928. శ్రీ శాసన ఆప్తనుప్రతినిధి ఇట్లు చెప్పెను. ఆప్తనిస్థానములోనున్న సిక్కులు తప్పక దొంగటోపిలను ధరించి తీరవలయునను నిర్బంధములేదు. (ప్రీ ప్రె)

గుంటూరు కమ్యూనికేషన్స్ వనతిగృహముయొక్క

పూర్వవిద్యార్థుల సమావేశము

వె. ఎం. సి. పి. భవనమునందు గుంటూరు కమ్యూనికేషన్స్ వనతిగృహము యొక్క పూర్వవిద్యార్థులు 8-11-28 తారీఖున సమావేశమై గావించిన తీర్మానములు.

1. గుంటూరు కమ్యూనికేషన్స్ వనతిగృహముయొక్క నూతనభవనమున తెరచి పంపియును ఈ క్రింది వారి ఛాయాపటముల నోసగుటకు తీర్మానించడ మయినది. అందులకు నిలయు ధనమును సేవించుట కొరకు ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయడ మయినది.

2. వల్ల రాల్ రాల్ శ్రీ రావుసాహెబు జంపాల వెంకటేశ్వరరాజుగారు, బి. ఎ (డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్) కొ-ఆఫ్ఫీసు సానైటీసు యొక్క కీర్తిశేఖరయిన చదువరిగల బిడ్డ శారాయణ ప్రసాదు బి. ఎ. గారియొక్క ఛాయాపటము న్ను, తెలిపితిమియున్న కీర్తిశేఖరయిన బి. రాధాబాయి మృగారియొక్క విద్యాభ్యాసానికి వారు చేసిన సేవకు కృతజ్ఞతా సూచకముగా బహిరంగపరచుటకు తీర్మానించడ మయినది.

(శేర్లు ప్రకటించబడలేదు)

నూతన అడ్వోకేటు జనరలు

శ్రీముత అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు మదరాసు అడ్వోకేటు జనరలుగా నియమింపబడిరి.

రాజవోహపు నేరము

సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు తదితరులపై కేసు

తిన్న వెల్లి, దిశం 17:—ఎ. దేవనాథకృష్ణ, వయనప్ప పిల్ల, ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు, కృష్ణస్వామి ముదల్యారు గారపై 124 ఎ కేసును సహసరించి కేర వారోపించబడినది. ఈ దాఖలు సిగ్నోఫైలునుగిరి. సోమవారమునకు నాయాదావే వాడడిగిరి.

రామభద్రయ్య ధర్మయ్య కేసు వైద్యశాల, సంద్యాల

పై ఆయన కేసు ధర్మయ్య కేసులకుగాన సంద్యాలలో ప్రదర్శించుచున్న శ్రీ కృష్ణరంజన శాలా సభవారు 12-12-28 తేది దశావతారమును వాదకమును ప్రదర్శించి అందుకు రాబడిన ఆదాయం 780-0-0 వైవివారి భక్తులవలె రాలుపోను 456-0-0 వాడుగునందులయై ఆరు రూపాయలు ధర్మయ్యకు నోసంగిరి. శ్రీ కృష్ణరంజన శాలా సభవారి శ్రీ ధర్మయ్య అనుగ్రహముచే ఆయన కేసులు లాపసుగాకయి శ్రీ పరమేశ్వరుని ప్రార్థించెను.

టి. రామభద్రయ్య, ఆయన కేసులకు, సంద్యాల.

జొన్నలపాలెం

దేవదాసీబిల్లు - నిరసనసభ

ఈ నెల 14 తేది శ్రీయంతి మండల శారాయణ చౌదరిగారి అధ్యక్షత కింద వారిస్వంతిచాదిలో సభావింపబడి యీ క్రింది తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినవి. ఈ సభలో కృష్ణాజిల్లా డివి తాలూకా గ్రామాలకు కొందరు పట్టాశిబియ్యగాక కార్మికులగుడా గలరు.

శ్రీ రావు సములు

1. గజటునందు ప్రకటించబడిన దేవదాసీబిల్లు సెలవు కమిటీవారి తీర్మానములపై యీ సభవారు అసంతృప్తి వల్ల దీక్షయించు కాపనపట్టులను ఆమోదింపవలదయి వ్యభిచారనిషేధమునకు ప్రత్యేక కాపనముండగా వ్యభిచారనిషేధమునకు ఈ కాపనము యినవసరమని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. కాపనసభలో ప్రకటించబడిన కె. కోటిరెడ్డి గారి పరీక్షకు ఈ శాములు శ్రేయేకూడదను తీర్మానముకు వారి జాతీయధర్మమునకు ఈ సభవారు విందనములు అర్పించుచు కాపనసభవారిని విడువటానే ఆమోదింపవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు. మరియు దేవదాసీబిల్లు ఈ శాములకుడా శ్రీవారి బిల్లులో చేర్చవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3. దేవదాసీ బిల్లు అనగా దేవాలయ నాశనము శ్రీయంతి నిర్వచించుచు వీరు నాశనమున వ్యభిచారిణులయినచో వడుపు పుత్రి చేయు తదితర శ్రీయంతి నెంచి వడుపుపుత్రి నిరోధపట్టు మలో చేర్చవలయునని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

మండవ నారాయణ చౌదరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1928 వ సం॥ డిసెంబరు 18 వ తేది

మంగళవారము

రాజ ప్రతినిధి: హాజీచట్టము

హాజీచట్టము

హాజీచట్టము గూర్చి రాజప్రతినిధిగారు సూచించిన యభిప్రాయము, యూరపియను వర్తకుల యభిప్రాయములతో తీవ్రముగ నుండక చట్టము నందలి మంచిని గూడ గుర్తించుచున్నది. భారతీయులకును యూరపియనులకును మధ్య విచక్షణ చూపుటవలన నౌకా సమస్య పరిష్కారము గాజాలదనియు, చట్టమునందు సూచించబడిన తీవ్ర పద్ధతులవలన హైందవాభివృద్ధిని కొనసాగించుట తమకిష్టము లేదనియు రాజప్రతినిధిగారు బలుకుట జూడ వారికిని హాజీగారి చట్టములకు యిష్టము లేదనియు, యూరపియనుల అసంతృప్తికి గురియగుటకు వారు సమ్మతించినందు గ్రహించవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి చట్టమును యికముందు గూడ ఎదిరించెదననియు తలంపవచ్చును. కాని భారతీయుల కోర్కెలు అసహజములు గావని మాత్రము రాజప్రతినిధిగారు సమర్థించిరి. కోస్తా వ్యాపారమంతయు బ్రిటీషు కంపెనీల చేతులలో నుండుటచే దీనినయినను వశపరచుకొనవలయు నను తలంపు భారతీయుల కుండుట సహజమనియు రాజ ప్రతినిధిగారు హాజీచట్టములలో వలె ఆర్థిక వ్యవహారము లలో గూడ భావాతిశయమే ప్రాముఖ్యము బడయుననియు రాజప్రతినిధిగారు అసహనముతో వర్తకసంఘమువారికి తెలియచెప్పిరి.

ఇంతవరకున్నను, భారతీయుల కోర్కెల న్యాయమును రాజప్రతినిధిగారు గుర్తించుట మేలే. ఇతరదేశములలో కోస్తావ్యాపారమును తమ నౌకలకు ప్రత్యేకించినపుడు, యిట్టి ఏర్పాటును వివరితమని ఎంచినవారు, భారతీయులకోర్కె నేల ఖండింపవలయును? రాజప్రతినిధిగారు సూచించినట్లు, కేవల భావాతిశయమే యిట్టి కోర్కెకు కారణము గాదు. ఇయ్యది హేతుబద్ధమని నిస్సంశయముగ జెప్పవచ్చును. ఇంతియగాక, బ్రిటీషు నౌకలకంపెనీ లొకటిగ జేరి, హిందూదేశవ్యాపారము నంతను వశపరచికొనినవి. భారతీయరైతము నడుగంట జేసినవి. ఇంతకాలము నుండియు వివరితలాభములను గడించుచున్నవి. ప్రస్తుతస్థితిలో దేశీయనౌకలు వెలుపలి నహాయము లేకుండ అర్హ స్థానము బడయజాలవు. అందుకుగాను, కోస్తావ్యాపారమును భారతీయనౌకలకు ప్రత్యేకించు టవసరము. బ్రిటీషు కంపెనీలవారు స్వార్థచింతతో మెలగుచు, భారతీయ సంఘములు కాలబెట్టుకుండ జేయుగలుగుచున్నారు. క్రొత్తకంపెనీ పర్తిల్లుట యసంభవ మగుచున్నది. సింధియాకంపెనీ స్థితియే యింకొక ప్రబలనిదర్శనము. అందుకు తగిన రక్షణోపాయము లవసరము. భారతీయ ధనకులు లాభములను సంపాదించుటకు మాత్రమే, చట్టము చేబడెననుట సరిగాదని

యు, హిందూదేశమునకు స్వీయవాణిజ్యనౌకాదళ ముండవలె ననుకోర్కె చెడ్డది గాదనియు, ఇట్టి దృక్పథముతో వీక్షించినచో, ప్రస్తుతసమస్య దుర్లభముగ గనుపించ దనియు రాజప్రతినిధిగారు చెలిపిన వాక్యములగూర్చి యూరపియను వర్తకులు దూరమాలోచించుట యుక్తము. హాజీచట్టము నూరక నిందించుపద్ధతి ఇకనయినను వీరు మానుకొనుట యుక్తము. తమలాభములకు కొంతనష్టము గలుగుచున్నదని వీరు గుండవచ్చును. అంతియగాని హాజీచట్టమునం దిమిడియున్న సూత్రము అక్రమమని, వీరు నిందించుట పాడిగాదు. రాజప్రతినిధిగారు సయితము భారతీయుల కోర్కె న్యాయమయినదని అంగీకరించియుండిరి. హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నచో, యిట్టిచట్టము నెవరును నిరసింపవలదు.

స్కాటుగారు : భారతజాతీయవాదులు

సంస్థానాధీశులనుండి హెచ్చుద్రవ్యమును గ్రహించి, వారితరపున బట్లరు కమిటీవారియెదుట వాదించుటతో తృప్తిజెందక, సర్ లెస్లీస్కాటుగారు భారతజాతీయోద్యమమును నిందించుచు ఉన్నసీచి నటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. భారత దేశమునకు అసలు సంస్కరణముల నిచ్చియుండుటయే తప్పని వీరి తలంపు. బ్రిటీషు ఇండియాలో సంస్కరణముల నిచ్చియుండుటచే, స్వదేశ సంస్థానములలో గూడ సంస్కరణాభిలాష పెరిగియుండెనని, వీరు వగచుచున్నారు. బ్రిటీషు ఇండియాలోని జాతీయవాదులు సమర్థులేనట. కాని, వీరు ప్రజాప్రతినిధులమని జెప్పకొనుట మాత్రము అసత్యమట. ఇక నిజమగు ప్రజాప్రతినిధులెవరు? బ్రిటీషు అధికారులుమాత్రమే గాబోలు! స్కాటుగారి వాదమునందు క్రొత్త విషమేమియులేదు. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమనియు ప్రజాపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలనియు దేశమున వెలువడుచున్న కేకలు కృత్రిమములని స్కాటుగారి తలంపు. విల్సనుగారు సూచించిన స్వయం నిర్ణయ సిద్ధాంతమున కివి ఫలితములట. కాని విల్సనుగారిట్టి సిద్ధాంతమును తెలుపకముందే భారతీయులు స్వరాజ్యమును కోరుచుండిరి స్కాటుగారు గ్రహించుటమేలు. యద్ధానంతరము జరిగిన ఆందోళనము కడు తీవ్రరూపము దాల్చినట. అందుచే మాంటగూగారు దేశమును సమాధానపరచుటకై పార్లమెంటును వారికిష్టములేని సంస్కరణముల నిచ్చునటుల బలవంత పెట్టిరట. ప్రజాందోళనకు పార్లమెంటునభయు, బ్రిటీషు ప్రముఖులును ఇష్టము లేకబోయినను లొంగెదరి విల్సనుగారి వాక్యములబట్టి గ్రహించవచ్చును. సంస్కరణముల సమయమున ప్రతివారును సంస్థానాధీశులను మరచిరట. సంస్థానాధీశులు డిల్లీలోని శాసనసభవారి అధికారమునకు మాత్రము లొంగరినవీరు చాటుచున్నారు. దీనియర్థ మేమి? సంస్థానాధీశులకొరకు భారత శాసనసభకు పరిపాన బాధ్యత నొసగగూడదని తేలును. ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండునంతవరకు సంస్థానాధీశుల కెట్టి యిబ్బంది లేదు. ఇండియా ప్రభుత్వము శాసనసభకు బాధ్యత వహించుచో మాత్రము సంస్థానాధీశులు సహించరని స్కాటుగారు మొదటినుండియు వాదించుచున్నారు.

డిల్లీలోని కేంద్ర ప్రభుత్వము నిరంకుశము బలపరుపవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. స్కాటుగారి యభిప్రాయమే కొనసాగుచో, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మెన్నటికిని లభింపజాలదు. సంస్థానాధీశుల యభిప్రాయమును స్కాటుగారు వ్యక్తపరచుచున్నచో, వీరు బ్రిటీషు ఇండియాప్రజలకే గాక, తమ ప్రజలకుగూడ తీరని యవస్థతి గావించినవారగురు. సంస్థానప్రజలు బాధ్యతతోగూడిన పరిపాలనమును గోరుచు తీర్మానముల గావించుచున్నారు. వీరి యభిప్రాయమును ఇంగ్లండుకు వెడలిన రాయబారులు స్పష్టముగ వివరించిరి. ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఘటించుట, సంస్థానాధీశులకి తోడ్పడజాలదు. సంస్థానప్రజలతోను, బ్రిటీషు ఇండియాప్రజలతోను సఖ్యముగ నుండిననె, సంస్థానాధీశులకు మేలుగలుగును. సంస్థానములవిషయమై కామన్సువభలో నిటీవల పెక్కుప్రశ్నలు కలుగబడియుండెను. విన్టరుటనుగారు సరియగు సమాధానము జెప్పజాలరయిరి. సంస్థానములస్థితి తమకు పొలిటికల్ ఏజెంట్ల ద్వారా తెలియునని వింటరుటనుగారు పలికిరి. ప్రజల కష్టముల నివారణకు మార్గ మేదయినగలదాయని యడుగ, వింటరుటనుగారు ప్రశ్న నడిగినవారిని మందలించుటతో తృప్తిజెందిరి. ఇందు విషయమై అప్పటికప్పుడు జవాబు చెప్పట అసంభవమనిర్దిష్టరీతింగుప్రభువు నైజాముగారికి వ్రాసిన ఉత్తరమును చదువుకొనవలయుననిరి. తమకు వివరములు చెలియవనిరి. భారతీయజాతీయములను నిరసించుచున్న దుమేసియాగారు లండను టైముస్ పత్రికకు మరియొక లేఖను వ్రాయుచు, సంస్థానాధీశులు ప్రభుత్వమున కండగ నిలచియున్నారనియు, వీరి స్థానమును తొలగించి, బ్రిటీషు అధికారమును భంగపరుపవలెనని, అతివాదులు ప్రయత్నించుచున్నారనియు, మున్నగు వాక్యరత్నములను పొందుపరచిరి. సంస్థానాధీశుల నీరీతిని అభిమానించెడివారివలన, వారికి నష్టమే గలుగుచుగాని, ఏ మాత్రము లాభము గలుగజాలదు. సంస్థానాధీశులు తమ ప్రజలను సమ్మకొనుటయే వివేకము.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము : రాజప్రతినిధి

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాంఛ, హిందూదేశమునకు తీరని హాని గలిగించునని, రాజప్రతినిధిగారు పలుకుట శోచనీయము. ఏ దేశమునకయినను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాంఛ కడు సహజ మయినది. ఇందు వివరిత మేమియు లేదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు దేశము లెట్టి నష్టము ననుభవించుట లేదు. అధినివేళ స్వాతంత్ర్యము నయినను హిందూదేశమునకు త్వరలో ప్రసాదించుటకు ఇంగ్లండు అంగీకరింపనవుడు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాంఛ మెరుగుట సహజమేకద. హిందూదేశమునందు పలు ప్రురు అధినివేళరాజ్యస్వాతంత్ర్యశయమును విడనాడుటకు, బ్రిటీషు వైఖరియే కారణము. ఇంకను, లా-ఆర్డరులను ప్రజల కియకూడ దనియు, కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు ఎట్టి బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టగూడదనియు, అధికారులు పాకుచుండ, భౌతియులెంత కాలము ఓపికబట్టి యుండగలరు? స్వీయరాజ్యము లన్నియు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచుండ హిందూదేశమొంతకాలము వేచియుండవలెను? రాజప్రతి

నిధిగారి ప్రసంగము, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యవాంఛను బలపరచుటకే తోడ్పడును. బ్రిటీషు అభిప్రాయ మిట్టికోర్కెకు పూర్తిగ వ్యతిరేకముగ నుండునని రాజప్రతినిధిగారు మండలించిరి. అధినివేశస్వాతంత్ర్య మును ప్రసాదించుటకు మాత్రము ఇంగ్లండు ముందుకువచ్చినా? ఇప్పటికయినను అట్టిపక్షపాతమును ఇంగ్లండు ఏల కావించరాదు? అధినివేశస్వాతంత్ర్య మును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమునకు సాధనముగ జేసికొనుటకు హిందూదేశము ప్రయత్నించునెడల, బ్రిటీషు సానభూతి పూర్తిగ దొలగిపోవునని, రాజప్రతినిధిగారు నడిపిరి. ఇంతవరకు సానభూతి జూపుచున్న లేబరు పక్షమువారు గూడ సర్వరాజ్యప్రదానముపట్ల విముఖత జూపుచున్నపుడు, బ్రిటీషు సానభూతికొరకు భారతీయు లేల పరితపింపవలయునో తెలియదు. సైమను కమిషను బహిష్కారమును రాజప్రతినిధిగారు నిరసించుట సహజమే యయినన, హిందూదేశము తన ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుట కింతకన్నను వేరుమార్గము కనుపించదు. భారతీయు లక్కర లేదనుచున్న తెల్ల కమిషనును దేశముపై జొప్పించుటచే ప్రస్తుతమస్థితి వాటిల్లెను. ఇప్పటికయినను ఈ కమిషనును పార్లమెంటునభిరద్దుచేయుట వివేకము. బహిష్కారము బుద్ధిలేనిపని యనియు మోటుయై అపాయకరమగు పని యనియు రాజప్రతినిధిగారు వర్ణించుట ఎంత మాత్రము సంభవ్యము గానేరదు. బహిష్కార వాదులలో ప్రభుత్వమున కింతవరకు అడ్డయై నిలిచినవారు వలువురు గలరు. భారతీయాభిప్రాయ నిరసనమే బహిష్కారపాతక వయ్యెనని రాజప్రతినిధిగారు గుర్తించుట యవసరము. బహిష్కార ప్రదర్శనముల పట్ల ప్రభుత్వమువారు తగినచర్యల నవలంబించెదరని వీరు చెలుపుచున్నారు. కాని అట్టి నిర్బంధచర్యలవలన ప్రజలలో బెరిగిన అసంతృప్తి మరింత బలపడుట సహజము నాయకుల నిర్బంధములు బహిష్కారము నేమాత్రము తగ్గింపజాలవు. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము ప్రజలలో మరింత నిరాశ గలిగించుటకే తోడ్పడగలదు.

కలహబీజములు

శాంతి ఒడంబడిక ఒకవంక జరిగియున్నను, వేరొకవంక కలహబీజము లంకురించు చున్నవి దక్షిణ అమెరికా రాజ్యములగు బాలివియా పెరుగ్వ వేలకు మధ్య జగడమారంభమయినది. చాకో అను ప్రదేశమునకై వీరిరువురు తగాదాపడిరి. పెరుగ్వ బాలివియానుకొలును పట్టుకొనుటయు, బాలివియా పెరుగ్వకొలును పట్టుకొనుటయు జరిగెను. ఉభయములు నానారాష్ట్ర సంఘసభ్యులయినను, తమ వివాదముల నీసంఘపు పరిష్కారమునకై పవలేదు. ఒకరిపై నొకరు నిందమోపుచున్నారు. బలప్రయోగముచేతనే, తమ పోరాటములను పరిష్కరించుకొన జూచుచున్నారు. కలహింప వలదని నానారాష్ట్ర సంఘము సలహానిచ్చెను. కాని యీ సంఘమువారి సలహాను ఉభయదేశములవారును పన్నింపలేదు. రెండుదేశములలోను సైనికులను ప్రోగుచేయుచున్నారు. బాలివియా విమానము, పెరుగ్వయ్యపై అగ్నిగోళములను విసరెనని వార్త యొకటి చెలుపుచున్నది. ముం దేమి జరుగునో చెప్ప వీలులేదు.

జర్మను నవ్వపరిహార నమస్య యింకను పరిష్కారము గావించలేదు. రైనులెండును వెంటనే వదలి వేయవలయు నని జర్మను ప్రభుత్వము ఇంగ్లండు ప్రాస్తులను గోరుచున్నది. ఇటీవల నానారాష్ట్ర సంఘ మెట్టి పరిష్కారము గావించలేదు. కాని ఛేంబర్లెను, బ్రియండు, ప్రెస్సుమెనుగార్ల మధ్య జరిగిన సంప్రతింపులవలన సఖ్యము వీడె నని మాత్రము ప్రకటించబడెను. ఈ సందర్భ మిటు లుండ, పోలెండులో జర్మను ప్రజల హక్కులను నానారాష్ట్ర సంఘము కాపాడవలయు నని ప్రెస్సు మెనుగారు పట్టుబట్టిరి. జర్మను పౌరులలో పలువురు గూఢచారులని పోలెండు ప్రతినిధి నిరసించెను. ఈ వివాదముతో నానారాష్ట్ర సంఘమునకు సంబంధము లేదని చెప్పి అల్పసంఖ్యాకుల తేమమును తాము విడనాడమని బ్రియండుగారు చెప్పి శాంతి పరచిరి. కలహబీజము లంకురించు చున్నవి నానారాష్ట్ర సంఘము వీనిని నివారించి శాంతిని కాపాడగలుగునా యనునదియే ప్రశ్న.

బెంగుళూరు జామీనుకేసులు : కల్పితకథ

భీమారావుగారిపైనను, మరి యిరువురు హిందువులపైనను, మైసూరు పోలీసువారు దెచ్చిన జామీనుకేసులు, తుదకు కొండను త్రవ్వి ఎలుకను బట్టినవిధాన పరిణమించెను. బ్రాహ్మణులు ప్రభుత్వముపై కుట్రబన్నిరనియు, బెంగళూరు అల్లరులు అందుకు ఫలమనియు జేసినఆరోపణలు నిరాధారము లని ప్రాసిక్యూటరువారు ఎంచి, తుదకు జామీను కేసులను ఎత్తివైచిరి. ఈపనిని ఇదివరకే గావించిన బాగుండెడిది. పెద్దమనుష్యులకు వ్యధాశ్రమమును మనోవ్యధను గలిగించుటచే, వారి కెంతనష్టము గలిగెనో యూహింపవచ్చును. అబ్బసఖానుగారు బ్రాహ్మణసంఘముపై మోపిన కుట్ర యంతయు, కల్పితకథయని తేలినది. ఇటుల కల్పించినవారి కన్నను దోహతులు వేరుండరు. మైసూరు ప్రభుత్వమువా రిట్టివారికి తగినగుణపాఠము నేర్పుట యుక్తము. విశ్వేశ్వరయ్యగారి అన్యతత్వత్రేంద, ఈమధ్య జరిగినఅల్లరులగుర్చి కమిటీవారి విచారణ జరిగియుండెను. వీరి రిపోర్టు నికను నేల ప్రచురింప లేదని, మైసూరు శాసనసభలో సభ్యులు ప్రశ్నింపగ, కమిటీ రిపోర్టు ప్రభుత్వమువారి కింకను చేరలేదనియు, అందుచే ఆ విషయమై ఎట్టి వాగ్దానమును వారు చేయజాలరనియు, ప్రధానకార్యదర్శి యగు న్యాయతి మాధనరావుగారు బ్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. కమిటీవారి రిపోర్టు చేరగనే వారి సిఫార్సులపై మైసూరు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే చర్య దీసికొని, ప్రజలలో బెరిగిన యసంతృప్తిని తొలగించుట వివేకము.

యూరపియను సంఘాధ్యక్షుని నిరసనము

కలకత్తా యూరపియను సంఘాధ్యక్షుడు రాజప్రతినిధికి విందొసగుచు, సైమను కమిషను బహిష్కారమును, బహిష్కార ప్రదర్శనములను నిరసించెను. నెహ్రూ రిపోర్టు సూచనలు అంగీకార యోగ్యములుగావని, వీరు చాటిరి. రాజకీయ పక్షముల మధ్యగలిగిన సఖ్యము నామమాత్రమని వీరి తలంపు. భారతీయులు స్వేచ్ఛయనిన, ఇచ్చవచ్చినటుల ప్రవర్తించుట యని యనుకొనుచున్నారు. హిందూదేశము చీనావలె పరిణమించకుండ ఎక్కువ

బలాధికార ముండవలెనని, వీరు గోరుచున్నారు. ప్రజారక్షణచట్ట మింకను శాసనము గానందుకు వీరు వగచుచున్నారు. యూరపియను ప్రముఖులందరును ఒక్కపాటనే పాడుచున్నారు. హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనము వలదనుచున్నారు. హైందవపత్రికలు బాధ్యతతో ప్రవర్తించుటలేదని అధ్యక్షుడు తెలిపెను గాని దేశమున ప్రబలిన ప్రస్తుత అశాంతికి ఆంగ్లో హైందవపత్రికలే ముఖ్య కారణమని చెప్పవచ్చును. పత్రికా స్వాతంత్ర్యము నణచివేయవలయు నని వీరు గావించిన సూచన ఎంత నష్టదాయకమో యూహింపవచ్చును. వీరికి నిర్బంధ ప్రయోగము దప్ప మరియొకమార్గము తోచనే దోచదు.

ఫ్రెంచి కాలనీలు : హాంయూలు

ఫ్రెంచి కాలనీలలో హాంయూలు ఉద్యమము నణగ ద్రొక్కుటకుగాను, పాంకేరుగారు, నిర్బంధ చట్టము నొకదానిని ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రస్తుతచట్టము ముఖ్యముగ ఆలేనే, కార్మికాలలోని స్వాతంత్ర్య వాదులకొర కుద్దేశింపబడినన, ఫ్రెంచి ఇండియా ఇండో-చీనాలలో బయలుదేరిన ఉద్యమములపై గూడ ప్రయోగింపబడక మానదు. సోషలిస్టు లీచట్టమును బలముగ నెదుర్చుచున్నారు. కాని, వీరి ప్రాతికూల్యమును ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు తక్కింపరని యూహింపవచ్చును. ఇట్టి చట్టముల వలన, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము పరిపాలించు దేశములలో అశాంతి ప్రబలునుగాని, వేరులాభ ముండజాలదు. ప్రజలస్వాతంత్ర్యాభిలాషను గౌరవించుట శ్రేయస్కర మని, ప్రాస్తు గ్రహించుట మేలు.

లాహోరు హత్య

లాహోరులో అసిస్టెంటు పోలీసు నూపరిం టూడెంటుగూ సాండర్సుగారును, మరియొకరును ఇరువురు యువకులచే వధింపబడిరిని, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. లజపతిరాయిగారి మరణమున కిది ప్రతీకారమని, కొంద రనుకొనుచున్నారు. ఇట్టి వదంతుల కెట్టి ఆధారముగలదో తెలియదు. ఎట్టి కష్టములు ప్రాప్తించినను, ఎట్టి కోపకారణములున్నను, భారతీయు లీ సమయమున దార్జన్యము నకు బూనక, అహింసాపథమును విడనాడక, ఇంద్రియనిగ్రహము జూపుచో దేశము సర్వరాభివృద్ధిని గంచగలదు. స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధింపగలదు. దార్జన్యవలంబనము, దేశపు సర్వరాభివృద్ధికి అడ్డు గలిగించును గాని, తోడ్పడజాలదు.

జాన్సనుగారిని దేశములోనుండి వెడలగొట్టుట

బెంగాలు గవర్నరు మెంటువారి ఉత్తరువు
కలకత్తా, డిసెంబరు 15:— ఈ డిసెంబరు 15 వ తేదీ ని జారీయ్యుట అఖిల భారత కార్మిక సంఘ మహాసభయొక్క జరుగవలసియున్నది. ఈమహాసభకు ఇంగ్లాండునుండి జే. డ్యూయి, బాప్స్టమగాను వచ్చిరి. సా మాజ్య విజృంభణా శ్రమకార్యముచేసిన వీరిని తినుప్రతినిధిగా నివలకు బంపిరి. వీరి బయట వచ్చి కలకత్తాలోను బెంగాలులోను కార్మిక సంఘసభలను స్థాపయింపవలయునని కోరిరి. కాని, వీరిచటకు విచ్చేయుట బ్రిటీషు గవర్నరు మెంటువారి కష్టము లేకపోవుటచే వీరిని వెంటనే కలకత్తాలో ఒకనెక్టు యాదేశమునుండి వెడలిపోవలసినదిగా రెండు గవర్నరు మెంటువారు 1864 చట్టము ననుసరించి కారణములను తెలుపకయే వెడలిపోవలసినదిగా ఉత్తరువు చేసిరి. (ఫీ ప్రెస్)

విదేశవార్తలు

సార్వభౌముని ఆరోగ్యము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రాత్రి 8-15 గంటల ప్రకటనము

రంగు, డిసెంబరు 17:—మధ్యాహ్నము కొంత ఆయాసముగ నుండెను. మొదట గాస్పించిన నుగుణము గత కొద్దిగంటల నుండి కాన్పించుట లేదు. ఉదయపు ప్రకటనము.

రాత్రి ఒక్కమోస్తక బాగానే గడచెను. క్రిందటి దినము గాస్పించిన నుగుణము నిలబడెను. మధ్యాహ్నము మాడుగంటలకగూడ నుగుణముగానే యుండెను.

నూతనసంవత్సర బిరుదములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రంగు, డిసెంబరు 18:—సార్వభౌమనకు జబ్బుగా నుండుటచే నూతనసంవత్సరమునాడు బిరుదములను ప్రకటించుకుంటున్నాడో జేసెదరు.

గనులపనివాండ్ల దురవస్థ

(బీమునర్వీసు)

లండన్, డిసెంబరు 18:—గనులపనివాండ్ల కంటుబులులకు తోడ్పడుటకు ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులను చేయవలెనని పార్లమెంటులో తెచ్చిన మనియూ ఈజియమె ఆర్డికపత్రములో ఎక్కువ 1700 వల పాను తేల్చిన పార్లమెంటు సభ్యులు.

పెరుగ్వే యుద్ధసన్నాహములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, డిసెంబరు 18:—పెరుగ్వే అధ్యక్షుడు తమ జేతములో 18-19 సంవత్సరముల బాలుకులను వ్యక్తుల నందరిని సైన్యములో చేర్చవలెనని, 8 గంటల పాఠశాలమైనవిదక పెరుగ్వే ఆర్డికపత్రము చిన్నకొటను మరల స్వాధీనము చేసి కొనిరి. ఇద్దరు బాలికలూ యధికారులు, పెక్కుమంది పయిలకులు ఒక పెరుగ్వే అధికారి 11 గురు పయిలకులు నిదసిరి అది తప్పదని అనుకొన్నది, స్పృహనురాజు ఆల్ఫ్రెడ్ గారు ఈ తగవును జరిపింపుకము చేసెదవనిరి. ఇంధిని గుడర్పుటకు తెల్లనగా రెంటియు క్రిందినవలె ప్రయత్నించుచున్నాడు.

ఆంగ్లో స్థానియుటు

రషియాసంబంధములు

నర్ ఆర్టిక్ చాంబర్లనుగారు

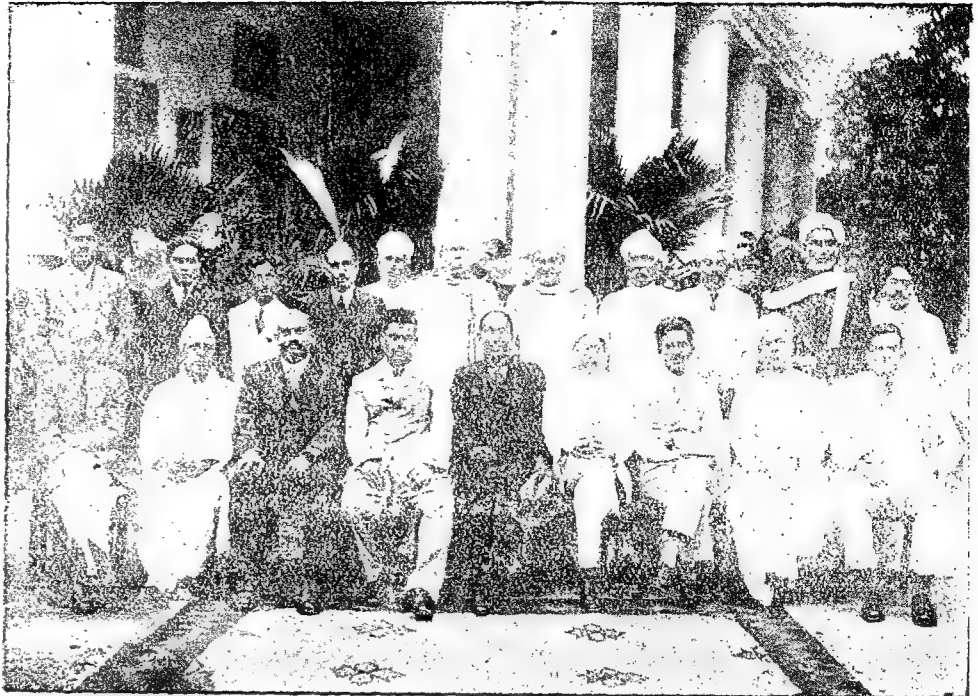
(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రంగు, డిసెం 17:—11 తేదీని మాస్కోలో రషియా ఇతరజేతములతో వర్తక రాజ్యాంగ సంబంధములనుసూచి లిటి విసేపుగారిచ్చిన యువశ్యాసమును చూచినచో ఈజేతమునకు రషియాకును ప్రస్తుతముండున్న సంబంధములో మార్పెడియు గలగలేదు. రషియాలో మరల రాజకీయములకు దిగుటకు వలయు పరిస్థితులను గతవేవత్సరము నవంబరు 4 తేదీని దెల్పిరి. ఆకరిసితులు ఇంతవరకు వెరతేరలేదని కామన్వెల్త్లో చాంబర్లనుగారు దలిపిరి.

బ్రిటీషు ఎన్నికలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

రంగు, డిసెం 17:—నచ్చే సంవత్సరము ఎన్నికలు జరగ నుండుటచే సామ్రాజ్యపథము 1980 లో సల్పెదరు.

రెడ్డి నాయుడు గారికి వీడ్కోలు

మాడరను హిందూ హోటలునందు నర్ కూ. వెం. రెడ్డినాయుడుగారికి మదరాసు ఆంధ్రులు వీడ్కోలు వివదొసంగిరి. (ప్ర. భా. బీ.)

శ్రీ మహాబుషి నిఘంటుయోగ శాస్త్రము

సోదర సోదరీ మహాజనులారా!

ధర్మజ్ఞానవైరాగ్య యోగశాస్త్ర శ్రుతిస్మృత్యుపనిషత్ సూత్ర త్రైభాష్య పురాణేతిహాసంబులతోనున్న, చతుర్వేదాగమ ప్రామాణ్య గ్రంథ సారాంశ బులతోనున్న ఉపోద్ఘాతము. ముప్పది రెండు యోగములు వ్యాదక ప్రకరణములతోనున్న, అధ్యాత్మ, గాయత్రిగణ, అవసావంశక తరంజలి, కావల్యాది పంచసాంఖ్య యోగములతోనున్న, అశేక సంప్రదాయానుభవములతోనున్న, ఆంధ్రలోకమున ముతాత్మజనహితకరం బగునట్లున్న, స్త్రీ బాలరక్షణ, పండితపాపక్షజనంబులకున్న, బ్రహ్మజ్ఞానయోగ విచారణ సంపన్నులకున్న, మతోధకమగునట్లున్న, స్త్రీద్యయం దాసక్తి హెచ్చుననిన్ని, సోదరీ లోకమునకు కూడ హెచ్చరిక కల్గజేయగలవను ఆసక్తితోనున్న, ఇతర ద్రవ్యసహాయముల వశేషీంశక వ్యయప్రయాసల కొల్పి యీ గ్రంథమును సాధ్యమయినంత త్వరలో ముగించి ప్రచురింప గల్గిరి.

గ్లేజా కాకితము కేలికో బయిండు దీనివెల. రు, 5-0-0 లు.

వలయువారు:—మొర్రా వేణుపూరు శ్రీరాములుగారు, కరణం వేణుపూరు, తణుకు తాలూకా అనిప్రాసిన బడయగలరు.

ఇట్లు, గ్రంథకర్త

కా॥ సూర్యనారాయణ యోగిని.

కురువక్క ప్రభుత్వమువారు డిప్టీ స ముద్రములో నున్న లవణములను దీసికొనవలయుమై తేవిన ఏర్పాటులను బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరట.

రషియా పొందుదేశములు మైత్రి వర్తకపుటాడంబడి కలను భువనరుచుకొన్నది.

గతల పరివాండ్ర పహాయకసంఘనిధి 155000 పాను కంటన.

డిశంబరు 22 న లేది

యేలూరు ఆ॥ స॥ జ్యోతి కోర్టులో

O. S. 20/1928.

Between:—

- 1 మొరవసేని శివరామయ్యగారు
- 2 మొరవసేని వెంకటయ్యగారు
- 3 మొరవసేని వెంకట నరసయ్యగారు
- 4 మొరవసేని వీరయ్యగారు
- 5 యార్లగడ్డ ఘంటయ్యగారు
- 6 అబ్బూరి రామకృష్ణయ్యగారు.

And

- 1 శ్రీ రాజా వెంకటాద్రి అప్పా బహదూరు జమీందారుగారు
- 2 దేవరాజు వెంకటానందం మొదల అయినందున (next friend) కలకత్తా శివరామచంద్రరావు
- 3 దేవరాజు గుడ్డారావు
- 4 దేవరాజు వెంకటాచార్య
- 5 దేవరాజు మహాలక్ష్మమ్మ
- 6 గుళ్లపల్లి వెంకటయ్య
- 7 గుళ్లపల్లి వీరయ్య
- 8 కొనరాజు శుబ్బయ్య
- 9 కొలు వీరయ్య
- 10 నెక్కలపల్లి వీరయ్య
- 11 రావూరి శోభనాద్రి
- 12 మేకారంగ నాయకులు
- 13 వెంకటప్రసాద రామయ్య
- 14 ముద్దాల ముత్తమ
- 15 ముత్తారాజు
- 16 చింతా శర్మయ్య
- 17 నానదాల శాంతయ్య
- 18 దేవరపల్లి సర్వయ్య
- 19 కొమ్మికి చంద్రయ్య.

నోటీసు.

(1) యీకావాలో శబ్దవల్ల ముఖాసాదార్లు మహారు 80 మంది తరపున 1 కి మొదలు 6 వాడులున్నా సదన గ్రామములో వున్న మహారు 150 మంది రహితుల తరపుననున్నా బలినిగ్రామములో వున్న మహారు 80 మంది రహితులకరపుననున్నా 5, 6 వాడులున్నా రెవ్యులేటివ్ నడిపల్లిపూర చెట్లలోకి దిగుతీసికొని వెళ్లుటకు నడిపల్లిగ్రామ రహితులు క్రొత్తగా ఒక కాల్యుకు క్రెవ్యుమన్నారనియు అటులు క్రెవ్యుటకు వార్లకు హక్కు లేదనే మొదలైన వంగతులలో యీ కావాచేకారరిప్పి.

(2) 1 వ ప్రతివాది బలిదే నడిపల్లి, జమీందారుగారు కాబట్టి ప్రతివాదిగా చేర్చబడినారనిన్నీ 2 మొదలు 5 ప్రతివాదులు నడిపల్లి ముఖాసాదార్లుగా చేర్చబడిరనిన్నీ నడిపల్లి గ్రామ రహితులందరి తరపున 6 మొదలు 19 ప్రతివాదులుగా చేర్చబడిరనిన్నీ.

(3) యీలావాది ప్రతివాదులవిషయములో (representative Capacity) లో కావా తెచ్చుటకు కోర్టుగారు 81-10-1928 తేదీ (permission) యిప్పించివారనిన్నీ యింమూలముగా తెలియచేయడమే18.

(4) సదన విషయములో వాదిప్రతివాదులుగా శేర గోదవారు 18 వ తేదీ జనవరి 1929 సం॥వత్సమున యేలూరు అడివనల్ పబ్లిక్ ట్రస్టువారియెదుట హాజరయి తగిన చర్య తీసికొనవలెనని యిందుమూలముగా తెలియ చేయబడమనెనె.

ఎన్. సి. నాగభూషణరావు,

వాదికరపున స్పీడరు.

కలకత్తా మహాసభలు

వెచ్చని ఉడుపులను దోమతెరలను తీసికొనిరందు కలకత్తా, దిసెంబరు 17:—దేశబంధు నగరమునండి ప్రకటనకాఖా కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

కాంగ్రెస్ మహాసభకును ఆఖిలపక్ష మహాసభకును వచ్చు ప్రతినిధులను ప్రేక్షకులను వెచ్చని ఉడుపులను వెంట తెచ్చు కొనవలెను. దేశబంధు నగరమున చాలవలిగా నన్నది. దోమ తెరలు అత్యంతావసరము. (ఆ. (పె.)

కాంగ్రెస్ వెళ్లువారికి సూచనలు
కలకత్తా, దిసెంబరు 17:—దేశబంధు నగరమునండి ప్రకటనకాఖా కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

అ. భా. కా. సంఘసభ్యులను సైనుక్ సంఘమునకు తోడ్పడిరి కాననసభ్యులను దేశములో వివిధపార్టీలచే నెన్ను కొనబడిన ప్రతినిధులనుతప్ప తక్కిన కాంగ్రెస్ సభ్యులు ఆఖిలపక్షమహాసభలో సభ్యులుగా పోగింపబడదు. ప్రతినిధులకు కలకత్తాలో టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

వనతులు

ప్రతినిధులకును ప్రేక్షకులకును దేశబంధు నగరములో నుండుటకు వసతులు కల్పించినందుకు యీ క్రిందివిధముగా రుసుము వసూలుచేయబడును. ఇతరరాష్ట్రములనుండి వచ్చు ప్రేక్షకులకు స్థలమున్నయెడల వసతి కల్పించబడును.

- 1. కాంగ్రెస్ ప్రేక్షకులకు 21 వ తేదీనుండి 10 రు.
- 2. ఆఖిలపక్షసభకు ప్రతినిధులు 21వ తేదీనుండి 10రు.
- 3. ఆఖిలపక్ష మహాసభ కాంగ్రెస్ సభా ప్రతినిధులు 10.
- 4. కాంగ్రెస్ సభకును ఆఖిలపక్షసభకును ప్రతినిధులుగా తలచబడు అ. భా. కా. సంఘ సభ్యులకు 21 వ తేదీనుండి రు. 10.

5. 27 తారీఖునుండి కాంగ్రెస్ కు కాంపులో నుండు కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులకు రు. 5.

ప్రతినిధులకు నెలహాలు

- 1 భారతీయతీయ మహాసభకును, ఆఖిలపక్ష మహాసభకును వచ్చు ప్రతినిధులకు దేశబంధునగర పార్కు సర్కిళ్లలో విడిచి తేర్చబడును. విడికి తీసికొనివెళ్లుటకు హాచారా, నేర్ ధా స్తేమనలతో ట్రాంబండ్లు మోటారుబస్సులు దొరుకను.
- 2. బెంగాల్ దేశమునండియు బర్మానుండియు కాక ఇతరరాష్ట్రములనుండి వచ్చు ఆఖిలపక్షమహాసభా ప్రాంతములను 19 తారీఖునుండి 29 తారీఖువరకు హాచారా స్టేషన్ లలో ఆహ్వానింపబడుదురు. వంగదేశమునుండి వచ్చు ప్రతినిధులకుగూడ తగు సాయము చేయబడును.

(3) బర్మా ప్రతినిధులు ఏ తారీఖున యే స్టీమరులో బెల్గుజ్ తెలియజేయవలెను.

(4) కాంగ్రెస్, కన్వెంషను సభ్యులు వారిసామాను మీద 1. వారిపేర్లు, 2. వారి రాష్ట్రము, 3. దేశబంధు నగర కాంగ్రెస్ క్యాంపు అని స్పష్టముగా వ్రాయవలెను.

(5) కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులు తమ వెంట దోమతెరలు తెచ్చుకొనవలెను. మరియు తా మెచ్చునుండునని, అనగా కాంగ్రెస్ కాంపులోనా, లేక యెవరియిచ్చునో నైననాయని తెలియబరచగోచుచున్నాము.

(6) కాంగ్రెస్ బస్సులో వచ్చువారు తమకును సామానుకును 0-8-0 యివ్వవలెను. స్తేమనార్ద హులీ తామే పెట్టుకొనవలెను.

(7) ఏ తారీఖున, ఏ రైలులో ప్రతినిధులు వచ్చెదరో తెలియబరచవలెను.

(8) ఉత్తరములన్నియు బి. కే. ఛట్టర్జీ, స్తేమను ఆఫీస్ వసంఘ కార్యదర్శి, సంబంధ 1 స్వాలో లేను కలకత్తా. (ఫీ. (పె.)

ఆఖిలపక్ష మహాసభ

28, 29 తారీఖుల జరుగును

కలకత్తా, దిసెంబరు 1:—ఆఖిలపక్షమహాసభకు ఏర్పాటులు పూర్తియైనవి. కివ్వయీగారు రేపు వచ్చెదరు. కన్వెన్షను 22, 28, 24, తారీఖుల ఉత్పాదక సభలను జరుపును. 25, 26, తారీఖులను కమిటీసభ జరుగును. జమీందగసమావేశము 28, 29 తారీఖులను జరుగును. పూర్వోక్త వచ్చినారు. రాజీ: ప్ర ప్రసాదుగారు, వార్తా వెళ్లుచు కలకత్తాలో అగిరి. మహాత్ముని తో కలిసి వారు కలకత్తా తిరిగి వత్తురు

యువజన మహాసభ

యువజన మహాసభకు స్పీట్లకల్యాణండు యువజనసమితి, ప్రేమపూర్వకముగ సందేశము నంపిరి.

ఖిలాఫతు సభ

ఖిలాఫతు సభాసభ్యుడగు మాలానా మహమ్మదాలీ గారు గురువారమునాడు వత్తురు.

బెంగాల్ ఆఖిలపక్ష మహామ్మదీయసభ

దిసెంబరు 28 తారీఖున జరుగును

బెంగాల్ ఆఖిలపక్ష మహమ్మదీయ సమాసభ జబ్బూర్ రహీమ్ గారి అధ్యక్షతన నైహూరి వేదికను వర్షించుటకై దిసెంబరు 28 తారీఖున జరుగును ఖిలాఫతు సభకును సామధికను యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి సైరాబాదు నివాసగారు యచ్చటికి వచ్చినపుడు గొప్పస్వాగత విస్తరబడను.

ఆఖిలభారతపత్రికాసంపాదకుల

మహాసభ

నటరాజంగారి అధ్యక్షతన జనవరితారీఖున జరుగును

కలకత్తా, దిసెంబరు 18:—ఆఖిలభారత పత్రికా సంపాదకులసభకు అధ్యక్షుని నెత్తుకొనుటకై ఆహ్వానసభ్యుసభ జరిగెను. రామానంద భట్టిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. జనవరి 1 తారీఖున జరగనున్న సభకు బొంబాయి డెయిలీమెయిల్ పత్రికా సంపాదకులగు నటరాజుగారు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిరి. నటరాజుగారు అధ్యక్షుడుగా నుండుటకు దయతో సంగీకరించిరి.

స్త్రీలు సయిమన్ సంఘమును బహిష్కరించుట

రాయబారముతో తమకు సంబంధము లేదనుట లక్ష్మి, దిసెంబరు 17:—లక్ష్మి పర్వస్త్రీల మహాసభ కార్యకర్తరాణిగారి అధ్యక్షతన జరిగెను. సైనుక్ సంఘమునకు దిసెంబరు 5 తారీఖున స్త్రీలకు ఎన్నికాధికారము కొరకు చేయబడిన విస్తృతములతో లక్ష్మిస్త్రీల శిబిరమైన సంబంధమును లేదని, తీర్మానింపబడిన. (ఆ. (పె.)

కర్ణాటక ఆఖిలపక్ష మహాసభ

నివేదిక నామోదించుట

కర్ణాటక రాష్ట్రనిర్మాణ మహాసరము
బెజుర, దిసెంబరు 16:—పండిత మోతీలాలు నైహూగారును, వారి సంఘమును చేసిన కృషికిని, ఆఖిలపక్ష మహాసభవారి కృషికిని, కర్ణాటకు ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా చేయవలెనని చేసిన తీర్మానమునకును చాలి ది సెం టు గారి అధ్యక్షతన సమావేశమైన కర్ణాటక ఆఖిలపక్ష మహాసభ ప్రకాసాతీర్మానము నామోదించెను. మరియు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదల ప్రచారమున కేమియు అడ్డుటలుగలంగజేయకుండ భారతదేశమున సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వసామర్థ్య కృషినిజరచవలెనని తీర్మానింపబడిన.

భారత సంస్థానములు

సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటకై భారత సంస్థాన ప్రజలుచేయుచున్న కృషికి వారి సభినందించు తీర్మాన నామోదించబడిన.

నివేదికామోదము

నివేదికలోని విషయముల వన్నిటిని విశ్వకొనక, ముఖ్య సిద్ధాంతముల వన్నిటిని అంగీకరించెను. మరియు అన్ని సంఘముల వారుతమ భేదములను కట్టిపెట్టి నివేదిక నొప్పకొనుటకై ప్రచారము వలుపలెననినూడ తీర్మానింపబడిన.

సాధన

ప్రస్తుత రాజ్యాంగములో పొల్లిన నిరాకరించుటవలన, నివేదికప్రతి బహిష్కరముల వలనను, ఖద్దరుకు ప్రోత్సహించుట వలనను అంగప్రభుత్వము నివేదిక నామోదించునట్లు సాధనసంపత్తి సంపాదించవలెనని తీర్మానింపబడిన.

నోటీసు

ఏలూరులో ఇదివరకు మాపత్రిక తరపున ఏజంటుగా నుండిన మ. రా. శ్రీ. మురళీకృష్ణక మార్కెండ్జియర్లుగారిని నేటినుండి మా ఏజన్సీనుండి తొలగించితిమి. గాన నేటినుండి వత్రికలు మరల ఏజన్సీ ఏర్పాటు జరుగునంతవరకు చందాదారుల విలాసమునకే పోస్టుద్వారా పంపబడును. గణక అంకెరకు చందాదారులు బాకీయున్న సామ్యును నేరుగా మాకార్యాలయమునకే ముడియార్చుచేయ ప్రార్థింతురు.

వ్యవస్థాపకుడు

లాహోరునందు హత్య

పోలీసు అసిస్టెంటు సూపరెంటు, వానిమున్సి హతులగుట

దోషి దొరకలేదు

లాహోరు, డిశం-జిల్లాపోలీసు కార్యాలయము యొ డుట నేడు మధ్యాహ్నము 4-30 గం|| అసిస్టెంటు సూపరెం టు జె. పి. సాండర్సన్ గారిని ఎవరో కుట్రతో గొల్చి హత్య

చేసింది. సాండర్సన్ గారు (22 ఏళ్లు, పోలీసు స్టేషనులో నుండి వెం ట్రాకో హెడు కానిస్టేబుల్ గలసి 4-30 గం|| బయటకువచ్చి మోటారు ట్రెసికిలు పై నెక్కి బయలుదేరుచుండగా వెనకనుం డి చెవిపైకోక గుండుదెబ్బ తగిలెను. రెండవగుండు దెబ్బ మొ గనుమీద తగిలి వెంటనే తిగుపడెను. ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు ఫెర్నాం గారు సాండర్సన్ గారికి సహాయము చేయ నుండిరి. కాని వానిపై గుండె గుడ్డు ప్రేల్చబడెను. అతను నేలపై పడండి తప్పించుకొనిన. హెడు కానిస్టేబుల్ డి గిండ్రస్ వెంటించెను. వాని తొడపై గుండు తగిలెను. అయి న నాతడు వెంటించుటకు నశ్చెరు. మరొక గుండుతగిలగానే నేలపడెను. హంతకులు పోలీసుయిరి. కొట్టినవారెంతమందియన విషయమున తేరు తేరు వార్తలు వెలియుచున్నవి. కొందరిద్ద రందురు. కొందరు ఒకడే యందురు. ఇతి జరిగినవెంటనే పోలీ సు ఉద్యోగస్థుల సేకరణ అచోట్టికిచేయి విచారింది. జిల్లా కోర్టులో గలసి ఆలోచించిరి.

పోలీసువారు డి.ఎ.వి. కాలేజీ హాస్టల్, అగర్వాల ఆక్ర మము వెదకి, ప్రతాపవర్తిక అధికారియగు మహేష్ కృష్ణ గారి కుమారుని గడి సోదాచేసిరి. హత్యగావించినవారు డి. ఎ. వి. కాలేజీ మండరములోనికేబోయిరికప్పించుకొనిరిని ఒక వార్త గలదు; ఇంట్లు వెదుకుటవలన నేరారోపణకు తగు సమాచార పేమియు దొరకలేదని తెలియజేయబడెను. (ప్రీ ప్రెసు

మున్సి మరణము

లాహోరు, డిశంబరు 17:—అసిస్టెంటు సూపరెంటు సాండర్సన్ గారి హత్యగూర్చి యొకను విచారింపగ వివరములు తెలిసెను. పోలీసు సూపరెంటు కార్యాలయమున కెడరుగా యిది జరిగెను. చుట్టు చాల విద్యాలయములు, జిల్లా కోర్టులు గలవు. సాండర్సన్ గారు మోటారు ట్రెసికిలుపై తన కార్యాలయ మునకు బోవుచుండగా వెనకనుండి ఎవరో కివాల్వరు ప్రేల్చగ వెంటనే క్రిందబడెను. ట్రెసికిలు వెనకప్రక్క కూర్చొనియు స్వహాని మున్సి చచ్చుకొనుట రెండవ గుండుదెబ్బ తగిలెను. అ తడు గాయపడియే దుండగుని వెంటబెట్టెను. కాని కొంచెము దూరము కట్టుసరికి తేరొక దెబ్బ తగుటచే క్రిందబడెను. మూ థ్తుడు డి. ఎ. వి. కాలేజీలోనుండి తప్పించుకొనిపోయెనని అను మిశ్చుక. వెంటనే పోలీసు ఉద్యోగస్థులువచ్చి దెబ్బలు తగి లినవారిని మేయో ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి. సాండర్సన్ గారు వెం ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు ఫెర్నాం గారు సహాయము చేసిరి. సాండర్సన్ గారు వెం ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు ఫెర్నాం గారు సహాయము చేసిరి. సాండర్సన్ గారు వెం ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు ఫెర్నాం గారు సహాయము చేసిరి.

అధికారులు తెలివినది

అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ వారికి అధికారులద్వారా యి ట్లు వెలిసెను:—సాండర్సన్ గారు మోటారు ట్రెసికిలుపై తన కార్యాలయము విడచి బోవుచుండ వెనకనుండి యిరువురు యువకులు డి. ఎ. వి. కాలేజీ వైపునుండి వచ్చిరి. రివాల్యరుతో ఆత నికొల్చిరి. వారిని తప్పించుకొనుటకై అతడు వెనక తిరిగెను. కా ని తన ట్రెసికిలు క్రిందబడెను. యువకులు దగ్గరకు వచ్చి రోడుపై బదియన్న అతనిపై తేరొకగుండు ప్రేల్చిరి. సాండర్సన్ గారి వెం ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు ఫెర్నాం గారు సహాయము చేసిరి. సాండర్సన్ గారు వెం ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు ఫెర్నాం గారు సహాయము చేసిరి. సాండర్సన్ గారు వెం ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరు ఫెర్నాం గారు సహాయము చేసిరి.

ట్రెసిక్కిపోయి కొందరు పోలీసులును యిరువురు

యువకలను వెంటించిరి. కాని రాత్రి వదిగంటలవరకు యేమి యు తెలియలేదని ఒక పెద్ద ఉద్యోగస్థుడు వెలిసెను. పోలీసు వారు దయానందఅంగ్లోవేదికు హాస్టల్ ను పోలీసువారు వెదకిరిని తెలియచున్నవి. క్రిందటి నెల యీ కేడియందే లాలా లజపతి రాయగారు చనిపోవుటచే దానికి దీనికి సంబంధము గలదని పు రముతో అనకొనుచున్నారు. (ఆ. ప్రె)

లజపతిరాయిస్థానే

ఎనంట్లీ ఏన్నికకు నామినేషనులు.

లాహోరు, డిశం 17:—కే|| కే|| లాలా లజపతిరాయి గారిస్థానే ఎనంట్లీ స్థానమునకు జరిగెదరు దివిజనుండి ఎన్నిక జరుగుటకు యీ దిగున మున్సి నామినేషనుకాగితములు దాఖ లు చేయబడినవి.

1. రైజడ హంసరాజుగారు (కాంగ్రెసు) 2. డా|| నందలాలు (స్వతంత్ర) 3. లాలా రామ ప్రసాదు (వందేమాత రం ప్రతికట యజివరకు సంపాదకులు, కాంగ్రెసు సభ్యులు.)

నల్లరు అరెస్టులు

లాహోరు, డిశం 18:—రాత్రి చాలనేతటి కావారై వె లిసెను. సాండర్సన్ గారి హంతకులు పురమునకు బయికికి పు విడ చిరి. ఆ తరువాత వారిబాడ లేమియు నగుపడలేదు. హంతకులు ఒక్కడు తప్ప తక్కినవారు పొందుతులవలె ముస్తాబై యుండిరి. హత్య జరిగినచోట పోలీసువారు సోదాచేసిరి. లజపతిరాయిగా రు స్థాపించి ప్రజాసేవకు సంఘ కార్యాలయమును, డి. ఎ. వి. కాలేజీ విద్యార్థి కేంద్రమును, ప్రతాపవర్తికా అధికారి మహేష్ కృష్ణగారి యిల్లు పోలీసువారు వెదకిరి. ఎవ్వరును గూడ దోషిరోపణకు తగిన కాగితములు దొరకలేదు.

మహేష్ కృష్ణగారి కుమారుని అరెస్టు చేసిరి. నవజవన్ భారతపభాసభ్యులగు అబ్దుల్ హక్ నగారిని, రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి లాలా కేదరీవాడు కేగలు గారిని రాష్ట్రకాంగ్రెసు సభ్యులగు మహారు అహమ్మదుగార్లు ను పోలీసువారు కప్పడీతో నుంచిరినియు తెలుపబడెను. అరె స్టుకాబడిన ముస్లిం ఇంజనీరు ఫోర్మును క్రిస్టియన్ కాలేజీ విద్యార్థి.

సాండర్సన్, చంకింగుగార్ల కేవలీక్ష మేయో ఆస్పత్రి యందు జరిగెను. సాండర్సన్ గారి ఆంత్యక్రియలు నేడు 4 గ. జరుగును.

సాండర్సన్ గారు ఎవరోకృత్యమును పొందుటకును యీ కేడువచ్చి ఎంతో కాలము కాలేదు. అతడు నైనును కమిషను రాకపందర్శమున స్టేషన్ తీగలనంద కాపలాకాయటయే యీ హత్యకు కారణమై యుండునని నీవొని, మిలిటరీ గడిటువాయు మున్నది. (ఆ. ప్రె)

గిండి గుట్టపుపందెములు

ఫార్మ-ఫెయరు-రైల్వేకంపెనీ, క్రిస్టమును తక్కువ రేట్లు

ఒక విలువగల కరపత్రము

సాకు యిండియన్ రైల్వే ప్రముఖభాగధికారి పం పిన కరపత్రముల నందుకొంటిమి. ఎగ్జ్యూరు రైలుస్టేషను మద రాకుహాస్యక, హైకోర్టు, కొడైకనాల్, నువోబిల్ పురము, దేవా లయము, ఉడకుమండలములోని ప్రెకారా జుపాతము, బెర్రెస్టు సాలాన్న మున్నగుటలము లిందుగలవు. చెన్నపురిలో గుట్ట పువందెములు జరుగు లేదీయ, ప్రవేరితులు, నీజనుటి క్లెట్టు, రైలు నీజనుటి క్లెట్టు, రైలుకేబిల్, చెన్నపురిలోను సమీప మునను గల శుక్రనగర్ ముగ హో బెల్లు, ఫార్మ-ఫెయరులో జరుగు విసేదములు మున్నగువిషయము లిందుగలవు.

ఈ కరపత్రములను జడయగోరవారు ఎగ్జ్యూరు రైలు స్టేషను ఎగ్జ్యూరీ అఫీసుకుగాని తిరుచూపల్లి వల్లిసిటీ ఆ ఫీసుకుగాని ఒక ఆజాబిల్ల పంపుచు తమ ఆద్రెసును పూర్తి గా వ్రాసికంపవలెను.

రాజు బైద్య నారాయణ కేవలజీగారి

మదనమంజరీ ఫార్మసీ పాకెటు డయరీ దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇది పాకెటుపైజా లో ముద్రింపబడెను. ఇందు రోజుకోకపుట పడబడెను. వెల శాలుగజాలు. వీరి ప్రధానకార్యాలయము కలకత్తాలో (177 హోరిసన్ రోడు) నున్నది. వలయువారి ఆద్రెసుకు వ్రాయవలెను.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము

బ్రిటిషునంబంధ మనావశ్యకము

శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి యువన్యాసము

17-12-28:— చెన్నపురి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ యా జమాన్యమున కేవలము సాయంత్రము రిలక్టు ఘట్టునునందు జ రిగిన సభయందు శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు “సంపూ ర్ణ స్వాతంత్ర్యమును” గూర్చి ఉపన్యసించిరి. శ్రీ. మల్లె రత్న స భాపతి చుదలియారుగారు సభ కథ్యక్షత నిహించిరి.

అధ్యక్షులు ప్రధమమున మాట్లాడుచు నైనును సంఘ బహిష్కరణమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యోద్యమమును ప్రధాన విషయ ములనియు, నైనును కమిషను చెన్నపురి కరుదించినపుడు దేశ భక్తిగల ప్రతి పౌరుడును కమిషనును సంపూర్ణముగ బహిష్క రించుట ధర్మమనియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే పరమాధర్మమ నియు వల్లిరి.

శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

పిమ్మట మాట్లాడుచు నైనును సంఘ బహిష్కరణోద్య మమున, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యోద్యమమును చేదోడువాదోడుగ నడచుట అత్యంతవాంఛనీయమనియు, ఇంగ్లండు దేశములోను భారత దేశముందు ఎవ రెన్నో విధముల చెప్పినను కమిషను బహిష్కరణము మాత్రము జయ క్రదముగ జనుగుచున్నదనియు, పం బాబు మొదలగు దేశములందు కొంత గలభా జరిగెనుగాని సాం ఘిక మత కలహములకును, ప్రభుత్వ కలహకారమునకును నిలయ ములగు తావులందే అట్టిగలభా జరిగెను. నైనును సంఘ బహిష్కరణము ప్రజలనెల్లరును స్వరాజ్యపరంభమునకు పంపియుగ చేసి, భారతీయులందు అత్యవశ్యకమున, దైర్యసాహసములను బురికొల్పుటకు తోడ్పడును.

బహిష్కరణభావము దేశమునం దంతటను వ్యాపించి కేకి యల మనములందు కావ్యకముగ నెలకొనవలెను. ప్రతి పౌరుడును తాను బహిష్కరణోద్యమమును పాల్గొనుటయేగాక, తన సోదం దేశీయుల నీ యుద్యమముందు తేర్చుటకు ప్రయత్నింప వలెను. కాని ప్రజలను నిర్బంధముచే నీ యుద్యమముందు తేర్చ రాదు. ఈమాట చెన్నపురముందు కాంతియుతముగ కమిషను, బహిష్కరింపబడవలెను. సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు ఇ దులు నేడీ బహిష్కరణోద్యమమును ప్రజలంద రుత్సాహము తో చేపట్టవలెను. గరిపంపెత్తింపు యనుధివములవలన నే నీసం వర్తనము కమిషను పట్టణమున కీతెంపు సమయమున ఇవట నే యుండుట అవశ్యకమున తలంపుచున్నాను. అందుచే ఏ వ త ము న కు జెం డిన వారై న ను ప్రజ అందరు కమిషను బహిష్కరింప కోరుచున్నాను.

బహిష్కరణమును జయక్రదముగ గానియు బాధ్యత యీ రాష్ట్రముందలి రాజకీయ కక్షములవారిపై గలదు. దిల్లీ యందు సమావేశమైన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ సభయం దామోక్షింపబడిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము యొక్తి యొక్తమును సరసమునై యున్నది. కావున ట్టి ఆంవోరనయు లేక నీ తీర్మానము కలకత్తా కాంగ్రెసు సభయం దంగీకరింప బడునని నమ్మెనను. కాంగ్రెసువారు రెండయన సంపూర్ణ స్వాతం త్ర్య పమితులను బలవంతకవలెనని కోరుచున్నాను.

అధినివేశ స్వాతంత్ర్య మెంతటి యాచరణ యోగ్య మున అదర్శమో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ను అట్టి సాధ్య ముగు యాదర్శమే. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ము నీ న బ్రిటి షు సంబంధమును సంపూర్ణముగ తెగగొట్టుటయే. సంపూర్ణ స్వాతం త్ర్యము బ్రిటిషు సంబంధమును కావ్యకమునర్చుటయి కతంమ టకంపెను అజ్ఞానము వేరొకటుండెదోడు. స్వరాజ్యమును గడించుటకు పూర్వము 80 కోట్ల భారతీయులను ఏకముగావల యునని వాడించుటయగుడ హాస్యాస్పదము. స్వరాజ్యస్థాప నకుముందు సాంఘిక రాచకీయకమత్తములు దేశమునందు స్థా పింతుడవలెనను వాదనను నేనంగీకరింపజాలను. ప్రపంచమునం దు దాదాపు అన్ని దేశములలోను స్వాతంత్ర్యమునకై కొంద రు దేశీయులుమాత్రమే పోరాడిరి. ఐర్లండు, జర్మనీ మొదలగు దేశము లిందులకు తార్కాణములు. ప్రజలు ముఖ్యముగ కాం గ్రెసువారులు చెన్నపురి కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై పోటుబడవలెనని వల్లిరి.

సి. యస్. మత్తుకంగుచుదలియారుగారు నైనును సంఘ బహిష్కరణావశ్యకతనుగూర్చి ప్రపంగించిన పిదప సభ ముగింప జడెను.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

928 సం॥ డిసెంబరు 18-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

ఓయ్యముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలి ॥ 42 కంబులు	18 00	18 80
నెల్లూరిది ॥ డిటో	18 80	14 80
ధిల్లి ॥ డిటో	15 80	17 80
రాగులు ॥ 164 బస్తా 1-8	11 00	12 00
శువులు ॥	21 00	24 00

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-8 ర 205	16 00	17 00
నెనగలు ॥ డిటో	15 00	17 00
పెసలు ॥ డిటో	16 00	17 80
మినుములు ॥ డిటో	15 80	17 80
ఉలసలు ॥ ర 195	10 80	11 80

3. నూనెపప్పులు

శువులునూనె కా 1-8	145 00	150 00
నెయ్యము 1-8	14 00	21 00
శేరు నెనగపప్పు కా 1-8	49 00	50-0-0
శేరు నెనగనూనె గానగ కా 1-8 ర 110 మిమ.కానూనె 98		
అమడము కా 1-8	98 00	99 00

4. చిల్లరపప్పులు

చాడకపప్పు కా 1-8	100 00	101 00
కూరకపప్పు ॥	75 00	88 00
మిరకకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-8	70 00	84 00
దనియాలు ॥ కా 1-8	70 00	84 00
గుంటూరుపాడకట్టు సీరినుండు ముసుగు 1-8 ర 40, 45		
కాళహస్తీపాడకట్టు ॥	50, 51	
రెల్లమ్మకా 1-8	28 00	49 05
అన్నాచక్కర బస్తా 1-8	26 60	26 10 0
చింతనండు కా 1-8	85 00	70 00

5. ఇనుము

కట్టారం కా 1-8	82 00	84 00
చదరం ॥	29 00	85 00
రత్తండు ॥	27 00	85 00

6. నూలు

నం 20 బెన్ని సింహం యాజ్	8	2 0
నం 6 ॥ కట్టారి	5	8 0
నం 24 ॥ లాజ్	6	0 0
నం 20 1/2 రత్తెత్తెలు	7	7 0
నం 40 బామ్మర 10 పా	11	12 0
నం 44 సాంబో	6	2 8
నం 40 రాజ్	10	8 0
నం 4 బెన్ని సునీడు	4	12 8

7. దూది

హోదాబద్దు బారుల 1-8	256 00	
---------------------	--------	--

8. లోహములు

నండి 100 కులం 1-8	60 12 0	61 8 0
జువారకులం 1-8	21 0 0	21 2 0
సరక 1-8		18 7 0
ఇర్రకీ కా 1-8	281 0 0	284 0 0
రాగి కా 1-8	279 0 0	282 0 0

9. రంగులు

అలిమేలు స్వీట్లలాండు అలిమరయోక్ సింహం		
సీసా 1-2 గ్రీం 200 క	58 0 0	
॥ బిలిం 1 ర 59	1 10 0	
॥ 14 రకులు	1 10 0	
॥ 28 రకులు	1 8 0	
॥ 56 రకులు	1 8 0	
॥ 1 అందడు	1 8 0	

శేర్లకుటు పాట్లనాట్లలో అనగా (బర్ని-రెడ్డు)	3	4 0
కాగిత 8 8	1	0 0
చదరం 4 8	1	8

కాకినాడ (నవ్వకీయవిలేఖరి)

డైరెక్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్ స్ట్రక్షన్ రాక

కాకినాడ, డిసెంబరు 18-వ తేది ఇన్ స్ట్రక్షన్ డైరెక్టరు ఆర్. జి. గ్రీన్ గారు 9 వ తేదీన యిక్కడకు వచ్చి కాల్పుడినములందరి, 10, 11 తేదీలను యిక్కడనున్న కాలేజీ ప్రాధ్యాపక, ప్రైవేటు స్కూల్లను పాఠశాల ఎలిమెంటరీ స్కూల్లను, కొ. రా. వ. కృ. ధర్మపుత్ర భాండాగారము ఈశ్వరపుత్ర భాండాగారము దీనిని దర్శించిరి. మ్యూనిసిపల్ ఛైర్మను జిల్లాబోర్డు (పెన్సిడెంటు, జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కాన్సిల్ అధ్యక్షురాలు, మున్నగువారితో డైరెక్టరు సంభాషించెను.

పితామహ రాజా కళాశాలను దర్శించుచు, నామరూపైన్న తరగతులు పెట్టుటకు కావలసిన కట్టడముల ప్లానులు, ప్రామాణ్యము ప్రత్యేకముగా కేటోక బిల్డింగు కట్టుటకు పనిపనునన్న నొక ఫలమున, అటవీములను పరిశోధించి తగు ఫలవాల గావించిరి.

సి. బి. మిమకా (ప్రెయిసింగు స్కూలు (మాస్టర్లకు) ను దర్శించినప్పుడు ప్రెయిసింగు తరగతులను మోడల్ నెక్కును ఒకే బిల్డింగులో ఏర్పాటుచేసిట్లయితే భాగించునని గ్రీన్ గారు ఉద్దేశమున తెలిపిరి.

మల్లాది పత్తిలింగం ధర్మముల పాఠశాల మున్నగువని మంచి తిను యనుచునందమున ప్రేక్షకుల పుస్తకమున తెలిపిరి.

సంకలనపుస్తకము మ్యూనిసిపల్ పాఠశాల ఎలిమెంటరీ పాఠశాలను చూచిరి, అచ్చట బాలకు నూలువడకుయందును శేరిశేరియందును గాంచి వారియొక్క తెలివి తెలుసు పరికింప కొన్ని ప్రశ్నలు గావించిరి, కట్టడములో వివిధభాగములందు కొన్ని కొన్ని పాఠశాలలకు కలిపి ఒకే అటవీము ఏర్పాటు చేయవలసినది గ్రీవుగారు సలహాచెప్పిరి.

కొ. రా. వం. కృష్ణారావు ధర్మపుత్ర భాండాగారమును దర్శించిరి, అచ్చట జిల్లాసంఘ అధ్యక్షుడు చావలి రామ సోమయాజులు ఎం. ఎల్. సి. గారును, కార్యదర్శి శ్రీ. శ్రీ. శ్రీ. బ్రాహ్మణుడు, భాండాగార కార్యదర్శి లక్ష్మణరాజు ముఖ్య రావుగారు, భాండాగారముయొక్క ప్రాకారమున, ఆ రికలోకమున తెలియబడిరి. ప్రత్యేకముగా యీ భాండాగారమునుగురించి యోచించి ఎక్కువగాయుండువలసినదని కోరిరి.

ఈశ్వర పుత్ర భాండాగారమువారు ఒకవివరిత్రమును సమర్పించిరి. వీరువారు కట్టెలు వగైరా సామానుల ముఖ్యముగా యచ్చట అసరమే అనియు, కాను వీరసంతగా ప్రయత్నించి గ్రాంటు యిచ్చునట్లు చేసెననియు గ్రీవుగారు చెప్పిరి.

సూర్యారావుపేట హిందూకాలికా పాఠశాల ఎలిమెంటరీ పాఠశాలను దర్శించిరి. ఇది మొదట గవర్నమెంటుచే స్థాపించబడినట్లును, యిప్పుడు మ్యూనిసిపాలిటీకి ట్రాన్స్ ఫర్ అయినట్లును, ముందు రోజు సంవత్సరముల నుండి స్కూలు పనిచేయుచున్నట్లును, దీనికి తగు బిల్డింగు లేక పోవుచున్నదనియు గ్రీవుగారికి తెలియబడవలెను. ఇది పెకండరీ స్కూలు చేయవలసినదని రామసోమయాజులుగారు మున్నగువారు తెలియజేసిరి. ప్రామాణ్యము పెట్టుట ఆకర్షమేయని గ్రీవుగారుకూడ గ్రహించినట్లు తోచును.

11 వ తేదీ సాయంకాలమున రెడ్డెంవారిలోటలో జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరు జి. దామోదరు మొదలియ్యగారు గ్రీవుగారికితోడ్పడిరి. దీనిమూలమున పట్టణములోని పెద్దలు వివాదబద్ధులు, విద్యాసంస్థల పెద్దలు వచ్చుటకును గ్రీవుగారికి వారితో తరినయము కలుగుటయు సంభవించెను. బాలికలకు ప్రామాణ్యము పెట్టుటనుగురించి విశేషముగా ఆలోచించబడెను. రావులపాద్యుల ప్రెండా వెంకటపతిగారు యూరపి యొక్క క్లబ్బురకెదురుగానున్న స్థలమును ఉచితముగా పెట్టజోవు ప్రామాణ్యము కిచ్చెదనని పలికిరి. గృహనిర్మాణముతో యిప్పించిన, యింకను సంతోషపాడకముని గ్రీవుగారు హెచ్చరించిరి. మొత్తమునకు, ప్రెండావారియొక్కయు శాశ్వతవారియొక్కయు సహజధార్మికత్యములను గవర్నమెంటువారి సానుభూతి ధనసహాయములను పెకండరీ స్కూలు స్థాపనము త్వరలో నిశ్చయమనవచ్చునను శాశ్వతమనెడి.

ముందు 25 సంవత్సరముల యామధ్య డైరెక్టరు కాకినాడరాజేడు, ఇక్కియే ప్రభుత్వము. ఈ ప్రభుత్వ దర్శనమున కొన్ని సౌకర్యములు గ్రీవుగారు చెప్పుదురుగాక యని కోరుచున్నారు.

డిప్యూటీ ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరుయొక్కయు సీనియరు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుయొక్కయు ఆఫీసులను గ్రీవుగారు దర్శించిరి. ఆఫీసులు, గుమాస్తాలు కలిపి ఒక గ్రూప్ ఫోటో తీయించుకొనిరి.

చామర్లకోట ప్రామాణ్యము ఉపాధ్యాయులతో నూటాడి ఆస్కూలును చూచిరి.

మద్రాసు రాష్ట్రములో మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము

హిందూ మహమ్మదీయ ప్రతినిధుల సమావేశ మొకటి నిన్న సాయంకాలమున జరిగివున్నది. మద్రాసు ధర్మపుత్ర సంఘకార్యాలయము వద్ద జరిగెను. ఈ సభయందు మద్రాసు రాష్ట్ర మహమ్మదీయ సమితి, తమిళ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములు, బెరళుల శిశు, జస్టిసువర్గీ, బాహ్యజాతక కాన్ఫెరెన్సువనెట్టుపార్టీ, రాష్ట్ర కిలాఫతు: మిజీలనుండి ముఖ్యకంటె నెక్కువసంఖ్య ప్రతినిధులు హాజరయి యన్. శ్రీనివాసయ్యగారి ధ్యక్షత వహించిరి.

జవాబ్ సి. అబ్దులు వాకిం మహమ్మదు జమాల్, మహమ్మదు మాల్యీ ధ్యక్షుడు మద్రాసు హిందూ గార్లు యీ సభను సమావేశపరచినవారితో ముఖ్యుల.

భావిరాజ్యాంగముందు మహమ్మదీయుల కండలసిన ప్రాతినిధ్యముగూర్చి యొక సమాధానము గురుత్వకొనబడక యీ సభ సమావేశపరచబడెను. ఈ సమస్యగూర్చి వివిధ వత్తు ప్రతినిధులును నిష్కపటభావముతో చర్చ సలిపినది తెలియుచున్నది. కాసంసభలలో జరిగినందు స్థానములు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకింపబడి, రిక్లిన స్థానములను గూడ యెన్నుకోబడటకు మహమ్మదీయులు హక్కు గలిగియుండవలెనని మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు వాదించినట్లు తెలియుచున్నది. లిబరలులీ గు ప్రతినిధులు, నెహ్రూ కమిటీ సభ్యుల సంగీకరించినను, మహమ్మదీయులకు తమ జనసంఖ్యకు విచిత్ర స్థానములు ప్రత్యేకింపబడుట కంగీకరించిరి. కాని, ప్రత్యేక స్థానములసంఖ్య యీ సభలో నిర్ణయంపబడుట కంగీకరింపలేదు. కలకత్తా సమావేశముచే అవి నిర్ణయంపరచవలెనని గోరిరి.

జస్టిసుపార్టీ ప్రతినిధులు, జాయింటు నియోజకవర్గము లతోగాని, అవిలేకుండగాని, ప్రస్తుతము నిర్ణయంపరచియున్న సంఖ్యకు అంగీకరించుచు, మహమ్మదీయులు జాయింటు నియోజకవర్గముల కిష్టపడుచో, వారి ప్రస్తుతకేర్మ గాతాడించుటకు తమ కర్తవ్యతరము లేదనిరి.

మైసూరిటీ సంఘములకు జన సంఖ్యకు విచిత్ర స్థానములు ప్రత్యేకింపబడవలెననియు, కాని, స్థానముల సంఖ్య మాత్రము కలకత్తా సమావేశముచేతనే నిర్ణయంపరచవలెననియు, కాంగ్రెసువత్తుమునా రథిప్రాయపడినది తెలియుచున్నది.

ముందు రెండుగంటలకాలమునకు చర్చ జరిగినదిమట్టు ఈరాష్ట్రములో మహమ్మదీయ మైసూరిటీ సంఘమునకు, జాయింటు నియోజకవర్గములలో జనసంఖ్యకు విచిత్ర స్థానములు ప్రత్యేకింపబడవలెననియు, రిక్లిన స్థానములకు గూడ యెన్నుకొనబడుటకు హక్కుండవలెననియు సభవారితో తీర్మానింపబడెను. (ప్రీ. (కె.)

అఖిల భారత ప్రెస్ యూనియన్ కాంగ్రెస్

18, 19, 20 తారీఖులలో సమావేశమగును. ఝార్ఖండ్, డిసెంబరు 15-వ తేది అఖిల భారత ప్రెస్ యూనియన్ కాంగ్రెస్ యొక్క తొమ్మిదవ సమావేశము ఝార్ఖండ్ లోని 18, 19, 20 తారీఖులలో సమావేశమగును. ఈ కట్టణము ఈస్టు ఇండియా రైల్వేమీదనున్న ధనబాదు నేనునకు 4 మైళ్ల దూరమున నున్నది. ధనబాదు నుండి ఝార్ఖండ్ మెట్రోపాలిటన్, ఎక్కాలు దొరుకును.

ప్రతినిధుల సౌకర్యార్థమై వసతులన్నియు కల్పించబడినవి. సభ 18 తారీఖున 11 గంటలకు ప్రారంభమగును. ముమ్బాయ్ ఎమ్. పి. బి. ఎల్. గారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ధనబాద్ వాస్తవ్యుడగు జి. కె. రాయ్ గారు ఆహ్వాన సభ్యు, ధ్యక్షులుగా నుండురు. చాలమంది నాయకులవత్తురు. కార్మిక నాయకులగు జోషీ, దివాన్ చిమ్మల్లాలు, చంద్రికాకృష్ణసాద్ ముఖ్యకాంతి బోను మొదలగువారు వత్తురు.

కార్మికోద్యమ చరిత్రలో సీసభ విక్సెలి ప్రాముఖ్యత తెలుసు. కార్మికోద్యమమును గురించి అన్నివిషయములు సభలో చర్చించబడును. (ప్రీ. (కె.)

హిందూ మహాసభ

కాంగ్రెస్ వారములో సమావేశమగును. కలకత్తా, డిసెంబరు 17-వ తేది హిందూ మహాసభయొక్క ప్రాముఖ్యతనుబట్టి హిందూమహాసభయొక్క సమావేశము జరుగునని తెలియుచున్నది. (ప్రీ. (కె.)

పోలవరం

వలెందు పోలవరం కో-ఆపరేటివ్ యూనియను ప్రారంభోత్సవము

అనుభూతుకం తొలగా అయితే పోలవరం అనే పేరుతో వడకొండ గ్రామము ఉన్నది. ఈ గ్రామమున నీటి యాధారము కలగజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు అయితే పోలవరం ప్రాజెక్టు ఏర్పాటుచేసివేశారు. ఈ గ్రామములకు నుట్టు కట్టు అన్ని వైపుల గోదావరి చుట్టియున్నది. ఏదైతే పునకు పోవలె నన్నను గోదావరి చుట్టి పోవలెను. కాకినాడ కోపుటకు ఏ నాపురపు చాలవలెను. అనుభూతుకం పోపుటకు మరమకేపు చాలవలెను. అయితేందుకో గ్రామాదులకు రోడ్డుసౌకర్యము లేవు. చాలవలె ప్రవీణించి యు ప్రభుత్వమువారు ప్రాజెక్టు నూరినయేర్పాటులతో కాకవ ద్వారా రాధాకి వడవలె పోపుటకు సౌకర్యము యేర్పాటు చేయలేదు. దీనినిబట్టి ప్రభుత్వమువారు కట్టించెడు అక్విడక్టులై రోడ్డు వేయుటకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిన లక్షరూపాయలు యిందువలె తమ కట్టించుటకు వెనుదీసి రాధాకి సౌకర్యము పోగొట్టిరి. ప్రజలకు ప్రయోజనకరము చాల చిక్కులుగా నున్నది. అయితేందు తోని ప్రతిగ్రామమునకు సహకార సంఘములు వ్యవహరించుచున్నవి. మొత్తము యందు గ్రామసంఘములు లక్షరూపాయలు వ్యవహరించుచున్నవి. ఇదివరలో యీ గ్రామసంఘములు ముమ్మడినకం కోఆపరేటివ్ యూనియనునకు చేరియున్నవి. రాకపోకలకు, ఉత్తరప్రభుత్వతరములకు సరియైన వాటి తేకపోపుటయాలమున, సంఘములతో తన ప్రయోగము కలగజేయుటకు తేకపోతరు సమకూర్చుటకు, ప్రత్యేక యూనియను ఏర్పాటు విషయమై సంవత్సరమునందు అయితేందు సంఘములవారు ఆందోళన సలుపుచున్నారు. ఎట్లకేలకు రెండవ సర్కిలు దీప్రాజెక్టుకొరతగాను యూనియను రిజిస్టరుచేసిరి. యూనియనుపని ప్రారంభించుటకు 12-23 తేదీ నిర్ణయించబడినది. తూర్పు గోదావరిజిల్లా ఫెడరేషను అధ్యక్షులగు శ్రీయుత నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు ఆశాదు విచ్చేసి సంఘప్రతినిధులను రావించి, పోలవరం సంఘ ఆఫీసులో యూనియను మహాజన సభ జరిపించిరి. ముమ్మడినకం యూనియను అధ్యక్షకార్యదర్శిగారు కూడ విధకు విచ్చేసిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సభ ప్రారంభమైంది. వడిసంఘముల ప్రతినిధులు గ్రామములలోని సహకారులు నువారు మారుగారు సభకు విచ్చేసిరి. శ్రీయుత సత్యనారాయణగారు సహకార యూనియను చేయవలసిన విధానాన్నియు, యూనియను నిబంధనలు విపులముగా చెప్పిరి. మహాజనసభవారు నిబంధనల ప్రకారము 7 గురు కార్యనిర్వహకసభ్యులను యెన్నుకొనిరి. యూనియను తూర్పుగోదావరి జిల్లా ఫెడరేషనునకును ఆంధ్ర సహకారసమైక్యసమితికిని చేర్చబడినది. మహాజనసభవారు లాల్లూజనతి రాయగారి ఆశాల మరణమునకు సానుభూతి తెలుపుచు తీర్మానముచేసిరి. పిమ్మట నూతన కార్యనిర్వహకసభవారు సమావేశమై శ్రీరాజా కాకర్లపూడి బుద్ధి కృష్ణరాజు బహద్రుగారిని అధ్యక్షునిగాను, శ్రీయుత అకండి రాజగోపాలగారిని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనిరి. సభాసంతకము ప్రతినిధులందరు కలసి పోటో తీయించిరి. శ్రీరాజాగారు సభ్యులకు బిల్వాహారము ఏర్పాటుచేసిరి. శ్రీయుత నరసింహదేవర సత్యనారాయణగారు సహకారోద్యమముద్వారా దేశములో ప్రజలలో కావించవలసిన ప్రయోధము విషయమై దెలియజేసి, యూనియను సభ్యులను కేవల అప్పులు కావ్వను చేయుటలోనే సంతృప్తిచేందక్కరైతే అర్థిక నైతిక, రాజకీయ, పురోభివృద్ధికి తోడ్పడి, దేశభక్తుడయిన నకు, సత్యరస్యరాజ్యస్థాపనకు సహకారులు కావలసిందిగా హెచ్చరించిరి. సభకు విచ్చేసిన సహకారులకు శ్రీరాజాగారు రాత్రిభోజనములు యేర్పాటుచేయించిరి.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కల్యాణీ నగరాంధ్రులు

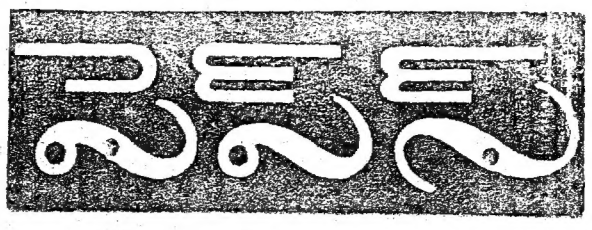
కల్యాణి, 15-12-1928 కలకత్తానగరమున జరగనున్న ప్రథమ రాష్ట్రోత్సరాంధ్రుల మహాసభకు ఈనగరమునందలి ఆంధ్రుల కరవున శ్రీయుతులు పాల్గొనటం బాలనుబృహదీగారిని ప్రతినిధిగా నియమించుచున్నాము.

వీణా సుదర్శనాచారి, గౌరవ కార్యదర్శి, ఆంధ్రజనసంఘము.

కలకత్తానగరమున జరగనున్న ఆరవ అఖిలభారత గ్రంథాలయ మహాసభకు ఈనగరం ప్రగ్రంథాలయము కరవున శ్రీయుతులు పాల్గొనటం బాలనుబృహదీగారిని ప్రతినిధిగా నియమించుచున్నాము.

వీణా సుదర్శనాచారి, గౌరవ కార్యదర్శి, ఆంధ్రగ్రంథాలయము.

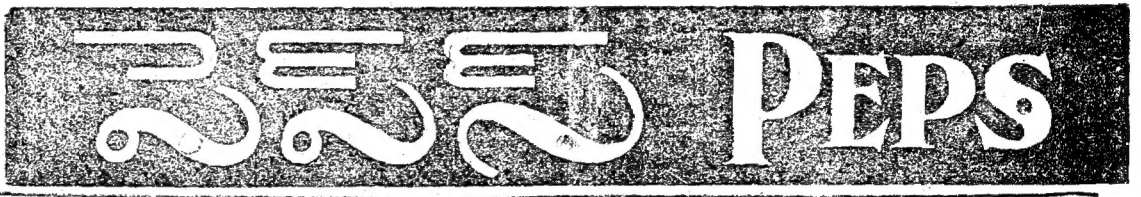
క్వాసకోశములు, గొంతు నాళములు, చెడుగాల్పులు సోకకుండుటకు

నేనింపుడు

కాలమానములు మారినవనిచో, క్వాసకోశములకు, గొంతు నాళములకు గొప్ప వికల్ప సంభవించును. విషక్రియ లెల్లప్పుడు, క్వాస నాళములందున, గొంతునందును దుర్బలమైన భాగములతో అతకు మండును. క్వాసను పీల్చిన విధముననే, కెప్స్ నోటిలో వేసుకొనిన వెంటనే అందుకి వెళును మందు పొగలకపోవుడు. అది గొంతునాళముల ద్వారా, క్వాసకోశములకు పోయి క్వాసనాళములలో భాగవోదిన భాములకువలెను ను గలిగించును.

బుహినకనోదిన క్వాసనాళములకు కెప్స్ నూతన జీవమును చేరుస్తూ, ఉపశమనము, గలిగించును. దగ్గులకు తైత్త్యములకు, పడితకు గొంతునోప్పి, అొమ్మపడితకు, ఉబ్బసము, మొదలైనవాటికి కెప్స్ చుంచినకారీ. మందు లమ్మచాలందరికీదగ్గుల వొకకును నెల 1 కి త 1/- పీల్చుదగిన చిన్న బిళ్లలు.

గుంటూరు (స్వకీయ విలేఖరి)

శ్రీమాక శ్రీనివాసయ్యంగారి యాగమనము శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులగు జి. వి. పున్నయ్య కాశ్మీరీగారితో గలసి గుంటూరు పట్టణమునకు 10-30 రైలులో తేజానినంది దయచేసిరి. స్టేషన్ వరకు ప్రదేశములందు జనలచే నిందియం దెను. పొట్టుపూరముమీదకు శ్రీయుతులు చేరరాజు మానవంత రావువంతులు, పాటిబండుమూర్తిరాజు మానవంతులు, పాటిబండ్ల తీర్థరామయ్య, కీరం నుబ్బరావు, జవాబునాథులు సాహెబు, నాయన కాశ్మీరీ, కంఠూరి నుబ్బరావు, వి. యస్. డి. నుబ్ర వ్యాఖ్యం యం. ఏ. గార్లు మఱి యితరవెద్దలు చాలమందిదయ చేసిరి. రైలు అగగనే శ్రీఅయ్యంగారు పురసాలసంఘ ఉపాధ్యక్షులగు మూర్తిరాజుగారిరావుగారితో పువ్వుమాలలంకృతులు గావించబడిరి. బయటికి రానానే పూర్వధ్యాసములు చెలరేగెను. మనిసిరలు పోతలాలలోని బొయరు బెండాలు ధరించివంతులు దీర్చిరి. సన్మాన మేళ బాధ్యులు రానుదానుగారిచే చాయించుటదెను. అయ్యంగారిని పొట్టుం బంకాళాకు గొం పోయిరి. వా రవల బసచేసిరి. సాయంత్రంకు వాకి చాల అహ్వానములు గలవు.

ఇచ్చాపురం (గంజాంజిల్లా)

కల్యాణం (దేవదాసీలు) సంస్కరణసభ 12-12-28 న శ్రీమతి నెల్లూరు తరిగమ్మగారి అధ్యక్షతన జయప్రదముగా జరిగెను.

తనసంస్కరణాసభము ప్రస్తుతముచేయుచున్న పని మొదలగు విషయములన్నియు శ్రీయుత కంఠూర వీరవక్త్రాచార్యులవారుచూడు, కారణములవలన, డింకా దింకాచేతముగూర్చి పులిచీరావు, నుటూరు నాగభూషణులగూర్చి కృష్ణం చి సభ్యుల జవాబులలోని సంస్కరణ సభ్యులకు సంగీరించు నట్లుచేసిరి. పిమ్మట వెక్కనూది శ్రీయుత ము అనంతంబి యీ సాంఘిక కష్ట మునీతలను, దెలిపిరి.

అధ్యక్షుల లంకీశ్రీకాంత్ తుంగిసమితులు కొన్ని తీర్మానములు చేసిరి. వీరముగా వాచించిపడి తలూరా కార్య సంఘము ఏర్పాటుచేయబడినది.

(వికవిలేఖరి)

బెబియాడ (స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీసాగలు రాజాగారు కీర్తిశేనులెరనడి పిడుగువంటి వార్త నిన్న యీ పట్టణమున చల్లదీయనోడనే పట్టణ మంతయు విచారమునకుగెను. “కెప్స్ ఆంధ్రనాళమును,” “ఆంధ్రులలో గొప్పనాళు,” “రాజకీయవేత్త ఆంటే పాసగ లంకానాగారీ” అను వాక్యములు వివరియెను. రాజాగారి స్వీకరచిర్రాముగ యారోజన మునివితో అఫీసు, మ్యూనిసిపల్ హాళల లన్నియు మూయుబడినవి. రామకౌసాన రైబ్రరీకూడ మూయుబడినది.

ఆంధ్ర దేశ కల్యాణంతుల సంస్కరణ మహాజనసభ

1929 సం॥రం జనవరినెలలో జరుపబడును

సప్తమ ఆంధ్రదేశకల్యాణంతుల సంస్కరణ మహాజన సభకు యీ దేశమునంతటా జనమెల్లట విశాఖకట్టణంబల కల్యాణంతుల సంస్కరణసభకువారి తోపున అధ్యక్షులు శ్రీయుత చల్లకొండ కంకారావుగారు గతవత్సరసభలో ఆహ్వానముచేసియొచ్చారగాని యావత్సర విశాఖలో అధికర్షణము కలగు గొప్పవరదలవలన కలిగి కెప్స్ నవ్యములచే యీ నెలలో జనమెల్లట సాధ్యముకాక 1929 సం॥రం జనవరిలో జరప సిద్ధముగానున్నామని యీ నెల ఆఖరువరకు ఆహ్వానసంఘమును యేర్పాటుచేసి మహాజనసభ జరపు లేదీ సిద్ధయందునున్నది దెలిపిరి. ఈ సంగతిములో గోదావరి విశాఖకట్టణజిల్లాలలో కలిగిన అనేకవిధములైన నష్టము లందరకు విశదమయ్యెయ్యవచ్చి. గతక మహాజనసభను యీ నెలలో జరపవలెనటకు కల్యాణంతుల సాంఘికలందరు వేరొకవిధముగ కలయకుండగాక.

మహాజనసభ జరపులోల గంజాం, విశాఖపట్నం, ముల మొదలలో ప్రవోదమును సలుపుటకై శ్రీయుతులు గుంటూరు నాగభూషణం, కారణంతులవరరావు, కృష్ణ, వీరవక్త్రాచారి, చాచా రాష్ట్రీయ కార్యకర్తల సభ్యులు శ్రీయుత కొండా వేంకటేశ్వరగారి అధ్యక్షతన ప్రచారమును చేపట్టించి, ఈ ప్రయత్నములలోని ప్రచారమును 1929 సం॥రం జనవరిలో జరప సిద్ధముగానున్నామని మొదట కలిగియున్న సంస్కరణ సంఘమువారిని యీ నెల 22 తేదీ కలయకును విభా ప్రావర్తములక కారితీ సాధించును.

కందుల నుబ్బరావు, కార్యదర్శి, ఆంధ్రదేశ కల్యాణంతుల సంస్కరణసభ

కర్నాటిక్ వేప కుమిల్లులు

(టంగుటూరు ప్రకాశంగారు)

మూడు 16 లక్షల రూపాయలవరకు ప్రజలకు వాటావహకముగా చందాబీయబడి అట్టిసామ్యముతో రాజకీయ ప్రవర్తనముతో గోదావరిగట్టున కట్టబడిన పేపరు (కాకిరము) మిల్లులు మేనేజిమెంటు లోపములను మద్రాసు గవర్నమెంటువారి అనుమతిపొందిన ఇప్పుడు పబ్లిక్ వేలమునకు సిద్ధము చేయబడిన పంగతి మద్రాసురాజధానిలో ప్రజలందరికీని ఇండియా అండ్ బ్రిటిష్ ఇండియా లిమిటెడ్ లో ఎట్టి ఆందోళన లేని యెడల చాలాకాలము క్రిందటనే అమ్మబడియుండును. ఈ మిల్లు మేనేజిమెంటు ఆర్వోరచెట్టిగారి చేతిలో క్రమేణా క్షీణించి వాటావహకముగా కావలసినసామ్యము సంపాదించుటకు ముఖము చెల్లక మద్రాసు గవర్నమెంటువారి సహాయముతో వారిచేత లక్షల రూపాయలు చట్టముక్రింద ఋణము తీసికొని, వారి కన్యగిండుటయు, ఆ సామ్యమునకు చాలా తేదినీయు, అంతకంటె ఎక్కువసామ్యము తాము ఇవ్వమనియు, తండు మాసములతోగా రు—

వాటాదార్లు చెల్లించని యెడల బహిరంగముగా రు 4 1/2 లక్షల రూపాయల ఖరీదుతో (up-set-price) వేలం పాడెదమని గవర్నమెంటువారు తే...డి ప్లెడి చేసియున్నారు. ఇట్లు కేసును పేరేగాని దీనిని ఇదివరకే కొంతమంది విదేశీ దొరలకున్న వారితో కూడ మద్రాసులో ఘనత చెందిన పిరాజి అనే ఒక గొప్ప వర్తకుని చేర్చి అతనిద్వారా, అతనితోటి వారినే మరకొందరు ముదేశీయులను నామమాత్రముగ చేర్చి విదేశీ వర్తకుల పాలుకాయుటకు ప్రభుత్వమువారు చాలాకాలము క్రిందట హస్తప్రయత్నములు చేసియున్నారు. పిరాజి అనే ఆయన మాసములక్రిందటనే కర్నాటిక్ మిల్లులు మూడు 4 1/2 లక్షలకు కొంతమందిదొరలకు అమ్మినట్లుగా వని న్ని ఆ దొరలు తనను మరి కొంతమందిని మన దేశీయులను భాగములుగా చేర్చుకొనుటకు అంగీకరించి వారనిన్ని వారిని గూడ చేరమనిన్ని, తన స్నేహితులకు కొంతమందికి వ్రాసియుండిరి. ఈసంగతి క్రమేణా బయటకు వచ్చి, స్వామినాయుడుగారు, రాజసోమయాజులుగారు, మోతే నారాయణరావుగారు మొదలగువారు కవుకానిలోను బయటగునూ ఆందోళన చేయుటచేత, వారు అనుకొన్న ప్రకారము అమ్మకము చేయుటకు వీలు లేకపోయినది. గవర్నమెంటువారిదగ్గర ఋణము ఆర్వోరచెట్టిగారు తీసికొనుటకు పూర్వమునుండికూడ కలకత్తావైపు ఇంగ్లీషు వర్తకపు సంఘమువారికి ఈమిల్లులను చెందేట్లు చేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నదని స్వరాజ్యవర్తికతో వ్యాములయు, ఆర్వోరచెట్టిగారు దామేజులు నోటీసు ఇచ్చుటయు, తెమ్మని మేము కొరటయు, వారు నిరసిండుటయు మొదలగు విషయములవల్లను, అప్పటినుండి జరిగిన ప్రయత్నములే ఇప్పుడిదిగిరి మిల్లులను తెచ్చినవి.

ఇప్పుడు మనరాజధానిలో ప్రజలు అందులో ముఖ్యముగా వాటాదార్లు క్రమతీసికొని రూ 4 1/2 లక్షలు గవర్నమెంటుకు చెల్లించి మిల్లులను స్వాధీనము చేసికొనియెడల, మాడరాని నష్టమున్ను, అవమానమున్ను మనరాజధానికి ప్రజలకు కలుగును. 4 1/2 లక్షల అమ్మడుపోవును. కొనుక్కున్నవారి మనషి ఇదివరకే మిల్లుల దగ్గర రూ 650 జీతముపొంద కావలావని చెన్నాయున్నారు. 4 1/2 లక్షలకు అమ్మడు పోవడము అంటే పూర్తికధార్యము ఖరీదు లేకుండానే అమ్మినట్లు అర్థము. ఆందుచేతనే ఆంధ్రప్రదేశ్ జీతముపొంద కావలామనషిని పెట్టి పబ్లిక్ వేలములో కొన్నామని పేరుపెట్టుకొని మిల్లులను స్వాధీనము చేసికొనుటకు కనిపెట్టుకొని యున్నారు.

16 లక్షల రూపాయలు యిచ్చినవారు పరియయిన మేనేజిమెంటు చేసి పరిపూరంభమునకు సిద్ధముచేసినయెడల మరి 16 లక్షలు మొదటి వాటాదారులే ఇచ్చుటకు సిద్ధముగా నుండియుండుదురు. ఇదివేలం ఇచ్చినవలెవరకు వాటావహకొన్న కొంతమంది స్నేహితులు అట్లుచేయుటకు సిద్ధముగా నుండియున్నారుమని నాతో చెప్పియుండిరి. కాని ఆర్వోరచెట్టిగారి మేనేజిమెంటు చేసిన కాలమంతయు ఇతరమేనేటింగు డైరెక్టర్లతో తగవులతోనూ, తోలోపల ఆలోచనలతోనూ మిగిలి చివరకు వారిమేనేటింగు డైరెక్టరు ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చి మిల్లులు ఈగరికి తగినవి. పేపరు మిల్లుల మోస్తరు లాభమునచ్చేవ్యాపారము మనదేశములో మరియొకటి ప్రస్తుతస్థితిలో ఉండదు. ప్రజలకు నిరుత్సాహము పుట్టించి ముందుకు వచ్చి వాటావహకముగా డబ్బుయిచ్చి మిల్లుల స్వాధీనముచేసికోకుండా ఉండేట్లు చేయు నుద్దేశముతోనే తండు మాసములు మాత్రమే గడుపులిచ్చివారు. ఇంతకాలము పెట్టరాని చిక్కుల పన్నిటిని పెట్టి ప్రజలకు నష్టకముపొయ్యెట్లు చేసి కుదుతు రెండుమాసములతోగా 4 1/2 లక్షలచెల్లించి యెడల పబ్లిక్ వేలమువేయరుమనియు ఇక ముందు ఎప్పుడు చట్టములక్రింద ఋణము ఈ మిల్లులకు ఇవ్వమని ప్రయత్నము చేసిన ప్రభుత్వము ఎట్టి ప్రభుత్వముని చెప్పవచ్చును! ఇట్టి వ్యాపారములకు అవసరమైనయెడల ఋణములు ఇవ్వవలసినదని చట్టములు ఏ

వనోపధిశబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకః యొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్లందు వల దు 8-4-0 లాభవచ్చును. ఇందు సమస్త పనిజములు కుడిచేతి భస్మములచేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములగులవు. కులం 1-కి రు 500 కిమ్మకుగల భస్మముకూడ గలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్లందు వల దు 2-0-0 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

అందమైన బాలిక లందరును దీనినే ఉపయోగించుచున్నారు.

PEERLESS ERASMIC SOAP The Dainty Soap

రృదియుండెను. ఎవరిసామ్యము నుంచి ఋణములను ఇచ్చెదర? ప్రజలందఱు సమాజముచేయబడిన సామ్యముననుంచి ఇకపాద ఎట్టి ఋణము నివ్వమని చెప్పే గవర్నమెంటు అందులోమంత్రిని ఏ మనవచ్చును? ఇది అంతయు ప్రజలను అందులో ముఖ్యముగా ముందుకు రాగల ధనవంతులను, రాకుండవేయుటకే, చేసిన ప్రకటన. ఒక సంవత్సరకాలములో ప్రభుత్వవిధానము మారుచున్నది. ఈ మంత్రి వుండబోడు. విధానము మారినప్పుడు కొత్తగవర్నమెంటువారివల్ల ఇట్టి విపరీతపు ఆశ్చర్యపు ప్రకటనలు ఇవ్వబడవు. ఇట్టి వ్యాపారములకు కావలసిన ధనవంతులను నూతనప్రభుత్వమువారే యిచ్చి జయప్రదముగా జరుపుటకు అవకాశ ముండవచ్చునని నానమ్మకము. అది ఎట్లున్నన, ఈ మిల్లులను స్వాధీనము చేసికొని జయప్రదముగా జరుపుకొనవలసిన బాధ్యత ఇప్పుడుగాని ముందుగాని ప్రజలపొడనే యున్నది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ దేశము లోని నాయకులు పెద్ద సామంతులు, వర్తకులు, అందులో ముఖ్యముగా వేలకొలది ధనము నిచ్చి ఇదివరలో వాటలను కొన్న మహనీయులు పూనుకొని, తిరుగ వాటాలు తీసికొనియెడల 4 1/2 లక్షలు వారములోకాలలో పొగుకొగలవు. వారికి డైర్యము చాలనియెడల రాష్ట్ర నాయకులు అందులో ముఖ్యముగా న్యాయవాదు లందరు పూనుకొని గ్రామమునకు కొంత సామ్యము పొగుచేయుటకు ఏర్పాటు చేసినయెడల వెలకొలదిలోగా 4 1/2 లక్షలతోగా మరి 10 పది లక్షలు వీరు జనలవల్లనే పొగుచేయవచ్చును—మన రాజధానిలో నాయకులకు, ప్రజలకు ఇదియే నామభ్యుదయ—

క్రతి జిల్లాలోని నాయకులు ప్రజలు అందులో ముఖ్యము సామంతులు చెంటు నే దీనిని గురించి కృషి జరపగలండులకు నాప్రార్థన.

ఇది నేను వ్రాయుచుండగా, మొన్నటిదిన మే హైకోర్టులో జరిగిన వీనలీ దొరగారు ఈ పేపరు మిల్లులను మూసినేయవలసినదని (Winding up) ఉత్తరువుచేసివారు. ఈవుత్తర్య కావడముతోనే పరిసితులు మారిపోయినవి. మిల్లుల తాలూకు అన్ని అంతయు అఫీషియల్ లిక్విడేటరుతో డబ్బులు అందుపోవును. గవర్నమెంటు వారుకూడ వారి 4 1/2 లక్షలు కోర్టు అఫీసరు ద్వారానే రాబట్టుకొనవలయును గాని వారు ప్రకటనచేసిన ప్రకారము వేలము వేయుటకు అవకాశ ముండదని తోస్తుంది. ఇట్టి నితిలో మేనహోల్లర్లకు కర్మర్తవ్యమేమి! వారు సామ్యులను అనేక గవర్నమెంటు వారికి తీర్చి యి త ర వాకీలు తీర్చుకొనే పద్ధతి లిక్విడేటరు దగ్గరనుంచి కొనుక్కొని కొత్తంపెని ఏర్పాటుచేసి పనిచేయవలసియుంటుంది. ఇప్పటి స్థితిలో ఇదియే శుభమార్గముగా నుండును. కాని దీనికి వైన చెప్పిన ప్రకారము అందరుపూనుకొని వనిచేసినయెడల పని జరుగను. అఖర నిలిచిన నాయకులు ప్రజలు పూనుకొన్నయెడల ఈ మిల్లులను మనకు దక్కిట్లు చేసికొన వచ్చును.

మద్రాసు అందు నదరక మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

నోటీసు

5370

రైల్వే లైసెన్సుగానున్న దాద్ల యాక్రింద నుదహరించినట్లు 1929 జనవరి జనవరి 1వ తేదీన ఒక రోజు మూయబడునని యిందుమూలముగా తెలియజేయడ మైనది.

బెజవాడజిల్లా

1. తెలూకా పెక్కును మైలు 246/11 వికటోగేట్, ద్వారానున్న కాలిదారిబడి దగ్గరకు పోవుటకు ప్రజలచే నుపయోగపడుచున్నది. రైల్వే కనివారలచే నుపయోగింపబడుట లేదు.
2. బెజవాడ పెక్కు న బెజవాడలో మిటర్ గేట్ గుడ్స్ షెడ్ నుండియున్న రోడ్డు.
3. బెజవాడ టర్నిపీల్-రాధారి.
4. బెజవాడ, బెజవాడలో పారాచెర్రా రోడ్డు, చుట్టుకాల్లు ప్రక్కలనుపోవు మార్గములు.
5. ఏలూరు పెక్కు న మైలు 802/6 వవరేట్లు, కొత్త పేటనుపోవు మార్గము.
6. ఏలూరు పెక్కు న మైలు 802/15 వవరేట్లు, గంగపేట తాలూకాలనుపోవు మార్గము.
7. సామర్లకోట - కాకినాడ - రేవుస్తానము-మార్గము- యిరుచివర్ల మ్యానిసివల్ రోడ్లతో కలియు సరాసరికిపోవు రోడ్డు.

ఆర్టింగ్ చీఫ్ జిఇంగిన్

మోహనీ తైలము

5 తులీ నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము వేయ విద్యార్థులు, ప్రిడర్లు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి శుభానిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. శుందరుల మోహాలవల్లములకు ప్రావగురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగు నువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్ట నియ్యగు. దీనియందు మనోహరముగు నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయల, ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అమృతాంజనం డిపోబొంబాయి, లేక మదరాసు.

రాయలసీమ ప్రభుత్వమువలన మహాసభ

గుమారు మూడేండ్లక్రితము మదనపల్లిలో కొందరు విద్యార్థులు, యువకులు కలిసి చిత్తూరు, దత్తమండల యువ జనమునందలి యొకటి సమావేశమున దలచి ప్రయత్నము సలిపియుండిరి. చాలవరకు ఏర్పాట్లు చేయబడినను, అందునిమిత్తము యువజనమున నొకటి సాపేక్షపడెననియూ, ఆయా మండలములలో ప్రతి తాలూకా కట్టణ గ్రామములలో యువజన సంఘముల నేర్పరచవలసినదిగను విద్యార్థులను కదిలె యువకులను ఏర్పాటుపెట్టె సెలవు దినములలో గ్రామపురస్థులైన కార్యక్రమము, కార్యదీక్షతో కొనసాగించవలసినదిగను పాఠశాల, కళాశాలలకు విజ్ఞప్తి ప్రకటించియుండిరి. గ్రామపురస్థులైన గ్రామమున ప్రచారప్రభుత్వము విశేషముగ జరుగవలసియున్నది. ప్రతిదేశమునకు యువకులే జీవికలు. దేశదీనికము యువకుల కార్యక్రమము జీవికమునై నాధారపడియున్నదట చారిత్రకమైనది. ఇతరదేశములకుల యెటున్నను భారతదేశమున కిట్టి యువకులందలి యత్యంతావసరమునకు నిర్వికారముగా దేశీయమనర ప్రయత్నమున కిష్టపరిపితులందు యువకులు నిర్వికారముగ నిర్వికారముగనుండుటయే మిత సాంఘిక రాజకీయ యార్థిక విద్యావిద్యములందే, జాతీయజీవిత పర్యవేక్షణ విజృంభింపజేయుటయందే యువకులు పాల్గొనవలసిన ఏ కార్యమును సహజముగా నున్నది. వాదించుటయనునట్లు స్వచ్ఛందము, మొదట విద్యార్థి సమితి యిరువురుకొన్నను తరువాత విద్యార్థులకొని యుత్సాహవంతలగు యువకులకు ఆధారముగనుండునను కారణమున యువకులను, విద్యార్థులను కలిసి యువజనసమితియని వ్యవహరింపబడుట మేలని యొంది.

చిత్తూరు, దత్తమండల యువజనసమితి, యువజనమునందలి యువకులతో సహజములగు గూర్చి లోగడ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ప్రకటించబడియుండెను. కాని కొన్ని అనివార్యకారణములవలన నిలిపివేయబడవలసి వచ్చెను.

ప్రభుత్వ మొక్కొక్క రొక్కొక్కచోటనున్నను వాడేర్పరచుకొన్న కమిటీతోని కొందరు తిరుగ యిట్టిసమితియు సభయు జరుపు సహకారములను కేంద్రముచూచుచుండిరి. అట్టిసమితియులభించినదియెంచి తాత్కాలికముగా మారు 80 మందితో నొకకమిటీ ఏర్పాటుచేయబడినది. ప్రభుత్వమునందలి జరుగవలసిన తాత్కాలిక నిర్వాహకవర్గము ఏర్పడినది. ఆ వర్గమునందు త్వరలో నేర్పరచబడును. 1929 జనవరి 5, 6, తారీఖులలో మదనపల్లియందు సభజరుపుటకు దాదాపునిర్ణయించబడినది. సరియగు లేదీయు అధ్యక్షుని నిర్ణయము గురించియు, సభలో వర్తించవలసిన ఆదర్శ ఉద్దేశ్యములగు గురించియు ముగియు వివరములు ప్రకటించబడును. చిత్తూరుదత్తమండలములలోని ప్రతిపాఠశాల కళాశాలలోను ఆయా గ్రామ కట్టణములలోని యువకులను విద్యార్థులను కలిసి యువజన సంఘములను స్థాపించవలసినదిగ ఉత్సాహవంతలగు యువకులను చేరుచున్నాను. మహాసభ జరుగవలసిన దినములు చాల సమీపముననున్నవి. వ్యభిచారి తక్కువగానున్నది. జరుగవలసిన కార్యము విశేషముగ నున్నది. భారతదేశమున యిదివరకనేచోట్ల యిట్టి సమితులు నెలకొల్పబడియు యున్నవి. దేశభక్తులయందును కావలసినట్టియు, చేయవలసిన కృషియు, కార్యభారమునకు నున్నది. కమిటీ మహాసభ యనిన మనలో కొందరు రాజకీయ వాదనయున్నట్లు ముఖ్యముగా, భౌగోళికతాపరమై దొంగలగున్నాడు. ఎట్టి రాజకీయ సంబంధములేదని ముగించెయ్యవచ్చును. అట్టి సూచనలు ఏమాత్రమును లేవు.

విద్యార్థులు రాజకీయములలో పాల్గొనవచ్చునా కూడదా అనువిషయము లేదు. ఔను, కూడదు. అని భేదాభిప్రాయము చాలకాలమునుండి మన కెద్దలను, నాయకులను, యువకులను, చర్చించుచునేయున్నాడు. ఇకముందు కూడ యిట్టి అభిప్రాయభేదము నిలచియుండును. ఈ ప్రశ్న యంతో తరివల్చింపబడవలెను. ఇందునుగురించి ఎవరి యభిప్రాయము లేకున్నను, సర్వకులలిన కృషిపలవలసిన గ్రామపురస్థులైన కార్యక్రమము, విద్య, ఆర్థిక, ఆరోగ్య, సంఘసంస్కారకార్యములన్నియు కలవు. అందరు ఏకమై నిర్వాహకార్యము, సంఘదురాచార సంస్కరణ విషయములందైన ఏకాభిప్రాయము పాటుబడినగాని, మన మేమియు సాధించవలెను. విద్యార్థులు విద్యావిషయమున కూడ ఆలోచించి తమ బాగున కే కొన్ని అవసరముల మార్పులచేసి అవలంబించవలసిన పద్ధతులగుర్చి నిర్ణయించవలసి యుండును. అనేకవిషయములలోననే అంగీకరింపబడు అంశకై సామర్థ్యములు ప్రకార ప్రదర్శనములకు అవకాశము లేకందువచేసి విజృంభింపజేయవలసియున్నది.

స్వచ్ఛమైన కార్యక్రమ మొకటి తయారుచేయవలసియున్నది. మహాసభ నిర్వహణకు ధనము చాల యవసరమునగునని తేరుగ వ్రాయ సవరములేదు. మహాసభకు ప్రతినిధులనున్నకొనవలసి యుండును గనుకను, ధనము ప్రోగ్రెస్సివ్ సభా

కంబళి శాల్వలు

5441-2

చలికాలమునకు రప్పించబడిన శాల్వలు అన్ని విధముల రంగులలో దొరకును. మిక్కిలి వెలగల శాల్వలు, పట్టుదుప్పటివలే ఎల్లప్పుడును వుపయోగించవచ్చును.

కంబి ఆంచు శాల్వలు

నెంబరు	1	6 X 3 మూరలు గల శాల్వలు వెల	రు.	10	8	0
"	2	" " " " " "		9	8	0
"	3	" " " " " "		8	0	0

మేఘవర్ణం శాల్వలు

నెంబరు	1	6 X 3 మూరలు గల శాల్వలు వెల	రు.	15	0	0
"	2	" " " " " "		12	0	0
"	3	" " " " " "		10	0	0

పువ్వులంచు శాల్వలు

నెంబరు	1	6 X 3 మూరలు గల శాల్వలు వెల		16	8	0
"	2	" " " " " "		12	8	0
"	3	" " " " " "		10	8	0

యీ దినమే ఆర్డరు చేయుడి.

K. S. MUTHIAH & Co.,

Post Box No. 99, Madras.

విసోదరత్నాకర, వెర్మెడైల్ కామిడియన్ అని పేరొందిన

జి. హెచ్. వీరన్నగారి గుబ్బి బాయ్స్ కంపెనీ, మైసూరు

5428 18-12-28 తేదీ మంగళవారం రాత్రి 9 గం 30 నిమిషములకు

వాల్టాక్సు తియేటరునందు (ఒత్తవాడ నాటకశాల)

కంసవధ నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

ప్రజాదరమును చూపగలందులకు మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాడు. కె. ఎం. నాగప్పచెట్టి, కంట్లాక్టరు

కార్యనిర్వాహకమునకు తోడ్పడవలసియున్నదిగనుకను, అన్ని జిల్లాలవారు వెంటనే సంఘములను స్థాపించవలసినదిగ కోరుచున్నాము.

అన్ని వివరములను యెక్కటికక్కడ కత్రికలలో ప్రకటించబడుచుండును. రాయలసీమను గురించియు, ప్రభుత్వ మహాసభనుగురించియు, అవసరమున సలహా నూచవలను, ఉద్దేశ ఆదర్శములను, చర్చించవలసిన తీర్మానములను, గ్రామపురస్థులైన గ్రామమునకు కావలసిన కార్యప్రచారకము, సంపదలను చిత్తూరు, దత్తమండల జిల్లాలవారు "పి. నారాయణరెడ్డిగారు, ఆర్. నైజింగ్ కెక్లెటర్ యువజన సమితి కిరి, తంబుకెట్టికి, మద్రాసు" అని వ్రాయగోరెదను. వ్రాయవారు ప్రతికలకు కూడ వ్రాయగోరెదను.

కాల్చి, మత, కుల, సాంఘిక భేదములు లేవు. ఆంధ్రులయూ, రాయలసీమవారియూ వ్యక్తిత్వము నిలవబెట్టుటకు, వెనుకబడినజిల్లా లనుకేర పోగొట్టి గౌరవము నిలవబెట్టుటకై యీ ప్రయత్నము చేయబడుచుండునది. జొత్తరయ్యగారి సోదరులతో కలవుగాని పోటీగాని లేదు. వారితో సమానసిద్ధి వచ్చునట్లు చక్కచదుటను, లోకకల్యాణమునకు తోడ్పడుటకు యెల్లడను సర్వవిధముల తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాను.

చిత్తూరు దత్తమండలములయూ, కర్ణాటకాంధ్రములయూ, కేంద్రజిల్లాలయూ (Central Districts) ఇదివరకు వ్యవహరింపబడుచుండిన జిల్లాలను సంద్యాలలో జరిగిన దత్తమండల ప్రభుత్వ మహాసభ తీర్మానానుసారము "రాయలసీమ" యని యేర్పాటుచేసి వ్యవహరింతుము. "రాయలసీమ" యనినప్పుడు చిత్తూరు దత్తమండలములని గమనింప ప్రార్థింతుము.

కె. శ్రీనివాసాచార్యులు,
తాత్కాలిక కమిటీ సభ్యుడు.

పూనా దక్కన్ సభా ప్రతినిధుల ఎన్నిక

అఖిలపక్ష సమావేశము

పూనా, డిసెంబరు 15:—కలకత్తాలో జరుగు అఖిలపక్ష మహాసభకు దక్కన్ మహాసభ యీ క్రిందిసభ్యుల నెన్నుకొనెను. (1) రావుబాబూద్ ౯౯.ఆర్. కే. నాథు ఎస్. ఎల్. సి. హెచ్. జి. ఘోష్. ఐ. సి. ఎస్. (2) బెల్లూ కళ్యాణాధ్యక్షుడు) ఘోష్. లిమాయి, అంబేద్కర్ (భారతసేనాసంఘ సభ్యులు).

(ఆ. నెస్)

ఆంధ్రదేశ స్వాతంత్ర్య సమితి

అన్నపూర్ణయ్యగారి విన్నపము

రాజమహేంద్రవరం-12 వద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

కాంగ్రెసు అదర్శమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగ మార్చుటకు అనుకూలభిప్రాయము గలవారెల్లరు కాంగ్రెస్ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ సభకు 19 తేదీ రాజమహేంద్రవరము రావలెనని ప్రార్థించు చున్నాను. ఆ సభలో భారత స్వాతంత్ర్య సమితి అంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు స్థాపించబడునని ప్రకటించు కొనవలెను. కృత్యముచేయ నిర్బంధచర్యలకు బట్టుకలతో గడంగిరి. ఇతరులు రాజ్యాంగ విధానములలో నిమగ్నులై యున్నారు. స్వాతంత్ర్యదర్శమును ప్రశస్తిమొనర్చి, తత్సాధ్యమై నిరంతరకృషి పలవలసిన భాగ్యత మనయువకులపై గలదు. స్వార్థరహితముగ, లోపరహితముగ కార్యచరణ ముఖ్యకర్తవ్యము. జాతీయవాదయాదోశన ఈ శివంప జేయగల క్రి. యువకులకే గలదు.

సభకు యేర్పాటులు

రాజమండ్రి, డిసెం 17.—కార్యదర్శి పా. మార్యప్రకాశరావుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసభకును, స్వాతంత్ర్యసమితి సమావేశమునకు రానున్న సభ్యులకు భోజనబసవతును, ఇన్ని సుపేటలో నున్న శ్రీ సతానవిద్యాలయమునందు దేశబాంధవి దువ్వూరి గుబ్బిమృగారు ఏర్పాటుచేయుచున్నాడు. మధ్యాహ్నం 1 గంటనుండి ప్రకమండరమున సభలు జరుగును. సాయంత్రము 5-30 గంట ప్రధానసభలును బహిరంగ సభలో క్రినివాసయ్యగారు, సత్యనారాయణ గారు వ్యవస్థాపింతురు.

వగుల్లకు తెలము

ల డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0

అరికాట్లు, అలచేరులు, చర్మముకారకములను, కిత్ నాలివలన వగిలినారుకారులు, జిలపులుటయు సంభవించును. ఈ తెలమును రాచిన వగుల్ల మాని జిల పోయి మంచివర్ణము కాగలదు. వగుల్లకొప్పియొనయమగును. స్వయంప్రకాశము.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

శాస్త్రీ స గ నే రి యా క్యూ ర్.

పురాతన తాళపత్ర గ్రంథరాజములనుండి యీ ఔషధ రాజము నిర్ణయించబడినది. ఇందలి వనమూలికలు భస్మములు అమూల్యములు ఆయురారోగ్య ప్రదములు రస విష గంధకములు ఈ పర మాషధమునకు ప్రత్యక్ష విరోధులు యోగ్యతా ప్రత్యములు చేసేవేలు! దీనికిసాటి యిదయే!

గ నేరియా (బట్టలు, తెలుపు ఎఱుపు, పసుపు మొదలగు సెగరోగములకు (లోకోయా) స్త్రీకుసుమవ్యాధు లకు బహిష్కృతములగు వస్తువులనుండి లభి, యిది, యిది, యిది నేల నుత్పన్నమగు సుఖరోగములకు ఈ గ నేరియా క్యూర్:—అనలైనదురాయి ఇచ్చావధ్యము. వివరములకు నేడే వ్రాయుడు. వెల సీసా 1 కి రు 3-0-0

చర్మవ్యాధులను రూపుమాపు 5185
రాధాకృష్ణ తామరమందు 0-6-0 } ఖర్చులు ప్రత్యేకము

V. S. SASTRY & Sons.,

Druggists and Chemists, Opticians, Tenali, (Guntur Dt.)

ర సాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో “ఇండియాలో” నెల్లను మొదటివారని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నల్లనుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వినా, మర యితర రకములను చూడరు. 5143

కాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

జనరల్ అస్యూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్, ఆ జీర్.

3477

మా రికార్డు సానైటీయొక్క యవార్తయైన అభివృద్ధి తెలుపును. 1928 సం. మొదటి తొమ్మిది మాసములలోనే క్రొత్త గా కారంభించిన వ్యవహారము వృద్ధియైంది.

1927 సం. కరస్పాండింగు కాలములో 95 5%		1926 సం. కరస్పాండింగు కాలములో 188%	
ఈ క్రింద నడపారించిన విధముగా:		2477	
మొదటి తొమ్మిది మాసములు	చేరిన ప్రతిదా	దృఢముగా వచ్చు మొత్తము	అపాయనము పాలిసీసు
1926	1,864	21,29,500	798
1927	2,079	34,55,000	1,208
1928	2,850	52,69,000	2,828
			దృఢముగా వచ్చు మొత్తము
			18,82,500
			19,64,000
			38,88,500
			95 5%

T. B. Sundaram B. A. Special Representative Vizagapatam,

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సామ్యు పనూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సి బజారులో నుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ షాపు వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజి పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి ప్రతికలు వగైరాలు తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రజనపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	కల్ దారు	24-0-0
ఆరేమాసములకు	14-4-0	12-0-0
మూడుమాసములకు	7-7-0	6-4-0
మాసమునకు	2-9-0	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	4-0-0
సంవత్సరాది సంచికలు చందాదాగ్గకు	1-4-0	1-0-0
చందాదాగ్గకానివారికి	2-6-0	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకథాది వివరములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితముగు చున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	కల్ దారు	6-0-0
ఆరేమాసములకు	8-9-0	8-0-0
విడిపత్రిక	0-12-0	0-10-0

భారతి పత్రిక ద్వారా పంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వఱకు) క్యాబింట్ బైఠాను విక్రయమునకు నిద ముగజన్చి, ఒక్కొక్క పంపుటము (రెండుభాగములు) పంపు. 6-0-0. పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము

మేనేజరు, “ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము” 7, తంబుచెట్టి పేర్లు, నుద్రాను.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్

ఆంధ్ర జాతక తత్వము

నూత్రములు 1, 2 భాగములు ఇది మహాదేవ దైవజ్ఞు నిచే సంస్కృతభాషలో 30, 40 ప్రాచీన జ్యోతిష గ్రంథ మాలయొక్క ముఖ్యాభిప్రాయమును సమీకరణముచేసి నూ త్ర పూర్వకముగా రచింపబడిన. ఈనూత్ర 2000 నూత్రములు గలవు. అనూత్రములన్నియు తెలుగుభాషలో ప్రతిసూత్రము నకు తెలుగు అర్థమువ్రాసి ప్రకటించితిమి. ఒక్కొక్కభాగము వెల రూ 1-8-0. పాఠ్యభివృద్ధికి.

ఆర్డర్ వెంకటేశ్వరస్వామి, గోపాలపురం 8849
కొత్తపేటపాడు, గోదావరిజిల్లా

విజయకలము

నూత్రము 100 రకములలో తయారు చేయబడుచున్నది
మీ కు తగినది ఒకటిగలదు
మామూలు 10 అం. నేటికి 100 పి.
నెల్లు-ఫీల్డింగు 40 ఎఫ్.

H.P. Co. Ltd. Madras

Agents: F. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237 3434

MADRAS.

మనసారచందిని 3351

కొరగములకును, స్త్రీలకును ముఖ్యములకును శ్రేష్ఠ మయినది. ఎం. పు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంటు ఈకోగ ములను, స్త్రీలకువర్ణవిందు కుసుమకోగములను నిర్మూలను గావించును. సీసా రు 1-8-0.

దీనికి ఆనుబంధముకై చందిని అత్తర నడపయోగించుట ముఖ్యము. చందిని అత్తర సీసా 1-కి రు 1-4-0 వి. పి. ఖర్చు ప్రత్యేకము.
పి. పి. అంశుకో ఆయుర్వేదసమాజం-పెరిచేపి (నెల్లూజిల్లా)

1204 2 అత్తర కథనము రు 1-4

శ్రీ ముక్త్యాల సంతానమున 800 పుటములు యేయబడి యి. బహుమాత్రము వేడి, దగ్గు, తయ, పిట్లను పోగొట్టును. కథనము తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందులో కంఠ మును. అనేకులు చాడి మెచ్చినారు. కేటలాగు ఉచితము. 2126 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

గుణములేదని ఋజువుచేసిన రూ 100

5365 బహుమానము

అద్భుత మూలరోగనివారిణి

మందువెల రూ 10-0-0 పోస్టుఖర్చు వేర
ఆత్రేయ ఫార్మశీ, బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా)